DARBININKAS

LXIII, Nr. 29
Rugpjūčio - August 5, 1988 Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N.Y. 11207

50 centų

Savaitės įvykiai

Demokratų partijos konvencija savo kandidatu į JAV prezidentus nominavo pirminiuose rinkimuose daugiausia atstovų gavusį Massachussets gubernatorių Michael Stanley Dukakis, o viceprezidentu — jo paties pasirinktą senatorių iš Texas Lloyd Millard Bentsen.

Irano ajatola Khomeini viešu pareiškimu sutiko priimti J.T. prieš kurį laiką priimtą rezoliuciją, raginančią kariaujančias šalis tuoj pat nutraukti karo veiksmus žemėj, ore ir vandenyse ir atitraukti savo kariuomenes į tarptautiniai pripažintas sienas.

Irakas, stengdamasis pagerinti savo pozicijas būsimose derybose su Iranu dėl taikos, karo veiksmų dar nenutraukė, bet pasiuntė savo užs. reik. ministerį Turiq Aziz tartis taikos reikalu su J. T. gen. sekretorium Javier Perez de Cuellar.

New York Times savo liepos 21, 22 ir 23 laidose plačiai aprašė paskutinius įvykius sovietų okupuotose Baltijos respublikose Estijoj, Latvijoj ir Lietuvoj ir pabrėžė jų gyventojų reikalavimus išsikovoti daugiau laisvių ir savarankiškumo jų ūkiniame ir politiniame gyvenime.

Sov. S-gos Aukšč. tarybos prezidiumas atmetė sovietinės Armenijos respublikos ir Azerbaidžiano valdomos Nagorno-Karąbach srities gyventojų reikalavimus prijungti tą sritį prie Armenijos, bet pasiuntė ten specialią komisiją srities gyventojų nusiskundimus dėl jų diskriminacijos ištirti.

Izraelio užs. reik. ministeris Shimon Peres, kalbėdamas pasaulio žydų rabinų ir bendruomenių vadų konferencijoj, veltui bandė įtikinti konferencijos dalyvius, kad geriau yra netekti teritorijos už taiką, nes kitaip taika su palestiniečiais bus neįmanoma.

American Civil Liberties Union savo pareiškimu federaliniam teismui įrodinėja, kad apkaltintasis prezidento Saugumo tarybos buv. pareigūnas ats. plk. Oliver North ir kiti negali būti apkaltinti sąmokslavimu, nes kaltinimam buvo panaudota per Kongreso apklausinėjimus surinkta medžiaga, kada Kongresas jiem buvo suteikęs dalinę amnestiją.

Kinija sutiko rugpjūčio mėn. tartis su Sov. S-ga dėl Kambodijoj vykstančio pilietinio karo užbaigimo.

Šiaurės Korėja pasiūlė, kad jos ir Pietų Korėjos parlamentai tartųsi dėl nepuolimo pakto tarp abiejų valstybių sudarymo.

JAV atsisakė priimti 8 Sov. S-gos pasiūlytus inspektorius branduolinių raketų sunaikinimui prižiūrėti, nes jie yra įtariami šnipinėjimu JAV ar kitose Vakarų valstybėse. Sov. S-ga visus JAV pasiūlytus inspektorius priėmė.

Bulgarijos komunistų partijos galva Tudor Živkov pašalino iš partijos politbiuro Gorbačiovo reformų šalininką Čudomir Alexandrov.

Kubos prezidentas Fidel Castro pareiškė, kad Pietų Afriką, Kuba, Angola ir JAV baigia susitarti dėl Kubos kariuomenės atitraukimo iš Angolos ir Namibijai nepriklausomybės suteikimo.

BUVO NUTEISTAS UŽ NEGEROVIŲ ATSKLEIDIMĄ

Iš L. K. Bažnyčios Kronikos Nr. 73

GINTAUTO IEŠMANTO LAIŠKO TĄSA

Kad Lietuva išstotų iš Sovietų Sąjungos

Taip, aš nebijau to pabrėžti, aš buvau ir esu už tai kad Lietuva išstotų iš TSRS kaip atskira socialistinė valstybė. Tai šventa ir jokiais veidmainingais išvedžiojimais neužginčijama kiekvieno Lietuvos gyventojo teisė.

Ir aš esu įsitikinęs, tai patvirtina tarptautinė ir vidaus padėtis, kad toks žingsnis patarnautų ir socializmo ir taikos interesams, tikrajai tautų draugystei. Kas meta į mane akmenį už siekimą įtvirtinti amžiną lietuvių tautos svajonę, tas stoja prieš viena ir antrą.

Negerovių atskleidimas buvo apšauktas šmeižtu

Kai kas papriekaištaus, jog esą pasirinkau vieną kelią savo mintimis išreikšti. Bet malonėkite būti atviri ir tiesūs, kaip to ir reikalauja persitvarkymo dvasia: ar buvo įmanomas kitas kelias? Šiandien, po sausio plenumo, visiems galutinai tapo aišku, jog to, ką aš pasakiau, kitaip ir nebuvo galima pasakyti. Viešpatavo nepakantumas nekanonizuotoms nuomonėms ir mintims, jos buvo laikomos pasikėsinimu į socializmą, negerovių politinėje ideologinėje srityje atskleidimas buvo apšauktas melu ir šmeižtu, geriausiu atveju juodinimu. Stereotipinio mąstymo atmosferoje bet koks nestandartinis sprendimas savaime jau atrodė neaiškus ir įtartinas.

Be kritikos negalima žengti į priekį

Antra vertus, nebuvo ne tik tribūnos, bet ir galimybės viešai išsakyti mintims, prieštaraujančiomis esamai padėčiai. Kol kas jų ir šiandien nėra. Neatsitiktinai jaučiamas kritiško, tai yra savarankiško mąstymo deficitas. O kaip jau nuo seno žinoma, be tokio mąstym, be alternatyvių (sic!), opozicinių nuomonių kovos nėra pageidautino žengimo į priekį, anksčiau ar vėliau ateina sustingimas, pradedama piktnaudžiauti valdžia.

Štai dėl ko šiuo metu visu aštrumu iškeltas visuomenės gyvenimo demokratizavimo klausimas. Ir jis keliamas, atrodo, ne šiaip sau, o dėl to, kad būtų galima pasakyti tiesą apie mūsų dienas, gyvenimą ir pasaulį, aktyviai dalyvauti kovoje už tai, kas nauja ir pažangu. O ar ne to aš norėjau?

Nereikėjo iš anksto kritikuoti

1985 metų rudenį į lagerį, kuriame aš buvau kalinamas atvyko VSK tardytojas Urbonas ir išdrįso pasakyti: taip, jūs daugeliu atvejų teisus. Jūsų idėjos, mintys, bus galimas daiktas įgyvendintos, tačiau nereikėjo su jomis iššokti pirma laiko, reikėjo palaukti, bus ir be Jūsų padaryta. Štai koks priėjimas prie reikalo. Štai kokia moralė!

Matai trūkumus, matai, kad daromos klaidos, einama ne tuo keliu, bet tylėk, nekišk galvos, tegul būna taip, kaip yra, kol iš viršaus nebus imtasi žygių, duotas nurodymas. Ar ne tokią poziciją kaip žalingą ir amoralią pasmerkė M. Gorbačiovas vienoje iš savo kalbų?

Aš pasakyčiau, tai nusikalstama pozicija. Juk reklamuojantys tokias "pilietines" pažiūras veiklūs vykdytojai sprendžia likimus, "nustatinėja", kas neteisinga ir teisinga, kas bloga ir gera. Kitaip sakant, tariasi turį monologiją paskutinės instancijos tiesai. Ir jie štampuojami, anot E. Mieželaičio esamų, tai yra labai smerkiamų, bet dar nepašalintų sąlygų, jie gauna už "stropų" triūsą žvaigždutes, jie reikalingi, jie ugdomi.

Kokią moralę tokiu būdu siekiama įgyvendinti? Prisitaikėlišką, konformistinę, besiremiančią ne sąžine ir tiesa, o jos griaunančiais postulatais.

Kaip pagaliau tokioje atmosferoje literatūra, kritika, filosofija nesivilks politikai iš paskos, tiktai aiškindamos ir iliustruodamos pateiktus teiginius, užuot savarankiškai zondavę ir tyrę kelius į ateitį?

Viskas nurodoma iš viršaus

Žinoma aš galiu gyventi kaip daugelis, nekvaršindamas sau galvos pavojingais klausimais, užmerkdamas akis prieš tai, ko nenorima arba nesugebama (yra ir tokių) matyti, kol nebus parodyta iš viršaus.

Bet aš nemokėjau ir nenorėjau taip gyventi. Ir aš džiaugiuosi, aš laimingas, kad man pavyko peržengti baimės ir prisitaikymo barjerą, rasti nestandartinį, kaip šiandien mėgstama sakyti, kelią.

Mano teismo procesas gėdingas

Apie tai aš kalbėjau teisme, pagrįstai ir motyvuotai atmesdamas šabloniškus kaltinimus bei išvadas, sąmoningai iškraipančias tiesą ir esmę. Tai buvo gėdingas procesas tiems, kurie jį surengė ir vykdė. Jis demaskavo juos pačius, atskleidė jų konservatyvumą, trukdantį naujo žingsniams.

Kaltintojai susidūrė su nepajudinamu ryžtu ir įsitikinimų tvirtumu bejėgiško apmaudo priepuolyje skubėjo didinti iš pradžių pasiūlytus bausmės terminus iki leistinos ribos. Jiems nebuvo svarbu nei tiesa, nei teisingumas.

Bet apie kokią tiesą ir teisingumą galima kalbėti, kada kaltinimo esmė yra įsitikinimai, pagaliau netgi nuomonės, nesu-

(nukelta į 2 psl.)

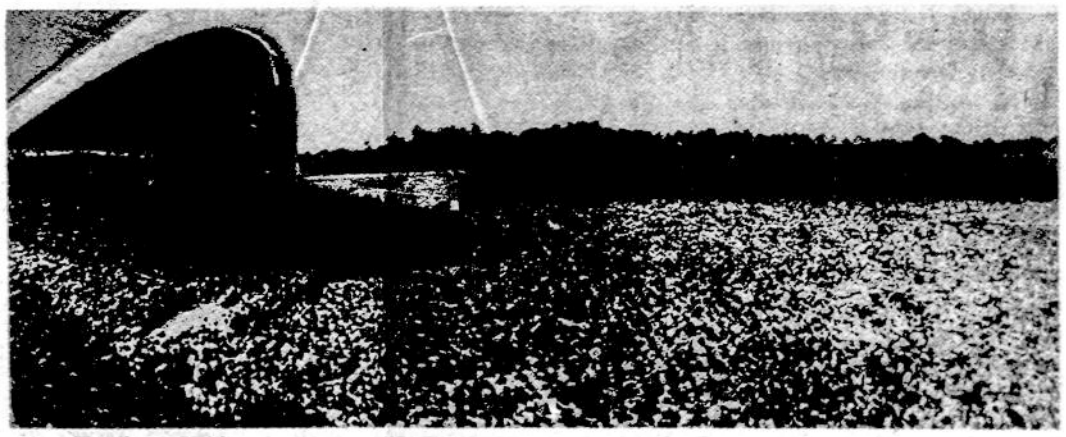

Demonstracijos Vilniuje liepos 9 Vingio parke. Nuotrauka paimta iš Tiesos laikraščio liepos 12.

PERSITVARKYMO SĄJŪDŽIO MITINGAS VINGIO PARKE

(New Yorkas, liepos 11. LIC) Lietuvių Informacijos Centras praneša, kad šeštadienį, liepos 9, Vilniaus Vingio parke Lietuvos persitvarkymo sąjūdžio iniciatyvinė grupė suruošė masinį susitikimą su Lietuvos delegatais, sugrįžusiais iš XIX partinės konferencijos Maskvoje.

"Tokios šventės dar nesame matę"! Taip kalbėjo ten dalyvavę žmonės. Žinių agentūrų ir liudininkų nuomone, jame dalyvavo apie 100,000 žmonių. Demonstracijos tikslas buvo išgirsti, ką Lietuvos delegatai nuveikė Partijos konferencijoje Maskvoje. Bet susitikimas virto daug platesnio mąsto įvykiu, apie kurį Lietuvių Informacijos Centrui New Yorke telefonu papasakojo keli dalyviai. Vienas iš jų — Vytautas Bogušis, kalbėjęsis ir su Reuterio žinių agentūra, kiti du — prašę pavardžių neskelbti. Glaustai susumuojam jų įspūdžius.

Nors spaudoje apie šį viešą mitingą nieko nebuvo skelbiama, į jį suvažiavo žmonės iš visos Lietuvos. Tribūnoje kabojo didelis užrašas: "Lietuvos persitvarkymo sąjūdis" iš abiejų pusių įrėmintas Gedimino stulpų ženklu. Demonstraciją kurios oficialioji dalis tęsėsi pusketvirtos valandos, atidarė filosofas Arvydas Juozaitis, Lietuvos mokslų akademijos mokslinis bendradarbis, pirmininkavo rašytojas Vytautas Petkevičius. Abu jie Lietuvos persitvarkymo sąjūdžio iniciatyvinės grupės nariai.

Vienas iš pirmųjų kalbėjo Lietuvos komunistų partijos centro komiteto sekretorius ir konferencijos delegatas Algirdas Brazauskas. Anot ten dalyvavusių, jis itin įspūdingai kalbėjo. Pasak jo, Lietuvos vadovybė padaręsi sprendimą nutraukti Ignalinos trečiojo bloko statybos finansavimą. Taip pat respublikos vadovybė siūlys įteisinti tautinę trispalvę. Brazauskas nusiskundė, kad nežinomi asmenys nupjovė netoli tribūnos esančius vėliavų stiebų trosus, ant kurių turėjo būti iškeltos trispalvė, Lietuvos sovietinė ir Sovietų Sąjungos vėliavos.

Kaip pranešama, minioje siūbavo daugybė trispalvių. Matyti buvo ir estų, latvių, baltarusių vėliavos. Brazausko kalbos metu tribūnoj nuleido didžiulę 6 metrų trispalvę.

Mitingo metu vieningai buvo priimta rezoliucija Kalnų Karabachijos klausimu; ją perskaitė žurnalistas Algimantas Čekuolis; pasisakyta, kad šis reikalas turėtų būti sprendžiamas referendumu. Mitingo dalyviai taip pat reikalavo, kad Lietuva turėtų savo kariuomenę, kad lietuviai atliktų karinę prievolę Lietuvos teritorijoje, kad lietuvių kalba būtų paskelbta Lietuvos valstybine kalba.

Mitinge dalyvavo Armėnijos ir Baltarusijos atstovai — pastarasis su senąja Baltarusijos vėliava—ir Estijos liaudies fronto narys, kuris apie šios grupės veiklą papasakojęs puikia lietuvių kalba.

Taip pat kalbėjo partinės konferencijos delegatai — Lietuvos rašytojų sąjungos pirmininkas Vytautas Martinkus ir Zapiškio kolūkio pirmininkas Miškinis, dalyvavo, bet nekalbėjo partijos Vilniaus miesto komiteto pirmasis sekretorius Kęstutis Zaleckas. Pasak dalyvių, minia geriausiai priėmė poeto Sigito Gėdos kalbą, daugeliui patiko rašytojo Vytauto Petkevičiaus ir filosofo Jokūbo Minkevičiaus pasisakymai. Kalbėjo šie persitvarkymo sąjūdžio nariai: muzikologas Vytautas Landsbergis, ekonomistė Kazimiera Prunskienė, dailininkas Arvydas Šaltenis, žurnalistas Vytautas Tomkus, fizikas-matematikas Žemynos ekologinio klubo tarybos pirmininko pavaduotojas Zigmas Vaišvila ir kiti.

Filosofas Arvydas Juozaitis kalbėjo apie Artūrą Sakalauską, kuris dabar uždarytas į psichiatrinę ligoninę Černiachovske. Kai jis tarnavo kariuomenėje, kiti kareiviai bandė jį išprievartauti, baisiai sumušė. Tada jis tuos kelis kareivius nušovė, ir jam buvo iškelta baudžiamoji byla. Nors psichiatrinė ekspertizė pripažino jį sveiku, jis tebelaikomas psichiatrinėje. Vytautas Landsbergis pranešė, kad po mitingo buvo renkami parašai po įvairiomis peticijomis, viena jų — prašant grąžinti Artūrą Sakalauską į Lietuvą.

Vienas dalyvis sakė, kad mitinge kalbėjo ir antrasis sekretorius Nikolajus Mitkinas, bet minia sutartinai ėmė skanduoti "Generalgubernatoriaus jau nebereikia — tegu eina namo!", švilpė, plojo ir neleido jam baigti kalbos.

Persitvarkymo sąjūdžio narys Raimundas Ozolas pareiškė, kad Lietuvai persitvarkant, nebereikalingas kompartijos antrasis sekretorius. Kaip žinia, persitvarkymo sąjūdžio mininge išlydint Lietuvos delegatus į partinę konferenciją, buvo ir ten išreikštas nepasitikėjimas antrajam sekretoriui Mitkinui, pareikalauta jį pašalinati.

Transparantuose, iškeltuose mitinge, buvo reiškiamas nepasitenkinimas, ir kitais Lietuvos

(nukelta į 2 psl.)

KUN. ALFONSAS SVARINSKAS SUGRĮŽO Į LAISVĘ

(Vilnius, liepos 18. LIC) Kunigas-kalinys Alfonsas Svarinskas liepos 15 sugrįžo į Lietuvą, pranešė Nijolė Sadūnaitė Lietuvių Informacijos Centrui.

Pasak Sadūnaitės, atsitiktinai belaukiantys kitų keleivių, matė kaip kun. Svarinskas, dviejų saugumiečių lydimas, tą dieną 18 valandą buvo išlaipintas iš lėktuvo Vilniaus aerouoste. Jis jų globoj atskrido į Vilnių iš Maskvos. Pastaruoju metu kun. Svarinskas buvo kalinamas Permės 35 lageryje.

Saugumiečiai iš karto norėjo jį nulydėti pas brolį Vytautą Ukmergėje, bet kun. Svarinskui prašant, laido jam pernakvoti ir pasimelsti Vilniuje pas kun. Stasį Lidį. Jam ten būnant, atjungė klebonijos telefoną. Sekantį rytą kun. Svarinskas išvažiavo pas brolį į Kadrėnų kaimą.

Minios, ypač daug jaunimo ir vaikų lankė sugrįžusį kalinį, kuris anot Sadūnaitės, yra labai suvargęs, bet pakilioj ir jam būdingoj linksmoj nuotaikoj. "Jo dvasia gera, šposus krečia ir kaip visada, optimistiškai nusiteikęs," pasakojo Sadūnaitė Lietuvių Informacijos Centrui. Suvažiavusieji 63 m. amžiaus kunigą sutikti, jį sveikino su gėlėm, trispalvėm ir dainom.

Suimtas 1983 m., kun. Svarinskas tais pačiais metais buvo nuteistas 7 m. griežto režimo lageriu ir 3 m. tremties už tariamą sovietinės valstybės ir jos socialinės sistemos šmeižimą. Jis yra vienas iš Tikinčiųjų teisėms ginti katalikų komiteto steigėjų.

Valdžios atstovai jį, kaip ir bendro likimo draugą kun. Sigitą Tamkevičių, pakartotinai kvietė lageryje pasirašyti kaltės pripažinimo pareiškimą. Kunigai Svarinskas ir Tamkevičius pareiškimo nepasirašė, motyvuodami, kad jokių įstatymų nepažeidinėjo. Svarinskas tik pareiškęs, kad sveikatos sumetimais sutinka išvykti į Vakarus — į Vakarų Vokietiją, kur gyvena kurso draugas, kunigas. Ryšium su šiuo sutikimu, jį sąlyginiai išleido iš lagerio.

Anot Sadūnaitės, kol kas neaišku kada leis kun. Svarinskui emigruoti, nors jam dokumentai jau yra ruošiami. Kun. Svarinskas yra pripažinęs, kad iš Lietuvos jam bus labai sunku išvažiuoti. "Kokia laimė buvo sugrįžti į Tėvynę — o kad pajusti ir suprasti tą laimę, tai būtina išvažiuoti," sakė Svarinskas Sadūnaitei.

Iš 34 kunigystės metų, Alfonsas Svarinskas yra 19 praleidęs lageriuose. **(LIC)**

KUN. SIGITAS TAMKEVIČIUS PERKELTAS Į TREMTIES VIETĄ

(New Yorkas, liepos 8. LIC) Lietuvių Informacijos Centras praneša, kad rusų disidentų leidžiama "Ekspress Kronika" Maskvoj paskelbė kunigo-kalinio Sigito Tamkevičiaus naują tremties vietą. Jis, anot "Ekspress Kronikos", birželio 14 buvo perkeltas iš Permės 35 lagerio į tremtį. Naujas tremties adresas: 636310 Tomskaya oblast. Krivosheinsky rajon, p-o Volodino, der. Starosalnakovo.

"Ekspress Kronikos" žiniomis, kun. Tamkevičius buvo birželio 20 pasiųstas į ligoninę operacijai. Jo dabartinis sveikatos stovis kol kas nežinomas. Prieš porą mėnesių jį aplankusieji artimieji tada pranešė, kad jis buvo labai sumenkęs ir praradęs beveik visus dantis. Kybartų klebonas ir tikinčiųjų teisėms ginti Katalikų komiteto narys kun. Tamkevičius yra 49 metų amžiaus, jo bausmė baigiasi 1990 gegužės mėn. **(LIC)**

Savaitės įvykiai

Prezidentas Reagan paskelbė Brazilijai prekybines sankcijas už tai, kad Brazilija atsisakė pripažinti JAV farmakologinių įmonių užregistruotus patentus.

Burmos diktatorius U Ne Win, tvirta ranka valdęs kraštą per 26 m., dėl studentų riaušių ir krašto ūkio nusmukimo pasitraukė iš partijos pirmininko ir krašto valdovo pareigų. Jo vieton partijos pirmininku buvo išrinktas studentų riaušes nuramines ats. gen. U Sein Lwin.

Sov. S-gos karinis žinovas gen. Kim M. Cagalov tvirtina, kad Sov. S-gos kariuomenę atitraukus iš Afganistano, dabartinė Afganistano vyriausybė negalės išsilaikyti.

Austrija numato įsijungti pilnateisiu nariu į Europos Bendrąją rinką.

Vietnamo remiamos Kambodijos vyriausybės ir prieš ją kovojančių partizanų atstovai pradėjo tartis Indonezijoj dėl karo veiksmų sustabdymo.

Ne tik JAV, kovodamos su vandenų tarša, yra uždariusios eilę paplūdymių, bet ir Sov. S-ga uždarė Baltijos ir Juodosios jūrų ir Pacifiko paplūdymius dėl pavojaus užsikrėsti vidurių šiltinės, dizinterijos ir kt. ligų bacilom.

Izraelio diplomatinė misija išvyko į Sov. S-gą. Izraelis tiki, kad tai padės privesti prie normalių diplomatinių santykių užmezgimo.

Lenkijos komunistų partijos savaitraštis "Polityka" pradėjo spausdinti Nikitos Chruščiovo partijos kongrese 1956 m. pasakytą kalbą, kurioj jis apkaltino Staliną įvairiais nusikaltimais.

Sov. S-goj nuo š.m. pradžios dėl Gorbačiovo skelbiamų ūkinių reformų įvedimo neteko darbo apie 1 mil. darbininkų.

JAV gynybos sekretorius Frank C. Carlucci išvyko į Sov. S-gą, kur jis aplankys karo akademiją, pėstininkų diviziją, karo aviacijos bazę ir keletą karo laivų.

Filipinuose buvo nušautas nežinomų teroristų JAV karo aviacijos seržantas Richard Blackmer.

Brežnevo žento, buv. vidaus reik. ministerio pavaduotojo Juri M. Čurbanov teismo byla už kyšininkavimus ir spekuliaciją prasidės rugsėjo mėn.

Buv. Filipinų prezidentas Ferdinand E. Marcos, turėdamas prieš akis pavojų būti JAV apkaltintam dėl neteisėtai įsigytų turtų, pradėjo tartis su Filipinų vyriausybe dėl sąlygų grįžti į Filipinus.

"GAUDEAMUS" ŠVENTĖJE PABALTIJO KRAŠTŲ TAUTINĖS VĖLIAVOS

(Vilnius, liepos 8, LIC) Persitvarkymo nuotaikomis vis labiau gyvena ir Lietuvos studentija. Liepos 3 d. Vingio parke Vilniuje buvo užbaigtas pabaltiečių studentų festivalis "Gaudeamus". Pasak buvusio politkalinio Povilo Pečeliūno, ten dalyvavo apie 50 tūkstančių žiūrovų, matėsi jūra Lietuvos tautinių vėliavų, taip pat estų ir latvių tautinės vėliavos. Festivaliui pasibaigus, kaip pranešama, studentai žygiavo su vėliavomis iš Vingio parko, ėjo Čiurlionio, Sierakausko ir Gedimino (Lenino prospekto) gatvėmis iki katedros aikštės.

Žygiavo skanduodami šūkius: "Lietuva — mūsų namai!", "Nedelsti", reikalavo suverenumo. Dainų šventę-festivalį surengė Lietuvos Aukštųjų mokslų ministerija, tačiau pasak Pečeliūno, ši šventė, kaip ir kitais atvejais, prasidėjo oficialiai, o užsibaigė neoficialiai, spontaniškai. Pasibaigus oficialiai daliai — dainoms, šokiams, studentų pasirodymams — lietuviai, latviai ir estai studentai neišsiskirstė. Jie sugiedojo Lietuvos, Latvijos ir Estijos himnus.

Pečeliūnas taip pat sakė Lietuvių Informacijos Centrui, kad "mums kartais prikaišiojama, kad lietuviai snaudžia, o studentija — dar gilesniame miege. Tačiau stebint Pabaltijo studentų šventę 'Gaudeamus', paaiškėjo, kad taip nėra — studentai išjudėjo. Jiems priklauso ateitis."

Studentų koncertą rodė per televiziją. Kas turi spalvotus televizorius, matė "mišką trispoalvių tautinių lietuvių, latvių ir estų vėliavų. Kur tik nukreipsi žvilgsnį, visur matai tautines vėliavas. Visa Lietuva pamatė savo buvusios nepriklausomos valstybės vėliavą", telefono interviu teigė Pečeliūnas. (LIC)

DEMONSTRACIJOS PRIE ELTOS PASTATŲ VILNIUJE

(Vilnius, liepos 7. LIC) Lietuvių Informacijs Centras sužinojo; kad birželio 29 įvyko vilniečių demonstracija prie ELTOS pastato.

Demonstrantai susirinko pietų pertraukos metu, dalyvavo daugiau kaip tūkstantis žmonių, atėjusių ten pareikšti pasipiktinimą prieš visuomenę klaidinantį straipsnį Tiesoje apie birželio 24 d. mitingą Gedimino aikštėje. Tiesa iš pradžių teigė, kad toje demonstracijoje dalyvavo apie 10,000, tačiau pasak Mokslų Akademijos narį Jokūbą Minkevičių buvo apie 40,000, o kitų dalyvių — Vilniaus jaunimo teatro darbuotojo Vytauto Bogušio ir buvusio politkalinio Povilo Pečeliūno — nuomone Katedros aikštėje susirinko bent 50,000.

Tiesa dezinformavo visuomenę, nutylėdama, kas ir apie ką buvo kalbama. Birželio 29 d. susirinkusieji prie ELTOs privertė išeiti šios žinių agentūros vadovą Stankevičių ir pasiaiškinti. Pastarasis teisinosi, aiškindamas, kad visi nurodymai 'eina iš viršaus" ir jis tuo klausimu nieko negalįs pasakyti.

Sekančią dieną Tiesoj pasirodė trumpa žinutė, kurioje pranešė, kad grupė Persitvarkymo sąjūdžio narių ir apie tūkstantis vilniečių susirinko prie ELTOS kritikuoti birželio 24 d. Gedimino aikštėje įvykusio mitingo aprašymą. (LIC)

PERSITVARKYMO SĄJŪDŽIO MITINGAS VINGIO PARKE

(atkelta iš 1 psl.)

kompartijos vadovais. Viename buvo užrašyta "Songaila — tautos gėda". Kituose: "Sąjūdžio priešai — liaudies priešai!" "KGB — stalinistų užuovėja," "Kompartija vykdė represijas, vadovavo stagnacijai", "Lietuvai ekonominį suverenitetą", "Leiskite atvykti Šv. Tėvui", "Šalin funkcionierių privilegija", "Nacionalizmui — ne, suverenitetui — taip", "Be sąžinės laisvės nėra laisvės", "Tikintiesiems ir ateistams lygios teisės", "Grąžinkite katedrą tikintiesiems", kartojant prancūzų revoliucijos lozungą "Laisvė, lygybė, brolybė" ir "Liepos 12-tą 18-tą valandą — visi į Gedimino aikštę!"

Šis paskutinis šūkis — tai užuomina apie liepos 18 Gedimino aikštėje Blaivybės sąjūdžio rengiamą Lietuvos ir Sovietinės Rusijos Taikos sustarties, sudarytos 1920 metais, pasirašymo paminėjimą. Šia sutartim, Leninas pripažino Lietuvą nepriklausoma valstybe ir atsisakė teisių į jos teritoriją. Vytautas Bogušis pranešė, kad Blaivybės sąjūdžio pirmininkas Juozas Kančys ir keli kiti asmenys praeitą savaitę buvo iškviesti pas Vilniaus miesto prokurorą, kuris perspėjęs minėjimo neorganizuoti. Persitvarkymo sąjūdžio mitingo metu apie rengiamą paminėjimą buvo užklaustas rašytojas Vytautas Petkevičius. Jis pareiškė, kad Persitvarkymo sąjūdis jo neorganizuoja. Iniciatyvinė grupė neturi nieko bendro su organizatoriais ir minėjime nedalyvaus.

Vingio parko mitingas vyko entuziastingai, bet jokių nesklandumų nebuvo. Uniformuotų milicininkų aplink nebuvo matyti — žmonių nepiktino: visą tvarkė Persitvarkymo sąjūdžio nariai su žaliais raiščiais ant rankovių. Toliau miškelyje stovėjo gaisrinės ir pasislėpusi milicija.

Vytautas Bogušis papasakojo, kad mitingą filmavo Maskvos televizija. Ją itin domino Lietuvos Laisvės Lyga, Televizijai intervju davė Terleckas, Šakalienė, dar keli žmonės ir pats Bogušis, kuris papasakojo apie nepriklausomą leidinį "Vytis". Anot Bogušio, Maskvos televizija stato dokumentinį filmą ir žadėjo viską objektyviai parodyti.

Kiti liudininkai praneša, kad mitingo dalyviai suaukojo daug pinigų persitvarkymo sąjūdžiui paremti. Sąjūdis liepos 26-tą skelbia dviračių žygį per Lietuvą — rinkti duomenis apie gamtos užteršimą bei apie bendrą Lietuvos ekologinį stovį. Tuo pačiu tikslu kviečiama plaukti laivais Nemunu.

Kita vilnietė praneša, kad penktadienį, liepos 8 d. Vilniuje, Stiklių gatvėje prie buvusio geto įvyko žydų demonstracija.

Be to, pranešama, kad išėjo 7 Persitvarkymo sąjūdžio biuletenio "Sąjūdžio žinios" numeriai. Biuletenį leidžia Arvydas Juozaitis ir Artūras Skučas.

(LIC)

Iš Lietuvių Katalikų Bažnyčios Kronikos

(atkelta iš 1 psl.)

tampančios su tuo metu galiojusiais ir tiražuojamais standartais? Neatsitiktinai teismas tapo teisiamųjų pilietine, moraline ir dvasine pergale. O ką bekalbėti apie pačią parengtinio tardymo tvarką? Štai vienas iškalbingas atvejis

Teisme apkaltino santažavimu

Parengtinio tardymo metu man buvo pateiktas sufabrikuotas kaltinimas, esą aš šantažavęs LKP CK pirmąjį sekretorių grąsinimu jį nužudyti. Tardytojai pasitelkė pagalbon daugybę ne man priklausančių tekstų bei pasisakymų, apsirūpino net grafologine ekspertize, nors pažvelgus ir ne specialisto akims, buvo aiškiai, matyti jos tendencingumas.

Gerai, kad atsirado antrieji nuo VSK nepriklausomi ekspertai, kurie turėjo drąsos išstoti prieš VSK "specialistų" padarytas išvadas. Tuo nepatenkintas VSK kreipėsi į trečiuosius, šį kartą jau į (sic!) Maskvoje.

Aukštoji instancija galutinai įrodė pirmosios ekspertizės klaidingumą. O ar teismas, prokuratūra, kitos instancijos pasidomėjo, kodėl tardytojai pateikė tokią sąmoningai klaidingą ekspertizę, kaip ji atsirado, koks buvo jos kaip ir paties kaltinimo, tikslas? Šį klausimą keliu ne šiaip sau, norėdamas parodyti kiek man reikėjo pergyventi, o dėl to, kad būtų pagalvota kur gali nuvesti tokie tardymo mėginimai pateikti "sustiprintus kaltinimus".

Apie tai pagrįstai buvo kalbėta "Literaturnaja gazeta" (1986.XII.17.) išspausdintame laikraštyje "žvelgti tiesai į akis" ("Pravde v glaze"). Aiškinama, girdi, mūsų reikalas pateikti tau kaltinimą, tavo reikalas gintis. Išsikepurnėsi — gerai, nuskęsi — dar geriau.

(nukelta į 9 psl.)

Demonstracijos Gedimino aikštėje Vilniuje. Demonstracijos vyko birželio 24. Priekyje moteris laiko iškėlusi lietuvišką tautinę vėliavą. Nuotrauka gauta iš Lietuvos liepos mėn. pradžioje.

VALDAS C. DUOBA, lietuvis advokatas. 357 Larkfield Road, East Northporth, N.Y. 11731. Tel. 516 368-3740. Namų telefonas vakarais tik išimtinais atvejais 516 757-2671. New Yorko ofisas Lito pataisose; 86 - 01 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. 718 441 - 2811.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84 - 02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296 - 2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mário Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.), telef. 344 - 5172. Paruošlamos garbingos laidotuvės. Modernios koplyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliam pastatyti.

BEACH MEMORIAL CHAPEL, 301 Corey Ave., St. Petersburg Beach, Fla., 33706. 813 360 - 5577. KENFIELD WOODLAWN FUNERAL HOME, 200 Pasadena Ave., S, St. Petersburg, Fla. 33707. 813 345-9393. WOODLAWN MEMORY GARDENS, 101 58th St., S. St. Petersburg, Fla. 33707. 813 345 - 9393.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoj vietoj — OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89 - 11 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Telef. 847-2323 (namų telef. 847 - 4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klijentais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227. Telef. 821 - 6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami poilaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. – 43 - 04 Junction Blvd., Carona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779 - 5156.

ROMAS PETRAUSKAS, akcijų brokeris, dirba su Thomson McKinnon Securities Inc., One State St. Plaza, N.Y.C., N.Y. 10004. Registruotas pirkti ir parduoti akcijas, bonus, options, fondus, commodities, auksą ir sidabrą. Atidaryti IRA planus ir tax shelters. Suinteresuoti skambinkitė 212 482-6962-3.

LIETUVIŲ KULTŪRINĖ RADIJO PROGRAMA "AUŠRA". WICN-FM. 90.5 Worcester, MA. Treč. 8 - 9 PM. Penkt. 7:30 - 8:30 PM. Eduardas Meilus, Jr. 70 Curtis St., Auburn, MA 01501. T. 617 753 - 7232.

NEW YORK — NEW JERSEY — Laisvės Žiburys, sekmadieniais 9 - 10 val. ryto WNWK 105.9 FM. Romas Kezys, 217 - 25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11384. Tel. 718 229-9134.

NEW JERSEY, NEW YORK, CONNECTICUT – "Lietuvos Atsiminimai", ketvirtadieniais nuo 7 iki 8 val. vak. iš WNYM 1330 AM. Pirmad. 6 - 7 val. vak. iš WSOU 89.5 FM. Dr. J. J. Stukas, Direkt., 234 Sunlit Dr., Watchung, N.J. 07060. Tel 201 753 - 5636.

LAISVĖS VARPAS sekmadieniais 9:00-10:00 val. ryto iš WCAV-FM bangų 98.0. Vedėjas Petras Viščinis, 173 Arthur St., Brockton,MA 02402. Tel. 617-586-7209.

LITHUANIAN COOKERY
in English, 316 pages, price 10 dol.

Agronomės Iz. Sinkevičiūtės parašyta lietuviškų valgių receptų knyga. Graži dovana draugėm amerikietėm. Knyga su plastikiniu aplanku. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Užsakau "Lithuanian Cookery" už 10 dol. Persiuntimas ir Postage 1 dol.

Vardas, pavardė .....

Numeris, gatvė .....

Miestas, valstija, Zip .....

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI Į VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino MEMORIALS
66 - 86 80 ST. MIDDLE VILLAGE, QUEENS, N.Y. 11379
PHONES (718) 326 - 1262 326 - 3150
TAI MŪSŲ VIENINTELĖ VIETA — — GAUSI PARODŲ SALĖ

KVEČAS
JONAS
1933 + 1976

VYTIS
KELIONIŲ IR TURIZMO AGENTŪRA

- LĖKTUVAI
- LAIVAI (CRUISES)
- TRAUKINIAI (AMTRAK)
- AUTOBUSAI
- NUOMOJAMOS MAŠINOS
- VIEŠBUČIAI
- ĮDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS
- GRUPINĖS KELIONĖS Į LIETUVĄ

MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELĖMIS
JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ
PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N.Y. 11229
TEL.: 718 769 - 3380

DARBININKAS The Lithuanian Weekly Published by Franciscan Fathers

341 Highland Blvd. Brooklyn, N. Y., 11207

Editorial Office 718 827-1352
Business Office 718 827-1351

Publication No. USPS 148-360

Second class postage paid at Brooklyn, N.Y., Post Office

Subscription per year $20.00. Single Copy 50 cents

POSTMASTER: Send Address Change to DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

ISSN 0011-6637

Redaguoja REDAKCINE KOMISIJA

Ar užtenka "persitvarkymo"?

Visą pasaulį stebina įvykiai Sovietų Sąjungoje. Dar niekada didžioji spauda tiek nerašė apie Pabaltijo kraštus, kaip ten vyksta staigios permainos.

Net pačių komunistų leidžiama spauda arašo taip, kad net sunku patikėti. New Yorke svečiavosi studentė iš Lietuvos. Kai ji pamatė dabar leidžiamą "Tiesą", tiesiog išsigando, nes nebežinojo, kaip visa suprasti. Anksčiau jų spauda vertėsi propaganda, melu. Tik kažkur buvo paslėpta tiesa. Reikėjo pačiam ją surasti arba tik nujausti, kad yra kitaip. Dabar ji paskaitė pranešimus apie liepos 9 d. demonstracijas ir nebežinojo, ką sakyti, kaip tai suprasti. Nejaugi ten taip viskas pasikeitė?

Tie klausimai kyla visiem, kurie bent kiek seka visuomeninį gyvenimą. Anksčiau už lietuvišką vėliavą buvo baudžiami, kalinami, tremiami į Sibirą. Kartą Vasario 16 proga mokykloje mokinukas prie lentos pastatė tris knygas, kurios buvo aplenktos geltonu, žaliu, raudonu popieriumi. Ir koks kilo skandalas! Mokinuką ne tik išmetė iš mokyklos, bet ir nubaudė.

Dabar mitinguose naudoja daugybę lietuviškų vėliavų. Ir jos jaudina ten gyvenančius lietuvius, jaudina ir mus. Ir mes džiaugiamės, kad tai didelis laimėjimas.

Anksčiau buvo lietuviškasis Vytis draudžiamas, naikinamas. Dabar leidžiamas naudoti. Buvo uždraustas ir himnas, dabar leidžiama jį giedoti. Pavadinta ne himnu, bet tautos giesme.

Visa tai ir verčia susimąstyti. Kaip visa tai priimti ir suprasti?

Priimame su džiaugsmu, nes tai neša mūsų pavergtiems broliams šiek tiek geresnes dienas. Lietuviai buvo kaip šuniukai kietai pririšti. Dabar šiek tiek atleido kaklo dirželį ir šiek tiek pailgino virvę, kuria jis yra pririštas. Po daugel metų priespaudos tai tiesiog svaigina ir džiugina, kad ateina geresnės dienos.

Atkreipkime dėmesį į tą faktą, kad liepos 9 demonstracijas organizavo valdžios patikėtiniai, tie patys, kurie sugebėjo ištikimai atsiklaupti prieš Maskvos diktatorius, kurie visokiais būdais norėjo komunizmą įtvirtinti tautoje. Argi galima tais žmonėmis patikėti? Vargiai!

Tie komunistų veikėjai gal pajuto, kad dega padai. Tai ir skuba vėl būti pirmose vietose, kad niekas jiem neatsitiktų. Štai liepos 9 mitingui Vingio parke Vilniuje vadovavo rašytojas Vytautas Petkevičius, aukšto rango komunistas, dirbąs tik KGB naudai, buvęs istribitelis, su ginklu kovojęs prieš Lietuvos laisvės gynėjus partizanus, su ginklu padėjęs įsitvirtinti komunizmui. Argi jis gali taip per mėnesį atsiversti ir kalbėti apie "persitvarkymą"? Vargiai!

Rusų poetas, važinėdamas po Ameriką, pasakė, kad niekas dabar nežino, kas dėsis rytoj Sovietų Sąjungoje. Taip, niekas nežino, bet pavergti kraštai gali nujausti tik vieną, kad rusiškasis imperializmas niekada staiga neišblės. Jis turi šimtmetines tradicijas. Tai ir pasako, kad jie taip savo grobio lengvai nepaleis.

Liepos 23 "The New York Times" rašė, kad Lietuvoje gyvenną rusai baiminasi, kuo tas viskas baigsis. Visi tokie sąjūdžiai veda į nepriklausomybę. O tai jau rusus baimina. Vadinas, užimtieji kraštai turi būti Rusijos kolonijos.

Todėl ir reikia labai rimtai vertinti visus įvykius, atsargiai juos vertinti. Visa tai, kas dabar vyksta, — lietuviškos vėliavos, himnas, — ar tai nėra tik vaikiški žaislai, kad žmonės galėtų tuo pasidžiaugti ir nutilti. Vergija liks kaip likusi.

Neužmirškime tik vieno: tai, kas dabar vyksta, tai dabar nėra nepriklausomybė. Mūsų visų tikslas — nepriklausoma Lietuva! Ir visus sąjūdžius reikia taip vertinti, kad jie turi vesti į vieną mūsų tikslą — Laisva Lietuva Europos tautų šeimoje.

Sekame įvykius su meile savo tautai, sekame su reikiamu dėmesiu, kad tai nebūtų apgaulė ir dar didesnės vergijos pradžia!

Sekmadienį, liepos 3, naujasis Lietuvos kardinolas Vincentas Sladkevičius Vatikano radijo koplyčioje aukojo mišias, kurios buvo tiesioginiai transliuojamos į Lietuvą. Drauge su kardinolu mišias koncelebravo vysk. Vladas Michelevičius ir Bažnyčios Viešųjų Reikalų Tarybos sekretoriaus pavaduotojas prel. Audrys Bačkis. Mišių metu kardinolas pasakė tokio turinio pamokslą:

Mylimieji Broliai Seserys Kristuje!

Kai popiežius Jonas Paulius II trečiadienį Šv. Petro aikštėje kardinolų, vyskupų ir didelės maldininkų minios akivaizdoje man užmovė kardinolišką žiedą, vaizduotėje savaime iškilo neužmirštama Evangelijos Scena, kurioje matome Zachiejų, besistengiantį kokiu nors būdu pamatyti Jėzų.

PIRMIEJI NAUJOJO LIETUVIO KARDINOLO PAMOKSLAI ROMOJE

Evangelistas Lukas rašo: Zachiejus "troško pamatyti Jėzų, koks jis esąs bet negalėjo per minią, nes pats buvo žemo ūgio. Zachiejus užbėgo priekin ir įlipo į šilkmedį, kad galėtų jį pamatyti. nes Jėzus turėjo praeiti pro tą medį. Atėjęs į tą vietą ir pažvelgęs aukštyn, Jėzus tarė: 'Zachiejau, greit lipk žemyn! Man reikia šiandien apsilankyti tavo namuose..." (Lk 19, 1-5).

Šitas Evangelijos vaizdas nuostabiai atsispindi visos lietuvių tautos istorijoje.

Lietuvių tauta per daugelį amžių troško pamatyti Jėzų. Pagoniškoji lietuvių religija liudija, kad lietuviai ieškojo Dievo, ilgėjosi **tikrojo** Dievo, garbino Dievą gamtos paslaptyse, kuriose atsispindi Dievo grožis, Dievo visagalybė ir išmintis. Per ilgus šimtmečius lietuviai — patys to net nežinodami — ilgėjosi, troško pamatyti tą, kuris — apaštalo Pauliaus žodžiais tariant — yra "neregiamojo Dievo Atvaizdas", kuris yra "Dievo šlovės atšvaitas ir jo esybės paveikslas" (Žyd 1,3), ilgėjosi, troško pamatyti Jėzų. Deja, ano meto krikščioniškos tautos lietuviam ne tik nepagelbėjo atrasti Jėzų, bet priešingai net trukdė, užstojo Jėzų panašiai kaip toji triukšmaujanti Jericho minia Zachiejui.

Štai ką apie ano meto padėtį rašo popiežius Jonas Paulius II savo apaštaliniame laiške, švenčiant lietuvių tautos "Krikšto" 600 metų jubiliejų:

"Patekę tarytum tarp dviejų varžtų — tarp Rytų, iš kur spaudė slaviškos tautos, ir tarp Vakarų, iš kur veržėsi bauginantis Kryžiuočių Ordinas — jūsų protėviai jau XIII amžiaus pradžioje sukūrė nepriklausomą valstybę, kuri ryžtingai gynė savo nepriklausomybę ir savo laisvę. Šios ypatingos politinės ir geografinės aplinkybės leidžia suprasti, kodėl lietuviai ilgą laiką priešinosi priimti Kryžių iš tų, kurie prieš juos ėjo su iškeltu kardu ir grąsino juos pavergti" (5 psl.).

Tiktai XIV šimtmetyje Dievo Apvaizdos lėmimu lietuvių tauta pasiekė tokias aukštumas, iš kurių galėjo Jėzų ne tik pamatyti, bet ir išgirsti jo balsą, džiaugsmingą išganymo naujieną: "Man reikia šiandien apsilankyti tavo namuose" (Lk 19,5). Tada per Krikšto Sakramento malonę lietuvių tauta su džiaugsmu priėmė Jėzų į savo namus. Lietuvių tautos gyvenime Jėzus pasiliko tarytum savo namuose. Šiuose savo namuose Jėzus gyvena jau šešis šimtmečius skleisdamas juose savo palaimą, gausiai dalindamas jiems savo malones.

Kaip Senajame Testamente Viešpaties sandoros skrynia, pastatyta Obededom namuose, juos pripildė palaimos, taip juo labiau Dievo palaimos gausybė lydi lietuvių tautą nuo tos dienos, kai pats pasaulio Viešpats ir Atpirkėjas per mūsų šventą katalikišką ir apaštališką tikėjimą apsigyveno joje tarytum savo namuose.

Mūsų šventieji, kuriuos garbiname, sekame ir mylime, kaip šv. Kazimieras, palaimintas arkivyskupas Jurgis Matulaitis, nesuskaitomi kankiniai, mirė už tikėjimą, kuriuos minime su nuostaba ir pasiryžimu jais pasekti, visa tikinčioji tauta, kuri visuomet yra pasižymėjusi savo paprastumu ir ištvermingu tikėjimu, jau šešis šimtmečius visiem aiškiai liudija, kad Dievas mūsų tautą lydi savo ypatinga malone.

Naują šios palaimos ženklą katalikiškoji mūsų tauta įžvelgia ir vieno jos sūnų pakėlime į kardinolo garbę bei pareigas. Jis yra žemo ūgio kaip Zachiejus. Jaučiasi mažiausias ir visais atžvilgiais iš visų, nes yra kilęs iš neturtingų žmonių, per 24 metus buvo ištremtas iš savo vyskupijos ir neturėjo ryšių su kitų vyskupijų bei kitų kraštų vyskupais.

Visai su pagrindu visi mūsų tautiečiai lietuvio kardinolo paskyrimą laiko pačios lietuvių tautos pagerbimu ir iškėlimu. Lietuvio kardinolo paskyrimas, be to, mums yra ženklas ypatingos Šv. Tėvo meilės bei palankumo Lietuvai. Tai mus visus giliai jaudina, guodžia ir stiprina.

Gerai suprantu, kokia didelė atsakomybė ir kokie sunkumai manęs laukia. Matau savo silpnumą ir pajėgų ribotumą, kuris visiems yra žinomas. Tačiau pilnai pasitikiu, kaip kadaise Dovydas, ne ginklais, ne savo jėgomis, o Viešpačiu, nes Dievas man yra "uola ir tvirtovė" (Ps 30,4).

Mane stiprina ir tie Dievo žodžiai, kuriuos girdėjome šio sekmadienio Mišių antrajame skaitinyje: "Gana tau mano malonės, nes mano galybė geriausiai pasireiškia silpnume" (2 Kor 12,8). Tad galiu tarti su apaštalu šv. Paulium: "Džiaugiuosi silpnumu, paniekinimais, nemalo-

(nukelta į 4 psl.)

Kardinolą Vincentą Sladkevičių pasveikinti Vatikano sode susirinkę svečiai. Iš k. vysk. P. Baltakis, kardinolas V. Sladkevičius, prel. L. Tulaba, kardinolas Cassaroli ir prel. A. Bačkis.

Iš kelionės tik asilas negrįžta arkliu

II APAŠTALAS PAULIUS KIPRE 5

ANTANAS RUBŠYS
MANHATTAN COLLEGE

Atrodo, kad gidei Eivei, yra svarbu teigti, jog Kipro krikščionybė nepriklauso nei nuo Antiochijos patriarcho Sirijoje, nei nuo Graikijos ortodoksų patriarcho Konstantinopolyje (nūdieniame Stambule). Gidė pabrėžia, kad Antiochija nesiliovusi reikalauti, kad Kipro vyskupai būtų jai pavaldūs.

Maždaug 488 m. patriarchas Petras rašė imperatoriui Zenonui, savo senam bičiuliui, į Konstantinopolį, dėstydamas, kad nėra jokios abejonės, jog Kipro bendrija buvusi įsteigta Antiochijos apaštalų dėka ir todėl turinti būti jai pavaldi. Imperatorius Zenonas, atrodo, linko į patriarcho Petro pusę, nors ir žinojo, kad apaštalas Barnabas buvo Kipro krikščionių bendrijos pirmūnas.

Kipro Arkivyskupas sapne sutinka šv. Barnabą

Eivė Kipro krikščionių bendrijos savivaldą paremia pasakojimu apie stebuklą. Sako, Kipro arkivyskupas Antemijus sapne matė šv. Barnabą, kuris jam parodė savo kapavietę. Iki tol kapavietė žmonėms nebuvusi žinoma. Arkivyskupas Antemijus su eisena nuskubėjo į sapne parodytą kapavietę po medžiu. Atkasus angą į olą, oloje buvo rastas karstas su šv. Barnabo kūnu ir Mato evangelija ant krūtinės.

Kipriečiai labai mėgsta padavimus apie šventuosius. Pasak padavimo, kurį mini ir apokrifinė **Barnabo darbų** knyga, šventasis visuomet nešiojęsis su savimi savo paties ranką perrašytą Mato evangeliją, o Morkus, ištikimas šventojo mokinys, jam mirus, padėjęs Mato evangeliją ant mirusiojo krūtinės. Arkivyskupas Antanijus, radiniu nešinas, nuskubėjo į Konstantinopolį pas imperatorių Zenoną. Mato evangelijos knygą padovanojo imperatoriui. Dovana imperatorių giliai paveikė. Atsidėkodamas, sušaukė sinodą, kuris patvirtino Kipro bendrijos savivaldumą Bendrijoje. Be to, Kipro bendrijos arkivyskupui imperatorius suteikė amžiną privilegiją vietoje vyskupo lazdos nešioti karališką skeptrą ir pasirašyti laiškus bei dokumentus purpuriniu rašalu. Skeptrą nešioti ir purpuriniu rašalu pasirašyti galėjo tik imperatorius. Nenuostabu, kad ir šišolaikinis Kipro arkivyskupas turi ir politinę valdžia Kipro saloje. Keliu Eivei klausimą ar imperatorius Zenonas tikrai turėjo mintyje politinę Arkivyskupo valdžią. Ji primena kaip pavyzdį Makarios III, pirmąjį ir neseniai mirusį Kipro respublikos prezidentą — Arkivyskupą.

Nuo Larnakos iki Nikosijos 26 km

Gamtovaizdis sausas. Nors vasaros dar tik pradžia, bet žalumo jau maža. Tačiau daug įvairumo gamtovaizdyje. Kalkakmenio kalvos, sausi upeliai su giliomis vagomis, žmogaus sodinamos giraitės, maži laukų lopai su trumpučiais miežiais, kviečiais, grikiais. Vienkiemių nėra. tik kaimai ir miesteliai. Bemaž kiekviename didoka krikščionių šventovė ir maža mačetė. Dažnai abi — krikščionių ir musulmonų šventovės arti viena kitos, —/ skersai gatvės, ant skirtingų upelio krantų.

Pusiaukelėje, prie Lymbijos (Lymbia) miestelio pasirodo "žalioji siena". Ji liudija salos padalinimą tarp turkų ir graikų po 1974-ųjų metų karo. Turkai po dešine ant kalvų beveik priepat kelio, o pačioje pakalnėje — graikai. Vėliavos ne Kipro, bet Turkijos ir Graikijos. Matosi žeminės su smėlio maišų bokšteliais. Tarp turkų ant kalvos ir graikų kalbos papėdėje — vietomis tik poros šimtų metrų atstume — Jungtinių Tautų vėliava, baltai dažyta sargybos patalpa su didelėmis "UN" — United Nations — raidėmis. Ir ją saugo smėlio maišų aptvaras. Už maišų matau baltą šalmą. Be abejo, jis dengia Jungtinių Tautų kareivio galvą.

— Matote kokia karti yra Kipro padėtis!

—?!

Autobuse tylu. Tik jaunoji norvegų pora šnabždasi. Turbūt jis rodo savo žmonai būklą, kuriame jam tenka jos ilgėtis.

Gidė pakartoja jau viešbutyje girdėtą mintį: Tegu Graikija ir Turkija palieka mus ramybėje! Kipriečiai — graikai ir turkai — myli savo kraštą. Atrodo, kad ji nuoširdžiai kalba apie savuosius — kipriečius turkus ir kipriečius graikus.

Kelionė į Nikosiją neilga — 26 km, bet randai, kuriais įvykiai paženklina asmenis ir tautas — gausūs.

Afroditės uola — deivės gimtinė Kipro saloje. Afroditė gimė išbrisdama iš pajūrio lūžtančių bangų. Nuotr. kun. prof. A. Rubšio

Nikosija — bėglių įsteigtas miestas

Arabų — musulmonų proveržiai į Kipro pajūrį privertė kipriečius bėgti iš pajūrio miestų į salos vidurį. Nikosija — "Pergalingoji" sėdi ant senovės kaimo Ledros (Ledra) kone pačiame salos viduryje. Sostine Nikosija tapo XII a. — Prancūzijos didikai —lucinjiečiai čia pasistatė sau sostą. Venecijos respublika, saugodama savo prekybos tinklą, aptvėrė Nikosiją mūro sienomis XVI a. Turkai jas pralaužė 1571 m.

Nikosija išgyveno aukso amžių lucinjiečių — prancūzų valdoma. Šaunios šventovės, puošnūs rūmai ir pastatai tai ir nūdien tebeliudija. Šauniausia šventovė yra gotiška Šv. Sofijos — Šv. Išminties katedra. Musulmonai turkai jos gotiškus bokštus pakeitė minaretais. Ir nūdien Šv. Sofija yra mečetė.

Nikosija — padalinta sostinė. "Žalioji siena" dalina sostinę per pačią širdį. Autobusas važiuoja palei veneciečių statytas sienas. Nejauku! Turkai ir graikai spokso vieni į kitus su automatiniais ginklais rankose.

(Bus daugiau)

PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS SEIME

KĘSTUTIS K. MIKLAS

Darbininko specialus korespondentas

(Tąsa iš praeito numerio)

Po pietų seimo posėdžiai tęsėsi toliau. Užbaigus diskusijas dėl padarytų priešpietinių pranešimų, vyko įvairių kraštų atstovų pranešimai. Jų pranešimai buvo labai įvairūs ir savotiškai įdomūs, ypač nesusipažinus su tų kraštų lietuvių veikla ir problemomis dėl lietuvių skaičiaus mažėjimo.

Tuos pranešimus padarė: Argentinos vardu — A. Mikučionis, Australijos — LB pirm. D. Baltutienė ir atstovė G. Kazokienė, Brazilijos — pirm. A. Valavičius, Didžiosios Britanijos — Jaras Alkis, JAV — pirm. V. Volertas, Kanados — pirm. V. Bireta ir atstovas Br. Vaštokas, Kolumbijos — A. Didžiulis, Prancūzijos — pirm. R. Bačkis, Šveicarijos — pirm. N. Prielaida, Uragvajaus — R. Ibarra-Vėta, Venecuelos — dr. V. Dambrava ir Vakarų Vokietijos — dr. J. Norkaitis.

Atstovų ir pranešimų neatsiuntė Artimųjų Rytų, Austrijos, Belgijos, Italijos, Naujosios Zelandijos, Olandijos ir Švedijos kraštų Bendruomenės.

Kitų kraštų atstovų pranešimai porą kartų buvo pertraukti, įspraudžiant pranešimus iš kitų posėdžių. Poetė Eglė Juodvalkė turėjo išskristi atgal į Müncheną. Todėl, jos santrauka apie Pasaulio lietuvių IV-jį kongresą, kurią ji padarė kartu su Arvydu Barzduku, buvo pristatyta vidury pranešimo.

Panašiai buvo atkeltas ir posėdis apie jaunimo veiklą ir ateitį. Čia pranešimus apie Pasaulio lietuvių jaunimo VI-jo kongreso Australijoje darbus, jų įvertinimą, nutarimus ir jaunimo ateities veiklos planus padarė D. Baltutienė, A. Saplys, M. Šaltmiraitė ir M. Spudaitė, pajvairindami to kongreso įspūdingesnes akimirkas skaidrėmis ekrane. Iš pranešimų paaiškėjo, kad mūsų jaunimas yra tikrai veiklus ir dirba puikų darbą Lietuvos labui.

Po vakarienės įvyko VI-sis seimo posėdis. Buvo paskaita tema "Kultūra ir tautinė laisvė" ir pranešimas apie šių dienų įvykius Lietuvoj. Ją skaitė Lietuvos Helsinkio grupės narys, disidentas, laisvės kovotojas, neseniai iš Lietuvos atvykęs dr. Algirdas Statkevičius. Buvo įdomu išgirsti apie jo ir kitų disidentų veiklą iki smulkmenų, apie kurias normaliai negirdime ir neskaitome.

Birželio 29, nuo pat ryto VII-jų posėdžiu tęsiami darbai. Šis posėdis buvo skirtas lituanistiniam švietimui. Apie švietimo rūpesčius kalbėjo B. Jasaitienė. Apie Vasario 16 gimnaziją Vokietijoje išsamų pranešimą padarė tos gimnazijos direktorius Andrius Šmitas. Jis kėlė susirūpinimą dėl mokinių skaičiaus ir aukų nuolatinio mažėjimo. Šiuo metu gimnazijoj yra tik 75 mokiniai. Prof. dr. Br. Vaškelis, lituanistikos katedros vedėjas, ir V. Kamantas kalbėjo apie katedros struktūrą, aspirantus, apie finansus, apie patį fondą šiai katedrai išlaikyti, apie to fondo vadovybę ir būdus sutelkti lėšas.

Aštuntajame posėdy buvo gvildenama tema apie "Šiandieninę Lietuvą ir jos kovą už laisvę". Čia buvo du prelegentai — dr. Saulius Girnius iš Vokietijos, kalbėjęs apie esamąją padėtį Lietuvoj, ir docentas Vytautas Skuodis — apie tautos ryšius su išeivija. Abiejų paskaitos buvo gerai paruoštos, bet, nemanau, kad jos buvo efektingos, nes tema ir turinys jau daug kartų girdėtas, tik kitais žodžiais išdėstytas.

Po bendrųjų pietų, kurių metu žodį tarė docentas Vytautas Skuodis ir dr. Algirdas Statkevičius, buvo tęsiami pranešimai iš kraštų. Jiems užsibaigus, prasidėjo IX-sis posėdis, skirtas temai "Išeivijos lietuvių laisvės kova už Lietuvos laisvę". Gintė Damušytė iš New Yorko kalbėjo apie informaciją kitataučiams. Viktoras Nakas iš Washingtono apie išeivijos reagavimą į įvykius Lietuvoj, Juozas Danys iš Kanados ir Narcizas Prielaida iš Šveicarijos apie veiklą tarptautinėse konferencijose ir institucijose. Paulius Klimas kalbėjo ir skaidrėmis ekrane pajvairino apie savo žygį iš Rochesterio į Washingtoną pėsčiom.

Dešimtasis seimo posėdis lietė lietuvių veiklą pasaulyje. Čia dr. Romas Vaštokas gan nuosekliai gvildeno nacių karo nusikaltėlių klausimą. Po to, Algimantas Gureckas iš Washingtono kalbėjo apie PLB politinę konferenciją Washingtone 1987 spalio 13 - 15 dienomis, jos išvadas ir jų įgyvendinimą.

Po vakarienės įvyko vienuoliktasis posėdis, kurio visi nekantriausiai laukė. Šis posėdis buvo skirtas PLB valdomųjų organų rinkimams. Mandatų komisijai pranešus, paaiškėjo, kad šiame seime dalyvauja 99 iš 140 turinčių teisę atstovauti 19 kraštų. Iš 50 turinčių teisę atstovauti JAV tik 33 atstovai atvyko, iš kurių keturi atstovai pasirodė tik prieš rinkiminį posėdį.

Apgailėtina, kad kaikurių JAV Lietuvių B-nės apygardų atstovavimas šiame seime buvo tikrai apverktinas. Nei vieno atstovo iš New Jersey apygardos, o jų turėjo būti trys. Iš New Yorko išrinktų penkių atstovų dalyvavo tik viena Eglė Žilionytė-Dudėnienė. Panašiai ir su Connecticut valstija — iš galimų 4 tik viena Zina Dresliutė pasirodė. Tuo tarpu Florida, Ohio ir Michiganas buvo atstovaujami visu 100 procentų.

Atstovavimas iš užjūrių, kai kuriais atžvilgiais, tikrai pasigerėtinas. Tokia tolima Australija pajėgė atsiųsti net 12 atstovų, Argentina — 8, Vakarų Vokietija — 7, Brazilija — 6, Kolumbija ir Didž. Britanija po 3, Venecuela — 2 ir po vieną Urugvajus, Prancūzija ir Šveicarija.

Reikia pažymėti, kad visi atstovai į seimo posėdžius visad vyksta savo lėšomis. Tenka tik stebėtis, kad toks didelis būrys atstovų iš tolimųjų kraštų pajėgia atitrūkti nuo darbo, išleisti tūkstančius už kelionės išlaidas, viešbučius ir brangų pragyvenimą Toronte, kai tuo tarpu gyvenantieji čia pat Kanados pašonėje to negali ar nenori padaryti. Tai ir kyla klausimas, kuriam galui tie asmenys kandidatavo į LB Tarybą, jei nejaučia pareigos atlikti savo funkcijas Bendruomenei ir nesupranta pagarbos bei atsakomybės tiems, kurie balsavo už juos.

(Bus daugiau)

Kardinolui V. Sladkevičiui pagerbti Vatikano sode buvo surengtas priėmimas. Nuotraukoje matome dalį atsilankiusių svečių. Iš k. JAV atstovo prie Vatikano žmona p. Murphy, dr. K. Bobelis, dr. J. Stukas, JAV atstovas prie Vatikano p. Murphy, ir L. Stukienė.

PIRMIEJI NAUJOJO LIETUVIO KARDINOLO PAMOKSLAI ROMOJE

(atkelta iš 3 psl.)

numais, persekiojimais ir priespauda dėl Kristaus, nes būdamas silpnas, esu galingas" (2 Kor 12,9).

Šaukiuosi visagalio Viešpaties Dievo: Viešpatie, nežiūrint ir mano tautos menkumo, padaryk mus palaimos ženklu visiems, kad "mane tu globoji" ir vedi į gera visur ir visada (Plg. Ps 85, 17).

Pavedu save ir mažąją tautą Lietuvą Dangiškosios Motinos globai. Jos užtarimu anuomet Galilėjos Kanoje įvyko didis pasikeitimo stebuklas, apie kurį su nusistebėjimu pasakyta: "Tu palaikei, kas geriausia, iki dabar."

Pasikeitimų ženklai jau reiškiasi ir mūsų aplinkoje. Tik pasitikėkime Dangiškosios Motinos užtarimu. Kaip Ji mus skatina, visuomet darykime visa tai, ką Jėzus įsako. Tuomet neužilgo džiaugsimės ir mes pasikeitimo stebuklu, apie kurį galėsime pasakyti: "Tu palaikei, kas geriausia, iki dabar."

Tad jau dabar mūsų širdys teprisipildo Dangiškosios Motinos džiaugsmu ir tešlovina Viešpatį Jos žodžiais: "Mano siela šlovina Viešpatį ir mano dvasia džiaugiasi Dievu, savo Gelbėtoju, nes didžių dalykų padarė man Visagalis ir šventas yra Jo vardas. Jis nuvertė galiūnus nuo sostų ir išaukština mažuosius."

-o-

Kaip Darbininke pereitos savaitės numeryje buvo rašyta, kardinolas V. Sladkevičius tos pačios dienos vakare aukojo mišias Šv. Dvasios parapijos bažnyčioje Romoje. Ši parapija kaip tik ir yra paskirta naujajam lietuviui kardinolui.

Šv. Dvasios parapija prieš keletą metų įsikūrė naujoje Romos miesto dalyje, vadinamoje EUR, netoli didžiųjų sporto rūmų.

Aukodamas koncelebracines mišias, kardinolas pasakė pamokslą italų kalba, kreipdamasis į jam pavestus tikinčiuosius. Prisiminęs parapijos vaikučius, jaunimą, krikščioniškas šeimas bei vyresnio amžiaus parapiečius, savo pamoksle kardinolas priminė ir Lietuvą:

"Atvykau pas jus, kad jus palaimінčiau, kad su jumis pasimelsčiau jūsų ir mano intencijomis. Atvykau iš tolimo krašto, iš mano mylimos Lietuvos. Tai maža tauta. Ji neturi laisvės. Ji eina kryžiaus keliu. Bet ji yra gyva. Ji turi savo turtingą tautinę kultūrą ir savo nepalaužiamą katalikišką tikėjimą bei ištikimybę Apaštalų Sostui.

Garsusis Skandinavijos rašytojas H. Ibsenas pagrįstai yra parašęs: "Tauta, nors ir maža būtų, per kančias išauga į didelę!" Mano tėvynė ir Bažnyčia mūsų Lietuvoje, tiesa, kenčia, bet nepalūžta ir drąsos bei vilties nepraranda. Priešingai, didžiuojasi ir su giliu tikėjimu kartoja su šv. Pauliumi: "Visaip esame slegiami, bet nesame sužlugdyti; svyruojame, bet neprarandame vilties. Esame persekiojami, bet nesame apleisti; parblokšti, bet nežuvę. Mes visuomet nešiojame savo kūne Jėzaus merdėjimą, kad ir Jėzaus gyvybė apsireikštų mūsų kūne" (2 Kor 4, 8s).

Šiandien visas pasaulis prisimena katalikišką Lietuvą ir stebisi mūsų tautos giliu tikėjimu. Ir šis tikėjimas yra išbandytas ir įrodytas mūsų kankinių krauju, ir mūsų išpažinimu nesuskaitomomis kančiomis.

Naudojuosi šia proga, kad būdamas tarpe jūsų padaryčiau jus tam tikra prasme mūsų kančių dalyviais, bet taipgi dalininkais mūsų kenčiančios Bažnyčios dvasinių laimėjimų. Trokštu ir meldžiu Viešpatį, kad jūsų ir mūsų meilė ir ištikimybė Kristui ir jo Bažnyčiai susijungtų bei susilietų į vieną galingą "Credo-Tikiu" ir į bendrą tikėjimo šauksmą, siekiantį dangų: "Viešpatie, aš tikiu! Padaryk, kad daugiau tikėčiau! Viešpatie, tu žinai, kad tave myliu visa savo siela, visomis savo jėgomis. Padėk man, kad mylėčiau tave vis daugiau! Marija, Švenčiausioji mūsų Motina, malonėk perteikti šią mūsų maldą savo dieviškajam Sūnui, Jėzui Kristui!" Amen.

ANATOLIJAUS KAIRIO "ŽALČIO SAPNAS"

JURGIS GLIAUDA

Šiais metais Anatolijus Kairys išleido dvi savo kūrybos knygas: premijuotąjį romaną "Viena širdis" ir novelių bei feljetonų rinkinį "Žalčio sapnas".

Nepaprasto kūrybingumo autorius savo kūrybos sąskaitoje priskaito per 50 atskirų titulų. Jo konkursinių ir nekonkursinių literatūrinių premijų skaičius artėja prie dviejų dešimčių. Jis turi ką pasakyti skaitytojui, ir niekad neapvylė jo savo išradingumu, naujomis ir drąsiomis mintimis, idėja. todėl jo knygos išpirktos, jo vaidinimai pripildo sales.

Tokių masyvų autorius, kokie dabar sutilpo jo arsenale — trilogija "Karūna" ir socialinis romanas "Po Damoklo kardu" — jis nevengia smulkiosios prozos: novelių, pasakojimų, alegorinių pasakų. Apžvelgiamasis rinkinys "Žalčio sapnas" priklauso tam smulkios prozos žanrui, kuriuo autorius dosnus, už ką vainikuotas novelių konkursų laurais. Jo pirmosios dramos paženklintos absurdo teatro įtaka. Mūsų absurdo teatrą jis statė, kas itin reikšminga, ant lietuviškos buities bėgių.

Rinkinyje "Žalčio sapnas" yra šešios novelės ir aštuoni feljetonai. Žanrinis paskirstymas sąlyginis ir gali būti keičiamas. Šių trumpos prozos veikalų fonas labai įvairus. Temų bei siužetų mišrainė sandariai aprėpia ir dekameroniškas melodijas feljetonuose, ir socialinių negandų pritvinkusius kuklių žmonių pergyvenimus.

Po maloniai žalsvu mašastiniu ir pasakiško polėkio viršeliu (dail. Tomo Leipaus) rinkinį pradeda novelės konkurse premijuotoji novelė "Laiptai į save". Tai labai originalaus siužeto veikalas, kuriame akcentuojami ryškūs veikėjų nuotykių ritmai. Tamsaus kolorito novelė "Mano Rimutė" kontrastuoja su ją sekančiomis novelėmis "Nuotrauka", "Pasipiršimas" ir "Statutas", kur žaižaruoja humoras, optimistiškai vaizduojama buitis. Lengvoji šaipa netrukdytų tuos veikalėlius pavadinti stambesnėmis humoreskomis. Eleginė novelės "Nuotrauka" medžiaga priverčia skaitytoją nuliūsti dėl protagonisto apatijos jo amūrų fronte. "Statuto" veikėjas juokina savo smegenų mašinizacija. "Pasipiršimas" dinamiškai priverčia būdo kontrastus paklusti gyvenimo interesams. Savo forma, idėjingumu, noveliškais elementais šie Anatolijaus Kairio veikalai sudaro elegentišką buities galvosūkių mozaiką.

Veikalai, kuriuos patalpino feljetonų skyriuje, bazuoti dabartimi ir išvietintųjų asmenų eros buitimi. Nors feljetoninės intrigos elementas atitolęs laike nuo nūdienos, autorius gabiai išsėmė laikinumo pastovumo elementus. Tai nuolatinis komizmas ir nesusiprtimai dėl erotinių siekių, stilingai šaržuotas Cherchez la femme maratonas. To periodo smulkiosios žmonių aferos gaivino DP erą, o paliko gyvi ir savi visiems laikams, visoms visuomenėms.

Rinkinio ašis yra novelė "Žalčio sapnas". Tai yra idėjiniais motyvais ataustas pasaulėžiūrinės mūsų visuomenės dalies evoliucijos traktatas. Racionalusis absurdo teatro adeptas A. Kairys atžengė prie "Žalčio sapno" tezės dar 1964 metais savo novatoriškoje ir premijuotoje komedijoje "Viščiukų ūkis". Ten buvo esminė vedamuosios tezės potekstė — grąsus Meškos siluetas. Žmonės (lietuviai) ketino susidraugauti su Meška, prisijaukinti ją. Deja, tai buvo pragaištinga chimera. Tai buvo pramataus dramaturgo žvilgsnis į tamsią, nostradamišką ateitį.

Žmogaus ir Meškos santykio evoliucija noko, pilnėjo, daiktėjo. Ir štai Meška brutaliai prievartauja Žaltį, kuriam suteiktas žmogaus kūno pavydalas. "Žalčio sapne" vyksta apmaudingas ant žemės parblokšto Žalčio monologas su tyliai siaučiančia Meška. Pradėtoji komedijos "Viščiukų ūkis" scenose bičiulystė su Meška iš gryno absurdo sferos įvesta į dabarties realybę.

Kad tatai yra realybė, ir kad tai yra mūsų realybė, autorius suteikė šifro raktą. Tai epitetai ir vardai, kurie realiomis spalvomis nutapo Meškos ir Žalčio konfliktą, Panašiu būdu šifro raktą autorius naudojo LRD premijuotame romane "Pažadų dvaras". To unikalinio metodo pėdsakai matyti ir Anatolijaus Kairio tragedijoje "Šviesa, kuri užsidegė".

Ši centrinė rinkinio novelė, kaip gigantiškas makabriškas šaržas, prisotinta absurdo scenos elementais, ir lietuviams dabartyje skamba kaip sena, likiminė pranašystė. Dabar alegorija tampa gyvybingesnė už realybę. Autorius nusakė visuomenės evoliuciją.

Anatolijus Kairys, ŽALČIO SAPNAS,, Novelės ir feljetonai. Išleido Lietuvių literatūros bičiuliai 1988. Tiražas 1000 egz. 120 psl. Kaina 5 dol.

— **Kun. Juozas Petrauskas** paskirtas kapelionu Melbourno lietuviams. Gimęs 1922 netoli Platelių ežero Žemaitijoje, 1937 išvažiavo iš Skuodo gimnazijos studijoms į Italiją, kur baigė filosofiją ir dainavimą. 1949 su lietuviais imigravo į Melbourną ir ten, baigęs kunigų seminariją, 1955 buvo įšventintas kunigu. Dirbo įvairiose Melbourno arkivyskupijos paraplijose, kol vysk. P. Baltakio paprašytas pradėjo darbą su lietuviais, apsigyvendamas lietuvių parapijos namuose.

Posėdžiauja VII pasaulio lietuvių seimas Toronte. Nuotr. K. Miklo

VICEPREZIDENTAS GEORGE BUSH PAS LIETUVIUS PRANCIŠKONUS KENNEBUNKPORTE

Liepos 10 pranciškonų vienuolyno sodyboje Kennebunkporte buvo tradicinė lietuvių diena — piknikas. Vienuolyno vadovybė į tą dieną pakvietė Amerikos viceprezidentą George Bush, kuris vasaros metu atostogauja gražioje Rocky Point, Kennebunkporto pajūryje.

Nebuvo lengva suorganizuoti jo priėmimą. Šeštadienį prieš pikniką atsiųsti žmonės tikrino vietovės saugumą. Prieš tai lankėsi tas, kuris rašo viceprezidento kalbas. Tėv. Jurgis Gailiušis, OFM, vienuolyno viršininkas, turėjo jam išaiškinti Lietuvos padėtį, jos okupaciją. Tas gi net nežinojo, kad Amerika nėra pripažinusi Lietuvos aneksijos. Tėvas J. Gailiušis išaiškino gerai, nes viceprezidento kalba buvo puiki, tiksli istorine prasme.

Iškilmingos pamaldos

Į pikniką atvyko keli autobusai, iš Brocktono atvežė Šv. Kazimiero parapijos chorą, iš So. Bostono Gedimino ir Onos Ivaškų tautinių šokių grupes. buvo autobusas ir iš Providence ir iš kitur.

Iškilmingos mišios buvo aukojamos 11:45. turiningą pamokslą pasakė Tėv. Placidas Barius, pranciškonų vienuolijos provincijolas, giedojo Šv. Kazimiero parapijos choras.

Atvyksta garbingasis svečias

Apie 3:30 v. popiet visi žmonės net ėmė nervintis, kas gi čia bus. Atsirado nematyti žmonės, ėmė tvarkyti minią. Sujudo ir fotografai. Atvyko trys televizijos stotys su savo žmonėmis ir aparatais.

Įvažiavo ir viceprezidento mašina. Jam išlipus iš mašinos, jį pasitiko provincijolas T. Placidas Barius ir vienuolyno viršininkas T. Jurgis Gailiušis. Atlydėjo svečią prie garsiakalbio, kuris buvo prieš vasarnamį kiemo viduryje. Žmonės plojo.

Provincijolas T. Placidas Barius pirmas tarė pasveikinimo žodžius: "Neliesdamas politikos, tikiuos, kad kitais metais vasariniai Baltieji Rūmai bus gražioje Rocky Point, Kennebunkport, Maine, vietovėje."

George Bush ir jo žmona Barbara atrodo daug jaunesni iš arti juos sutikus. Televizijoje matome juos senesnius. Bush yra liesas, greito judesio, malonaus veido.

Viceprezidento kalba

Viceprezidentas George Bush kalbėjo 10 minučių. Savo kalboje jis pabrėžė, kad "Lietuvai yra vilties atgauti laisvę, nes dabar yra atleidžiami varžtai Sovietų Sąjungoje. Tačiau tikroji reforma ateis, kada iš Lietuvos kalėjimų bus paleistas Petras Gražulis, atidaryta Vilniaus katedra, kuri yra Lietuvos krikščionybės lopšys, kai Šventasis Tėvas galės aplankyti Lietuvos tikinčiuosius, kada Lietuvos žmonėms bus duota laisvė. Lietuviai, Amerikos piliečiai, gyvena krašte, kuris yra teisingiausias kraštas pasaulyje. Melskimės, kad laisvės žibintas greit sužibėtų Lietuvoje."

Jis taip pat pabrėžė, kad Amerika nepripažino ir nepripažins Lietuvos okupacijos. Klausytojai jam plojo karštai ir ilgai.

Pabaigus vieprezidentui kalbėti, dvi lietuvaitės, pasipuošusios tautiniais drabužiais, jo žmonai Barbarai įteikė rožių, o viceprezidentui įteikė lipinuką prie mašinos. Ant jo buvo parašyta: "I love Lithuanians".

Tautiniai šokiai ir apsauga

Tautinių šokių programą atliko Ivaškų grupė iš So. Bostono. Šokiai užtruko ilgokai. Viceprezidentas labai atidžiai stebėjo visą programą. Šalia jo sėdėjo jo žmona, jos dešinėje Marytė Šalinskienė, viceprezidento kairėje buvo provincijolas T. Placidas Barius ir vienuolyno viršininkas T. Jurgis Gailiušis.

Slapatosios policijos tarnautojų buvo 10. Svečiui kalbant, jų kaip ir nesimatė, bet per šokių programą jie jau matėsi. Kieme buvo bent keli saugumiečiai, už viceprezidento nugaros susikaupę stebėjo svečią.

Kai viceprezidentas atsistojo eiti, minia parodė savo temperamentą. Žmonės veržėsi prie svečio, tiesė jam rankas. Visi sveikinosi. Lipant jam į mašiną, Tėv. Jurgis Gailiušis pakvietė ir kitais metais dalyvauti šioje šventėje jau kaip Amerikos prezidentas. Svečias atsakė: "Aš mielai būsiu".

Dar iš mašinos per garsiakalbį padėkojo už gražų priėmimą, už tautinius šokius. Jį palydėjo kita mašina.

Radijas ir televizija ir Naujosios Anglijos laikraščiai per dvi dienas skelbė šį įvykį.

Elena Vasyliūnienė

Amerikos viceprezidentas George Bush su žmona Barbara lietuvių dienoje pranciškonų vienuolyno sodyboje Kennebunkport, Maine, stebi tautinių šokių programą. Šią nuotrauką įsidėjo Los Angeles Times liepos 11 vakarinėje laidoje. Laikraščio iškarpą Darbininko redakcijai atsiuntė Leonardas Valiukas.

Amerikos viceprezidentas George Bush kalbasi su pranciškonų provincijolu Tėv. Placidu Barium lietuvių dienoje, kuri vyko liepos 10 Kennebunkporte, pranciškonų vienuolyno sodyboje Kennebunkporte, Maine. Šią nuotrauką įsidėjo Journal Tribune laikraštis liepos 11. Drauge dar įdėjo dvi nuotraukas iš tos šventės ir įdėjo aprašymą.

KALBA AMERIKOS VICEPREZIDENTAS

Pateikiame ištraukas iš viceprezidento George Bush kalbos, pasakytos pranciškonų sodyboje Lietuvių dienos metu Kennebunkport, Maine, liepos 10. Oficialus tekstas gautas iš Washington, D.C.

-o-

Thank you... Thank you very much.

Today is a day to share the joys of your proud heritage. But it is also a day to rededicate ourselves to the dream of freedom returning once again to Lithuania.

It is 48 years now since the Soviet Union invaded your homeland and the other Baltic States. Tragically, many of you were forced to flee Soviet persecution; your children may never know the thrill of laughing and playing on Lithuanian soil. The United States has always condemned the violation of your national sovereignty, and in the years ahead we will never condone the forced occupation of Lithuania by the Soviet Union.

This is a time of change in the Soviet Union, and for the Lithuanian people, it is a time for hope.

There is hope because talk of nationalism is no longer merely whispered behind closed doors, it is shouted in the streets during the demonstrations that grow larger by the day.

There is hope because Soviet troops are now pulling out of Afganistan.

But if this is a time for hope, it is not a time for complacency or weakness.

It is a time, I believe, to test whether the reforms are genuine. Does glasnost mean true openness? Does perestroika mean true reform? There is no question that change has taken place in the Soviet Union, and we welcome that, but true reform will mean:

The release of Petras Gražulis, and the other Lithuanian prisoners of conscience,

The re-opening of the Vilnius Cathedral, the cradle of Lithuanian Christianity,

Permitting the Holy Father to share his faith with his followers in Lithuania,

And, restoring the birthright of freedom to the Lithuanian people.

The Soviet leaders like to say what happens inside their walls is an "internal matter".

Not so — Soviet compliance with international agreements on human rights is an essential element in improving relations between our two countries.

We Americans look upon freedom as a gift — a gift from God. We treasuere freedom. Accepting the suppression of the most fundamental human freedoms would be turning our backs on our own values and heritage. Only the United States is strong enough and committed enough to stand up for the freedoms of oppressed people all over the world.

Only the United States cares enough. Last Monday, July 4, I was in St. Louis to lead 250 brand-new American citizens in saying the Pledge of Allegiance to the flag.

There were men and women and children from around the world — Chinese ... Hispanics... Africans... Vietnamese... East Europeans. During the ceremony, I held a boy from Samalia in my arms: And I could tell how he felt because my right hand was resting on his chest, directly above his heartbeat. Let me tell you: That little guy was excited.

And we said the Pledge of Allegiance together, I looked around and saw two things — smiles... and tears. But I knew both meant the same thing — freedom.

As Lithuanians, you are proud people with a proud heritage, who followed the beacon of freedom to these New England shores. As Americans, you are citizens of the freest, the fairest, the most generous and decent nation on the face of the earth. Let us pray that someday the torch of true liberty will pass to Lithuania.

Thank you. God bless you.

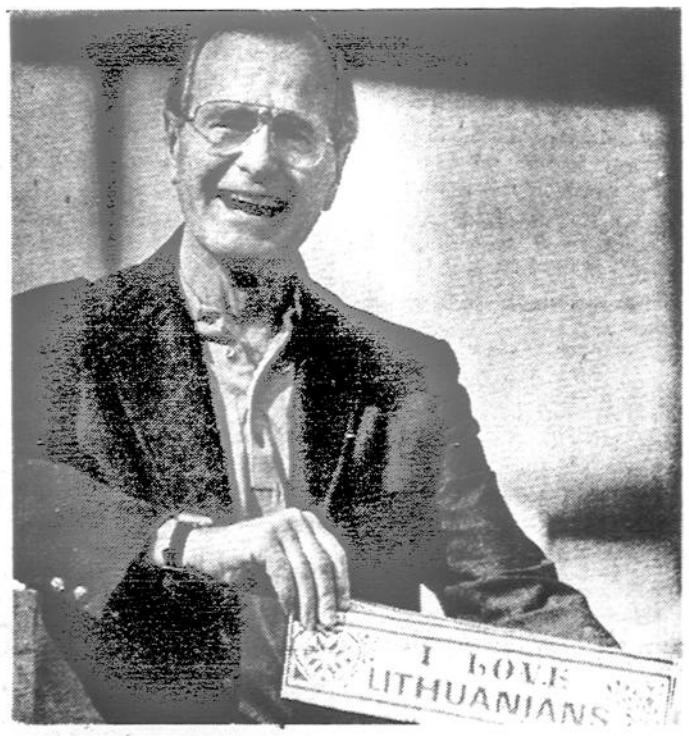

Amerikos viceprezidentas George Bush, kai liepos 7 lankėsi lietuvių šventėje pranciškonų vienuolyno sodyboje Kennebunkport, Maine. Jis rankose laiko pries automobilio klijuojamą lipinuką "I love Lithuanians". Ši nuotrauka buvo įdėta į daugelį Amerikos laikraščių.

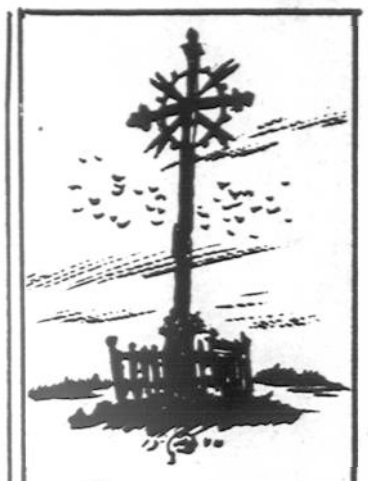

IŠ VISUR

— **Tarptautinei Helsinkio Federacijai pranešama,** kad žuvus kun. Bronislavui **Laurinavičiui,** Lietuvos visuomeninės grupės Helsinkio susitarimams remti — "Helsinki 76", nariu priimtas kun. Gustavas Gudanavičius, sūnus Stepono, gimęs 1911 spalio 8, į kunigus įšventintas 1937 gegužės 22. Jo adresas: Žagarė, Joniškio rajonas, Tarybų 1. LTSR. Perimtas nariu į Helsinkio grupę, kun. G. Gudanavičius pasakė: "Aš žinau, kad manęs gal laukia kun. B. Laurinavičiaus dalis, bet aš sąmoningai sudedu savo gyvybę ant Dievo ir Tėvynės aukuro".

— **Rita Bureikaitė,** dirbanti nuo 1986 m. Baltuosiuose Rūmuose, Washington, D.C., birželio mėn. buvo paaukštinta tarnyboje, pakeliant ją į Deputy Associate direktores. Jos žinioje yra Vakarų Europos ir Azijos etninių grupių reikalai santykiuose su JAV prezidentu.

— **Lietuvos vyčių 75 metų** sukakties jubiliejinis seimas vyko liepos 28 - 31 dienomis Washingtone. Praėjo su dideliu pasisekimu. Dalyvavo per 350 delegatų ir svečių. Buvo daug jaunimo. Seimą rengė centro valdyba. Pirmininkavo garbės narės Elena Šaulytė ir Loreta Stukienė. Vėliau bus parašyta daugiau.

— **Dail. Juozas Macionis** buvo surengęs savo dailės kūrinių parodą Union Pier Gintaro vasarvietėje minint Birželio tragedijos dienas. Aliejinėje tapyboje atskleisti Michigano ežero vaizdai, daug jų primena Lietuvos gamtos grožį.

— **Kun. Edmundas Putrimas,** studijavęs Romoje, atostogauja Toronte pas tėvus. Rudenį vyks kapelionu į Vasario 16 gimnaziją Vak. Vokietijoje.

— **Lietuvių Evangelikų Liuteronų** Bažnyčios išeivijoje VI-sis sinodas įvyks rugpjūčio 5 - 7 Bad Godesberg, Annabergo pilyje, V. Vokietijoje. Sinodo šūkis: "Viešpats mano šviesa".

— **Kęstutis K. Ambutas** buvo apdovanotas JAV gamtos apsaugos (EPA) bronziniu medaliu už jo "išskirtinį įnašą, ruošiant, planuojant bei įvedant EPA regioninį planą indėnų rezervatams". Kęstutis jau 12metų dirbąs EPA, nuo 1980 iki 1984 buvo regioninio administratoriaus ypatingas pavaduotojas.

— **Ieškoma** duomenų ar giminių Jono Vistauart-Vistarto, kuris 1913 vasario 25 gimė Hartford, Conn. Jo tėvo vardas buvo Jonas, o motina — Mary Radzevičius. Turį apie jį žinių prašomi pranešti Darbininko redakcijai arba dukrai adresu: Joan Campbell, Box 721, Palmer, Alaska, 99645.

— **Nauji Darbininko skaitytojai:** K. E. Milkovaitis, Yorba Linda, Calif. Užsakė kitiems: J. Kiaušas, Harrison, N.J. — Rūtai Hoffa, Windsor Locks, Conn. Sveikiname naujus skaitytojus ir dėkojame užsakytojams. Naujiems skaitytojams Darbininko prenumerata pirmiems metams tik 15 dol. Atnaujinant — visiems 20 dol. metams.

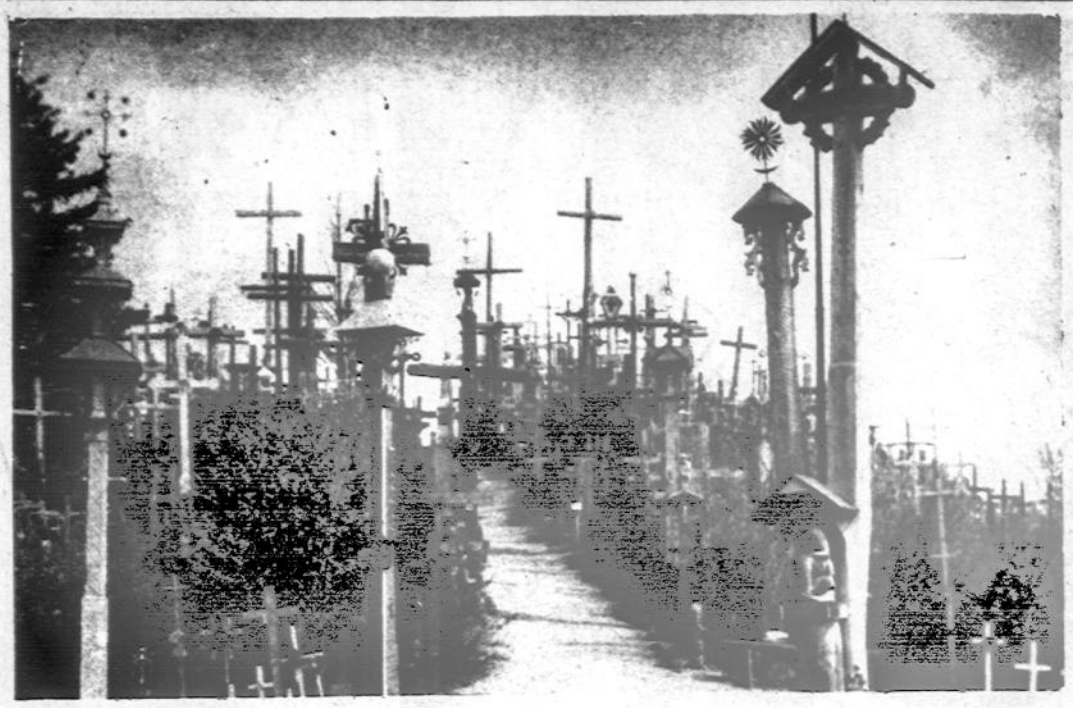

Kryžių kalnas okupuotoje Lietuvoje. Nuotrauka iš 1982 metų. Dešinėje mažoje koplytėlėje Rūpintojėlis išreiškia visą lietuvio vargą ir skurdą, nes lietuvis yra nuolat persekiojamas dėl savo religinių įsitikinimų.

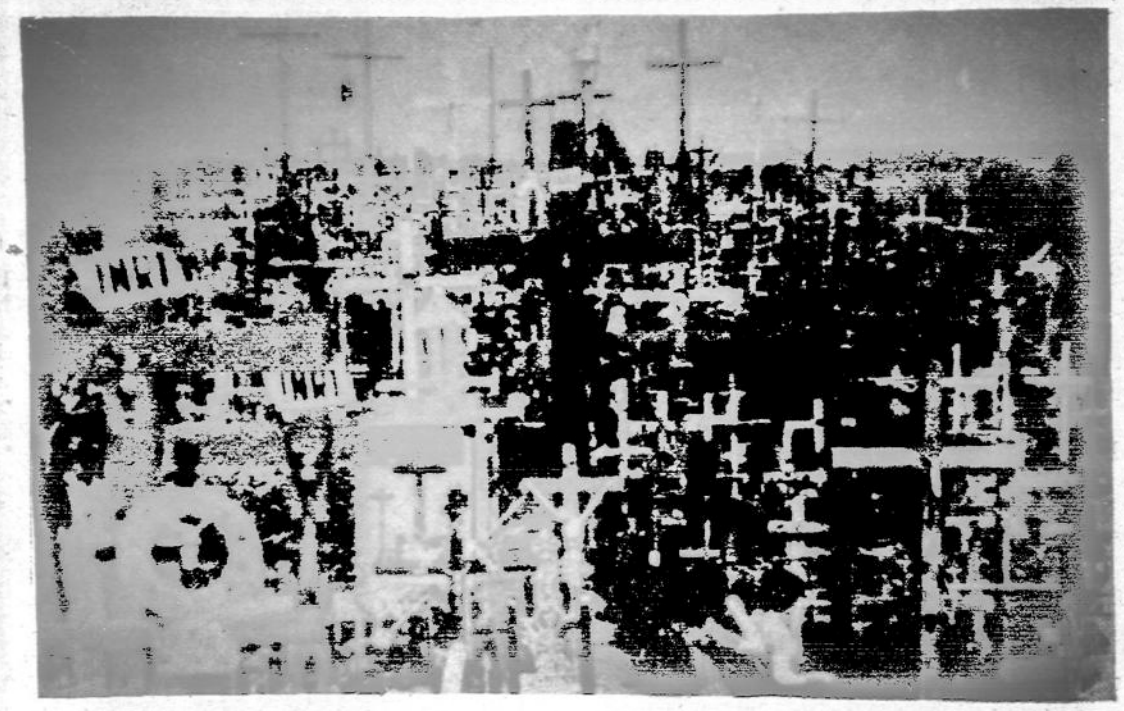

Garsus Kryžių kalnas Lietuvoje, dėl kurio dreba visa bedieviška komunistų partija. Bent kelis kartus visus kryžius su traktoriais sunaikino, o tikintieji vėl juos atstatė. Ir kas kartą tų kryžių daugėja. Dabar jau yra ištisas kryžių miškas. Tai pavergtų Lietuvos žmonių pasipriešinimas prieš okupantą. Tai šauksmas, kaip jie trokšta tikėjimo ir asmens laisvės. Ši nuotrauka daryta 1981 metų vasarą.

VAIZDAJUOSČIŲ VAKARONĖ ŽIDINYJE

Demonstracijos Vilniuje, kur dalyvavo 100,000 minia. Trispalvių jūra. Patriotinės kalbos. Pabaigai — Kelionė į Kryžių kalną.

Juozas Bružas vis labiau įsitvirtina kaip vaizdajuosčių — video kūrėjas. Jis gyvena atokiai nuo New Yorko, Putnamo vienuolyno artumoje, kur susidarė sąlygas vaizdajuosčių tvarkymui ir gamybai. Turi įsigijęs reikiamą aparatūrą ir turi didelį entuziazmą.

Praeitais metais jis keliavo su Rōmo Kezio surengta ekskursija į Romą ir visą laiką filmavo, taip parengė kelionės ir iškilmių vaizdajuostes.

Gana dažnai keliauja ir į Lietuvą, su savim pasiimdamas reikiamą aparatūrą. Buvo išvykęs ir šiemet. Ten lankėsi birželio gale ir liepos pradžioje. Ten jis dalyvavo garsiame liepos 9 mitinge, kur į Vingio parką susirinko 100,000 minia, kur buvo sakomos patriotinės kalbos. Ten jis visai laisvai sukiojosi su savo vaizdajuostės kamera. Grįždamas laimingai pravežė pro visas kontroles, muitines. Į vaizdajuostę buvo užrašęs daugiau nei dviejų valandų programą. Iš jų atrinko ir suredagavo visai naują juostą, kurios ilgis yra 55 minutės.

Tą juostą pavadino "Nebeužtvenksi upės bėgimo". Tai Maironio garsaus eilėraščio pirmoji eilutė. Eilėraštis parašytas tada, kada kilo tautinis atgimimas, kai jis jau įsisiūbavo ir atėjo kaip nauja srovė. Ir dabar vykstančios demonstracijos sudaro tą įspūdį, kad tai tautinis atgimimas, kad tai nauja srovė, kurios jau nebeužtvenksi.

Kultūros Židinio scenoje

Liepos 28, ketvirtadienį, į Kultūros Židinio salę susirinko apie 120 asmenų. Scenoje buvo pastatytas ekranas, priešais jį aparatas, kuris į ekraną perdavė iš vaizdajuostės visus vaizdus. Garsas buvo sustiprintas, taip salėję viskas gerai girdėjosi. Vaizdai ekrane nebuvo tokie ryškūs, kotrastingi, nes vaizdajuostė pritaikyta rodyti televizijos aparate. Čia ir parašai buvo sunkiai išskaitomi, kartais net nejžiūrimi. Visai kitaip tai atrodo televizijos ekrane.

Demonstravimą rengė LB New Yorko apygardos valdyba. Pirmininkas Vytautas Alksninis ir pradėjo vakaronę. Supažindino su rodomąja medžiagą, supažindino ir su ten vykstančiu persitvarkymo sąjūdžiu, taip pat supažindino ir su visa vakaro tvarka.

Ką matome vaizdajuostėje

Pradėta nuo to, kaip į Vingio parką, kur paprastai vyksta dainų šventės, renkasi publika ir nešasi tautines vėliavas — geltona, žalia, raudona. Žmonių prisirinko nepaprastai daug. Ir visur dominavo jaunimas. Retai kur matėsi vyresnio amžiaus veidas. Lietuviškų trispalvių vėliavų buvo tiesiog jūra. Daug kas turėjo rankose ir mažas vėliavėles ir jomis nuolat mosavo.

Nešėsi ir visokiausių plakatų, šūkių. Visi jie kalbėjo už lietuvybės stiprinimą, persitvarkymą. Dalis plakatų buvo prieš valdžią.

Pradėjo ir vadovavo rašytojas Vytautas Petkevičius. Kalbėjo kokie 8 asmenys, įvairių specialybių, kalbėjo ir iš valdžios. Vieną kalbėtoją, kada jis pasakė, kad Lietuva daugiau suvartoja negu pagamina, publika nušvilpė, ir jis pasitraukė iš estrados. Pabaigoje jis vėl grįžo, atsiprašė publikos ir pasitaisė, pasisakė, kad jis suklydęs, pasakęs netikrus duomenis. Kaip žinome, visus geriausius daiktus išsiveža okupantai.

Bendras kalbų turinys buvo toks, kad reikia kovoti prieš biurokratiją, kuo greičiau persitvarkyti, kad gamyba būtų didesnė. Kalbėjo apie ekonomiškai savareankišką Lietuvą, kad respublikoje turi būti tik lietuvių kalba.

Bene graudžiausią kalbą pasakė poetas Sigitas Geda. Jis skaitė iš rašto. Pradžioje buvo lyg nedrąsus, bet paskui įsisiūbavo ir kalbėjo apie tokį gyvenimą, kuris ten yra. Jo kalba buvo ne kartą pertraukiama audringais plojimais. Kalbėjo apie mažos valstybės prasmę ir jos gyvenimą, kad ji turi būti savarankiška, aukštos kultūros, kad žmonės turi būti asmenybės. Jis pasakė ir bene gražiausią sakinį: "Mes užaugome šetono šešėlyje". Tą sakinį palydėjo audringi plojimai.

Kalbų pradžioje minia taip įsisiūbavo, kad pradėjo giedoti Lietuvos himną. Giedojo labai pakiliai, plevėsuojant tautinėm vėliavom, jom mosuojant. Po himno dar keletą minučių minia skandavo — Lietuva, Lietuva! Ir dažnai kalbų metų ar po kalbų minia skandavo — Lietuva!

Kalbėjo jaunuolis estas gražia lietuvių kalba. Į estradą buvo atneštos Estijos, Latvijos, Baltgudijos vėliavos.

Pabaigoje ta didžioji minia sustojo, rankas iškėlė ir jas sujungė su kitom rankom, kad būtų viena didelė ir galinga lietuviška bendruomenė, ir ji su nepaprastu pakilumu, dainavo Maironio Lietuva Brangi, tautos antrąjį himną.

Vaizdajuostė įspūdis

Vaizdajuostės įspūdis yra nepaprastas, be galo jaudinantis. Taip ir prisiminė 19 amžiaus antroji pusė, kai lietuvių tauta buvo pasmerkta mirti. Vokiečių mokslininkai kalbininkai nutarė, kad reikia išgelbėti bent kalbos paminklus, nes kalba labai brangi mokslui. Taip jie įkūrė net literatūros draugiją, kuri užrašinėjo tautosaką, rinko kitus kalbos paminklus.

Bet lietuvių tauta, priėjusi prie savo kapo, nemirė ir nebuvo palaidota. Ji pabudo ir išėjo į istorijos kelią, į nepriklausomybę, į naujos kūrybos laikus.

Tautą užgriuvo okupacijos, nelaimės. Atrodė, kad didieji vargai ją sunaikins, išblaškys, ir ji pražūs. Dabar lyg koks stebuklas — ateina nauja galinga patriotų banga.

Kai prieš 100 metų prasidėjo mūsų tautinis atgimimas, nebuvo mokytų lietuvių, lietuvių kalba buvo skurdi, skurdo ir lietuviškasis raštas bei mokslas. Dabar gi tūkstančiai mokytų mokyčiausių lietuvių. Ta bajorų panaikinta kalba skamba kuo gražiausiai ir aukštojo mokslo mokyklose, ir teatro salėse, ir gatvėse. Todėl ir pavadino šią vaizdajuostę — Nebeužtvenksi upės bėgimo. Nebeužtvenksi!

Niekas nežino, kaip toliau viskas vystysis, bet ši pakili banga tikrai palies visą kraštą ir jį pakels naujam atgimimui.

Kelionė į Kryžių kalną

Po šios vaizdajuostės buvo *(nukelta į 12 psl.)*

Juozas Bružas, kai New Yorke gyvendamas buvo Lietuvių Skautų Brolijos vyriausio skautininko pavaduotoju. Nuotr. G. Peniko

NIJOLĖS SADŪNAITĖS PASTABOS DĖL VIENO IŠPUOLIO VINGIO PARKE

(Vilnius, liepos 22. LIC) Religinių teisių gynėja Nijolė Sadūnaitė praneša, kad bandoma ją surišti su vienos moters nevykusiu iššokiu liepos 9 d. Vingio parko mitinge.

Anot ten dalyvavusių liudininkų iš Lietuvos ir iš užsienio, viena moteris prasiveržė į kalbėtojų pakilą ir per mikrofoną spiegiančių balsu reikalavo tikintiesiems teisių. Pasak Sadūnaitės draugų, sėdėjusių parko estradoj nežinomi vyrai, jų manymų saugumiečiai, ėmė per aikštę šaukti, kad kalba Sadūnaitė.

Nijolės Sadūnaitės nuomone, tai aiški provokacija, ar provokacijai panaudojamas nesąmoningas vienos moters iššokis. Tai liečia ne tiek iššokio turinį, kiek jo pristatymo formą, kuri pasak Sadūnaitės buvo labai ne vietoj. Tai ką ji bandė isteriškai teigti, tam ji kenkė, pastebėjo Sadūnaitė.

"Jos perdavimo būdas buvo toks davatkiškai karikatūriškas, nenatūralus ir siaubingas, kad mano inteligentai draugai pamanė, jog ateistai suruošė pasityčiojimo scenarijų. Pačios kalbėtojos mintys nebuvo blogos, bet jos intencija buvo baisi... ir taip sugadino visiems nuotaiką. Mikčiodama ir su cypiančiu balsu šaukė grąžinti katedrą, vaikus mokinti tikėjimo tiesų, ir pan. Tas jos išstojimas buvo labai netaktiškas ir labai ne vietoj... Aš visai nebuvau prie mikrofono ir nesiruošiau kalbėti, tad visuomenėje paleisti gandai, kad tai šaukia Sadūnaitė, nepagrįsti."

Anot Sadūnaitės, šis incidentas įvyko programos gale, žmonėms pradedant skirstytis. Priešinantis mitingo rengėjams, Persitvarkymo sąjūdžio atstovams, ši savęs neprisistačiusi moteris, tada jėga prasiveržė prie mikrofono. Programos moderatorius, rašytojas Vytautas Petkevičius, bandė ją pertraukti.

"Aš sąjūdiečiams pritariu, tegul laimina juos Dievas, bet daugelis jų yra partiečiai, tai šalia jų niekada nestosiu — bet ir taip pat niekad netrukdysiu," komentavo Sadūnaitė.

Sadūnaitė dalyvavo Vingio parke mitinge, bet buvo toli nuo pakilos ir sėdėjo šone, ten kur rinko už Artūrą Sakalauską parašus.

(LIC)

Žmonių minios eina Kryžiaus kelius — Kalnus Žemaičių Kalvarijoje — Varduvoje. Žmonės lipą į Šv. Jono kalną, ant kurio yra dvi koplyčios — Kristus alyvų darželyje, koplyčia su bokštu, kita — Judo pabučiavimas. Nuotrauka daryta šių metų liepos pradžioje ir atvežta iš Lietuvos.

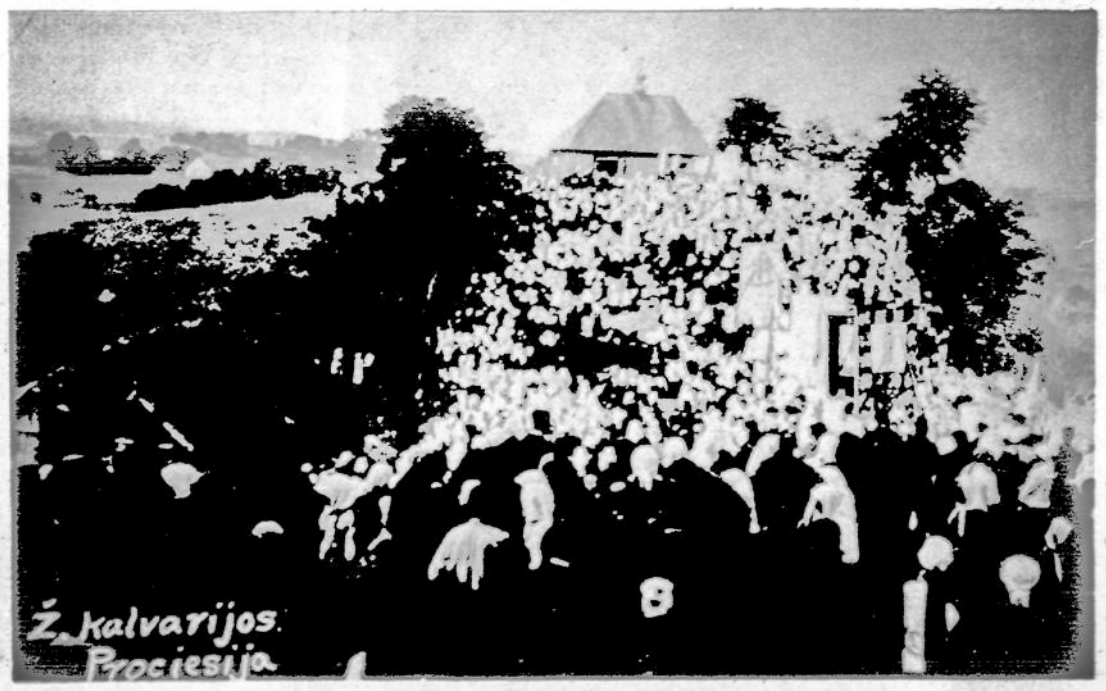

Nežiūrint visokiausių draudimų, persekiojimų, žmonės važiuoja į Žemaičių Kalvariją ir ten eina Kryžiaus Kelius. Ši nuotrauka daryta dar nepriklausomos Lietuvos laikais. Kryžiaus Kelių procesija eina iš 7 į 8 stotį.

PIANISTO WILLIAM... SMIDDY KONCERTAS KENNEBUNKPORTE

Liepos 10 buvo didžioji diena lietuviškoje pranciškonų vienuolyno sodyboje, kur lankėsi Amerikos viceprezidentas George Bush ir kur tautinius šokius šoko Bostono jaunimas. Tos iškilmės buvo baigtos koncertu, kurį atliko pasaulinio masto pianistas William Smiddy, didelis lietuvių pranciškonų bičiulis.

Visi jo atlikti kūriniai yra didžiosios scenos kūriniai. Pianistas pradėjo Edward Grieg "Vestuvių diena Troldjaugen". Veikalas džiaugsmingos nuotaikos, skandinavų liaudies charakterio. Kūrinys dinamiškas, ir pianisto pirštai lankstė tokiu greičiu, kad tiesiog jų neįmanoma pastebėti. Tokia skambinimo technika išvystoma tik dirbant daugelį metų. William skambina nuo ketverių metų, skambina su didele meile muzikai. Kompozitorius Edward Grieg (1843 - 1907) yra lyrinis romantikas, išpopuliarinęs norvegų muziką, norvegų liaudies dainas įmdamas savo kūrybos pagrindu.

Domenico Scarlatti (1685 - 1751) parašė 550 sonatų, kurių vieną, sonatą in E major, L.23, ir atliko žymusis pianistas. Sonata yra virtuozinė, jausminga, nesudėtinga, nes Scarlatti rašė harpsikordui. Smiddy sugebėjimas sukurti praeėjusio amžiaus nuotaikas ir parodo jį esant dideliu pianistu.

Manuel De Falla — "Ugnies šokis" klausytojus uždegė ispaniška liaudies dainos ugnimi ir revoliucine nuotaika. Čia pianistas parodė savo akordų techniką.

Johann Sebastian Bach (1685 - 1750), vokiečių didysis kompozitorius, sukūrė choralą — preliudą "Nunn komm der Heiden Heiland". Veikalas religinės nuotaikos, melodingas. Pianistas užgauna klavišus lyg dainuodamas.

Pianistas atliko Frederick Chopin (1810 - 1849) du valsus — a Minor, op. 34, C sharp minor, op. 64 Nr. 2, tris mazurkas — F minor, op. 7, no. 34, C sharp, minor, op. 64 no 2, tris mazurkas — F minor, op 7, no. 3, C sharp, op. 30 No. 4, D-major, op. 33. No. 2 ir du polonezus — A major, op. 40, No. 1, A flat major, op. 53.

Pianistas parodė savo muzikalumo subtilumą, išdainavęs didžiojo kompozitoriaus kiekvieną gaidą.

Franz Schubert (1797 - 1828) Military March paskambino su lyrine nuotaika, nors pats kūrinys yra militarinis.

Camille Saint-Saens (1835 - 1921), prancūzų kompozitorius, daug dėmesio kreipęs į eleganciją. Jo kūryba buvo išklausyta su reikiamu dėmesiu.

Franz Liszt (1811 - 1886) Consolation in d-flat major atlikimas parodė, kad pianistui nėra nei technikinių nei interpretacinių sunkumų.

Klausytojai koncertu buvo sužavėti. Visi džiaugėsi turėdami progą išgirsti tokio masto pianistą. Tikimės, kad bus dar daug progų pasiklausyti jo muzikos.

Elena Vasyliūnienė

Amerikos prezidentas Ronald Reagan pasirašo pavergtų tautų savaitės proklamaciją Baltųjų Rūmų sodelyje. Aplink stalą — pavergtų tautų atstovai. Kairėje stovi viceprezidentas George Bush. Nuotrauka Baltųjų Rūmų fotografo.

FONDAS UŽTIKRINTI ALKOS ATEITĮ

Amerikos Lietuvių Kultūros Archyvas, vadinamas Alka (pavadinimo žodžių pirmųjų raidžių junginys), yra Putname, prie pat Marijos Nekalto Prasidėjimo seselių vienuolyno, Connecticut valstijoje. Alka yra institucija: pastatas ir jame surinktos, renkamos ir saugomos lietuviškos kultūros vertybės, kultūrinė medžiaga. Alkoje kultūrinės vertybės skirstomos į tris rūšis: rašytinę — spaudos, archyvų ir meno.

Spaudos skyrių sudaro: knygos, periodika (laikraščiai, žurnalai ir pan.), plakatai, skelbimai, programos ir pan. Spaudos yra nuo seniausių laikų ligi dabartinės, bet ji tik lietuviška, lietuvių autorių, ar bet kuria kita kalba, tačiau apie Lietuvą ir lietuvius.

Ar chyvų skyriui priklauso: rankraščiai, laiškai, dokumentai, organizacijų raštai, nuotraukos ir pan. Archyvinio skyriaus dalį sudaro; medaliai, apdovanojimo ženklai, delegatų pažymiai, pašto ženklai, monetos ir pinigai. Taip pat kai kurie gyvenimo reikmenys priklauso archyvams, pvz.: mišių konsekracijos indeliai padaryti ir vartoti lietuvių Sibire, organizacijų antspaudai, Lietuvoje gaminti degtukai ir kit.

Meno skyrius skirstomas į autorinį menį ir tautodailės dirbinius. Autorinį meną sudaro: paveikslai, skulptūros, kilimai, pagražinimai ir pan., o tautodailės dirbiniams priklauso: audiniai, mezginiai, papuošalai, medžio piaustiniai ir kit.

Visų tų vertybių sutelkta daugybė. Alkos vertybių telkimą pradėjo kun. Pranciškus Juras 1922 ir tęsė visą savo gyvenimą. Gyvenimo saulėlydyje Juras, jau tapęs prelatu, Alką perdavė Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijai. Toji, po nemažų pastangų, įgalino Alkos erdvę praplėsti nauju priestatu.

Akademijos pavedimu pertvarkyta ir toliau tvarkoma surinktos ir vis į Alką ateinančios lietuvių kultūros vertybės. Taip pat pasistengta, kad Alkoje surinktomis vertybėmis galėtų pasinaudoti asmenys mokslo reikalams, publikacijai ir lietuviškos kultūros kėlimui.

Pripuolamų, vienkartinių, bet ypač nuolatinių rėmėjų aukų dėka, jų sudėtomis lėšomis, akademija galėjo lanksčiau minėtus darbus atlikti. Rėmėjų dėka įstengiama Alką išlaikyti, po truputį jos vertybes didinti, vertybių geresne apsauga pasirūpinti.

Tačiau dabartinė rėmėjų parama Alkai yra nepakankama, kad galima būtų sudaryti kapitalą ją išlaikyti ateityje. Dėl to būrelis asmenų, Alkos ateitimi besirūpinančių, dr. J. Kriaučiūno pastangomis, skatinant ir remiant Jonui ir Idai Valauskams iš Floridos, sukvietė susirinkimą Alkos išlaikymo fondui įsteigti.

Susirinkimas sušauktas 1983 rugsėjo 24 Raudondvario salėje (vienuolyno svečių namuose). Susirinkime išrinktas komitetas paruošti fondo įstatus, fondą inkorporuoti Connecticut valstijoje ir iš Internal Revenue Service išgauti nuo mokesčių atleidimo teisę. Komitetan išrinkti: dr. J. Kriaučiūnas — pirm., dr. Č. Masaitis — sekretoriu ir kun R. Krasauskas — iždininku.

Komisijos pastangos, trukusios daugiau kaip du su puse metų, buvo sėkmingos: fondas inkorporuotas valstijoje ir išgauta nuo mokesčių atleidimo teisė. Šios teisės pripažinimas gautas tik 1987 rugpjūčio 2.

Nedelsiant, keliolika fondo steigimo narių, prisidėjus ir keliems kitiems asmenims, įmokėję nario mokestį, tapo pilnateisiais fondo nariais. Jų susidarė 24. Jie šį pavasarį, balsavimu laiškais, išrinko fondo direktoriatą (tarybą) dvejiems metams. Direktoriatan išrinkti: dr. Jurgis Gimbutas, kun. Rapolas Krasauskas, dr. Juozas Kriaučiūnas, dr. Č. Masaitis, Stasys Miknius, Algis Simonaitis ir dr. Alfonsas Stankaitis. Tuo pačiu laiku išrinkta ir fondo kontrolės komisija, kurią sudaro: Antanas Mažiulis, Jonas Šaulys ir dr. Antanas Valiuškis.

Direktoriatas, vadovaudamasis įstatais, sudarė savo valdybą, kurion įeina: dr. J. Gimbutas — pirm., kun. R. Krasauskas — vicepirm. ir A. Simonaitis — sekretoriu. Direktoriatas taip pat išrinko fondo valdybą, kurią sudaro: dr. Č. Masaitis — pirm., dr. J. Kriaučiūnas — sekret. ir S. Miknius — iždin.

Alkos išlaikymo fondas dabar turi 30 narių. fondo kapitalas yra daugiau negu 4 tūkstančiai dolerių. Fondo kapitalas yra neliečiamas ir tik kapitalo pelnas atiduodamas Alkai išlaikyti.

Alkos rėmėjai ir daugelis kitų lietuvių stengiasi, kad lietuviškos kultūros medžiaga, surinkta ir saugoma Alkoje, būtų išlaikyta ir ja galėtų naudotis po mūsų einančios kartos, o reikale, ir kitataučiai. Galbūt kada nors tos vertybės, ar bent jų dalis, galės būti pervežta į Lietuvą.

Tas vertybes Alkoje apsaugosime ir ateityje, jei sutelksime pakankamą kapitalą, įstodami nariais į fondą, ar bent remdami fondą. Nariu tampama, kai fondan įnešama bent vienas šimtas dolerių.

Sveikintinos ir pageidaujamos ir didesnės sumos. Fondan priimami ir testamentiniai palikimai. Fondo pilnas vardas yra: Fund for the Maintenance of Alka, Initiated by Jonas ir Ida Valauskas, Inc. Korespondencijai ir aukoms adresas: Fund for the Maintenance of Alka, Inc., P. O. Box 608, Putnam, CT 06260.

Juozas Kriaučiūnas

NEW YORK TIMES APIE LIETUVĄ

"The New York Times" liepos 23 išspausdino savo korespondento Philip Taubman ilgą straipsnį apie Lietuvą — In Lithuania Too, Nationalism Surges, įdėjo to paties korespondento padarytą nuotrauką, kurią čia persispausdiname. Nuotrauka vaizduoja žinomą kamerinio orkestro vadovą ir dirigentą Saulių Sondeckį, stovintį prie didelių namų, kuriuose gimė garsusis smuikininkas Jascha Heifetz, neseniai miręs Californijoje. Tuos namus dirigentui Sauliui Sodeckiui pasisekė apsaugoti nuo sunaikinimo.

Pridėtas ir Lietuvos žemėlapis ir žemėlapis, kuris vaizduoja Dniepro baseiną, istorinės Lietuvos žemes.

Straipsnis parašytas su tinkama precizija, apdairumu, pavaizduoja praeitį ir dabartį. Mini Vilniaus universitetą, jo pastatus, kur tikrai pajunti senąją tautos civilizaciją.

Prisimena, kaip Lietuva buvo laisva, kaip paskui ją okupavo Sovietų Sąjunga. Kaip Sovietai stengėsi ir stengiasi nuslopinti visa, kas lietuviška ir tautiška . Korespondentas kalbėjosi su minėtu dirigentų Sauliumi Sondeckiu, kuris pasakė, kad "Mes turime savo kultūrą ir nenorime jos prarasti".

Toliau korespondentas pakiliai rašo apie Gediminą, jo laikų Lietuvą, Trakus, Paskui prisimena naujai į kardinolus pakeltą vysk. Vincentą Sladkevičių, kad tai esąs pirmas lietuvis, pakeltas į tokį aukštą Bažnyčios rangą. (Iš tikrųjų tai ne pirmas, o ketvirtas lietuvis kardinolas. Senoje Lietuvoje yra buvę net trys kardinolai. Darbininko red.)

Toliau korespondentas rašo apie persitvarkymo sąjūdį, apie tautinį judėjimą, kuris apėmė visą Lietuvą, apie demonstracijas liepos 9 Vingio parke, kur dalyvavo 100,000 minia.

Rašo, kad yra grąžinta Klaipėdos bažnyčia tikintiesiems, kad Katalikų Bažnyčia vaidina labai svarbų vaidmenį Lietuvos gyvenime ir kad ji palaiko tautiškumą. Mini tautinius sąjūdžius Estijoje, Latvijoje, kad ten leido naudoti senąsias tautines vėliavas, kad ir Lietuvoje bus tai leista.

Aprašo ir Stalino siautėjimo laikus, kai lietuviai, latviai ir estai buvo tremiami į Sibirą ir kad dabar persitvarkymo sąjūdis reikalauja reabilituoti Stalino aukas.

Straipsnį baigia pokalbiu su Lietuvoje gyvenančia ruse. Ji labai baiminasi dėl ateities, dėl savo vaikų. Jai nepatinka tie didieji mitingai, visas sąjūdis, nes jo galutinis tikslas esąs nepriklausomybė.

-o-

Šia iškarpą iš "New York Times" atsiuntė Gloria Kivytaitė-O'Brien iš Fort Lee, N.J. Ji ne pirmą kartą tai padaro. Už dėmesį ir iškarpos atsiuntimą Darbininko redakcija nuoširdžiai dėkoja.

Redakcijos prierašas. Čia norime pastebėti, kad minimo dirigento Sauliaus Sondeckio tėvas dabar gyvena Bostone. Jis yra sulietuvinęs savo pavardę ir pasivadinęs Sonda. Ilgai redagavo Keleivį, reiškėsi lietuviškame visuomeniniame gyvenime. Nepriklausomos Lietuvos laikais gyveno Šiauliuose, kur buvo miesto burmistras, Ligonių Kasos direktorius ir ėjo kitas aukštas pareigas. Ten gimė ir užaugo minimas muzikas ir dirigentas Saulius Sondeckis.

Vilniaus kamerinio orkestro dirigentas Saulius Sondeckis prie namų, kur gimė žymusis smuikininkas Jascha Heifetz, neseniai miręs Californijoje. Šią nuotrauką įsidėjo New York Times.

IŠ VISUR

— **Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos suvažiavimai** vyksta kas treji metai. Po trijų suvažiavimų Lietuvoje, išeivijoje buvo surengti Romoje — 1957, Chicagoje — 1961, New Yorke — 1964, Vokietijoje — 1967, Toronte — 1970, Bostone — 1973, Detroite — 1976, Chicagoje — 1979, St. Petersburg, Fla. — 1982, Los Angeles — 1985. Šiemet suvažiavimas įvyks Romoje spalio 3-5.

— **Šv. Kazimiero seserų vienuolijos** generaline viršininke liepos 2, dalyvaujant Chicagos arkivyskupui Joseph L. Cardinal Bernardin, penkeriems metams buvo išrinkta Sesuo Marilyn Kuzmickus. Kaip pirmoji patarėja ir generolės pavaduotoja išrinkta Sesuo Mary DeSales Sokol. Patarėja perrinkta Sesuo Margaret Petcavage. Patarėjomis išrinktos: Sesuo Margaret Zalot ir Sesuo Teresita Mikšis. Generaline iždininke perrinkta Sesuo M. Immaculata Wendt.

— **Kun. Jonas Vičiulis,** Plikių parapijos (Klaipėdos rajone) klebonas, liepos 12 mirė Kretingos ligoninėje. Palaidotas liepos 15 Grūšlaukėje. Velionis buvo gimęs prieš 73 metus. Kunigu buvo įšventintas 1946 metais. Tai jau devintas Lietuvoje ir trečias Telšių vyskupijoje šiemet miręs kunigas.

— **Kun. Adomas Gelžinius,** garbės senjoras ir paskutinis nepriklausomos Lietuvos evangelikų liuteronų konsistorijos viceprezidentas, po sunkios ligos mirė birželio 22 Braunschweigo ligoninėje, sulaukęs 86 metus amžiaus.

— **Balzeko Lietuvių kultūros muziejuje** rugpjūčio 9, sekmadienį, tarp 12 ir 5 val. popiet įvyks antrasis metinis tarptautinis festivalis. Bus puiki proga susipažinti su kitų tautų kultūra, menu ir papročiais.

— **A. a. Kazimiero Baltramaičio** rinkiniai šiuo metu yra vežami į Lituanistikos tyrimo ir studijų centrą (LTSC), kur bus laikomi ir saugojami. Lietuvių kultūros puoselėtojas bei LTSC bendradarbis a.a. Kazimieras Baltramaitis tvarkingai sukaupė medžiagos apie lietuvių meną bei lietuvius menininkus. Netrukus LTSC išleis seriją knygų apie Lietuvą II-ojo pasaulinio karo metu, kurių ko-redaktorius buvo Kazimieras Baltramaitis.

— **Detroit, Mich.,** birželio 19 įvykusiame JAV LB Michigano apygardos suvažiavime ateinantiems trims metams išrinkta tokia valdyba: Vytautas Kutkus — pirmininkas iš Detroito, Vytautas Jonaitis — vicepirmininkas iš Grand Rapids, Gražina Kriaučiūnienė — iždininkė iš Lansing. Apygardos kontrolės komisijon išrinkti: Mykolas Abarius, Algis Bražėnas ir Liuda Rugienienė.

— **Liudas Šimaitis** šiuo metu stato muziejines vitrinas Chicagos Jaunimo Centro antrame aukšte. Projekto organizatorius yra Lituanistikos tyrimo ir studijų centras (LTSC), o mecenatas yra Krištanavičiaus fondas. Vitrinose bus išdėstyti kultūriniai eksponatai, pvz., medeliai, uniformos, tautiniai drabužiai, monetos, pašto ženklai, rankdarbiai ir .t.t. Kol kas prie vitrinų apipavidalinimo prisideda LTSC, Pasaulio lietuvių archyvas, Lietuvių istorijos draugija ir Pedagoginis lituanistikos institutas. Netrukus kitos kulturinės organizacijos bus pakviestos apžiūrėti patalpas ir prisidėti prie darbų.

Min: Šv. **Pranciškaus lietuvių parapijos, Lawrence, Mass., 85 metų veiklos sukaktį, buvo minėta ir šios parapijos klebono kun. Albino F. Janiūno kunigystės 40 metų sukak... Nuotraukoje garbės svečių dalis. Iš k.: vysk. Paulius A. Baltakis, OFM, parapijos klebonas kun. Albinas F. Janiūnas, vyskupijos šios sekcijos vikaras kun. Eugene P. Curtin, ir Rene L. Rugere, šventės minėjimo komiteto pirmininkas. Daugiau nei 300 parapiečių ir draugų dalyvavo iškilmingose mišiose, o taip pat ir bankete Pat's Beef House, Haverhill, Mass.** Nuotr. Eagle Tribune — Marc Halevi.

LAWRENCE, MASS.

Juozapas ir Paulina Grenda savo vedybinio gyvenimo 40 metų sukaktį atšventė savo šeimos, draugų ir artimųjų tarpe.

Augustas ir Virginija Micavich atšventė vedybinio gyvenimo 45 metų sukaktį. Iškilmėse dalyvavo ir sūnus Mykolas.

Seselė Sylvia Krafton-Kraučiūnas, vienuolė pranciškietė iš Penna. valstijos, atšventė vienuoliško gyvenimo 50 metų sukaktį. Giedotos padėkos mišios liepos 31 buvo aukojamos Šv. Pranciškaus lietuvių parapijos bažnyčioje. Mišias aukojo klebonas kun. Albinas Janiūnas. Vargonais grojo Danielius Skusevičius. Iškilmėse dalyvavo taip pat keturi seselės broliai su savo šeimomis, daug giminių ir pažįstamų, o taip pat seselės sesuo — kita vienuolė seselė Celine Krafton — iš Marijos Nekalto Prasidėjimo seserų vienuolyno Putnam, Conn.

Šv. Pranciškaus lietuvių parapijos metinis piknikas — gegužinė — šeimos išvažiavimas vyks St. Francis Hall, Varnių gatvėje, prie gražaus Forest Lake ežero, Methuen, Mass. Tai vyks rugpjūčio 21, sekmadienį. Pradžia 12 val. vidurdienį. Šeimininkė Joana Lisauskienė su pagelbininkėmis su lietuvišku vaišingumu priims visus svečius. Bus lietuviški pietūs, šokiai, muzika, orkestras, dainos, laimės loterijos. Visi nuoširdžiai kviečiami gausiai dalyvauti. — R.A.J.

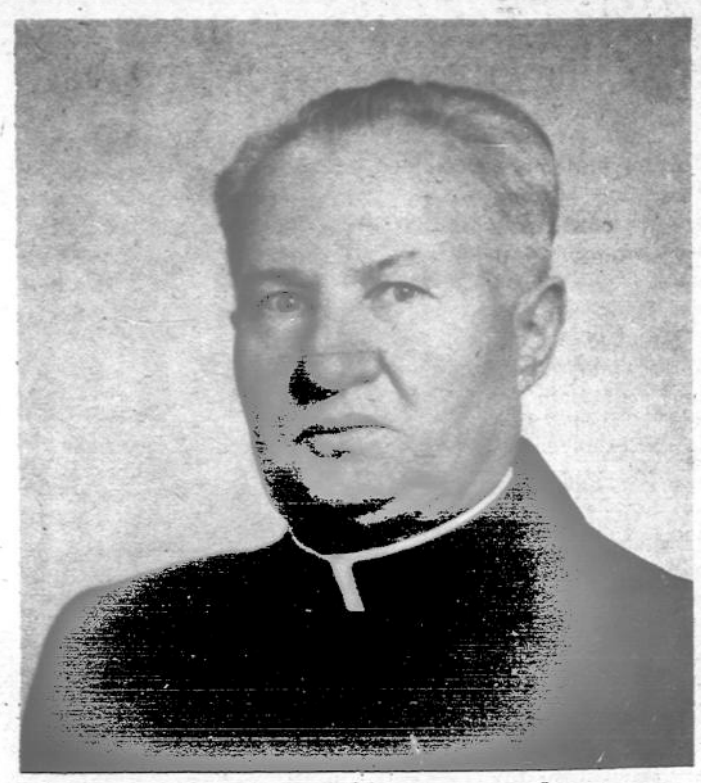

Kun. Simonas Morkūnas, Sioux City, Iowa, Šv. Kazimiero lietuvių parapijos ilgametis klebons, popiežiaus Jono Pauliaus II pakeltas į garbės prelatus. Paskyrimo oficialų raštą liepos 15 vietos vyskupas ordinaras Lawrence D. Sones atvežė asmeniškai į lietuvių parapijos kleboniją. Naujasis prelatas yra žinomas kaip uolus ne tik vietinės diecezijos veikėjas, bet taip pat ir daugelio lietuviškų reikalų rėmėjas, puoselėtojas bei mecenatas. Darbininkas, ne kartą patyręs dosnią prelato ranką, irgi jungiasi į bendrą sveikinimų bangą.

LOS ANGELES ŠV. KAZIMIERO PARAPIJOS LIETUVIŲ DIENA

Plačiai lietuvius prie Pacifiko apjungianti Los Angeles Šv. Kazimiero parapija birželio 19 d. savo metinei šventei — Lietuvių dienai buvo paskvietusi koncertinei programai Toronto mergaičių kvartetą "Sutartinę".

Iškilmingas mišias koncelebravo parapijos klebonas kun.dr. A. Olšauskas su prel. V. Bartuška ir svečiu kun. A. Valiuška iš Arizonos (jis pasakė ir šventei pritaikytą pamokslą). Pakiliai skambėjo parapijos choro giesmės, vadovaujant komp. B. Budriūnui, įsiterpiant ir solistams R. Dabšiui, J. Čekanauskienei ir A. Polikaičiui.

Po pamaldų buvo lankomos parapijos klasėse parodos. Dailininkai Mykolas Paškevičius, Ona Paškevičienė, Jonas Andrašūnas buvo išstatę savo paveikslus, Juozas Rudzevičius — medžio drožinius, Julija Šlapelytė — tautiniais raštais audinius, Genė Popelienė — rankdarbius, gintaro dirbinius ir įvairius dailės darbus. Dar buvo išstatyti monetų ir pašto ženklų rinkiniai.

Didžiausia atrakcija buvo "Sutartinės" kvarteto koncertas parapijos salėje. Įvado žodį tarus G. Grušui, A. Polikaitis sugiedojo Amerikos himną, o gen. garbės konsulas V. Čekanauskas visus pasveikino. Kun. A. Valiuškai sukalbėjus invokaciją, prasidėjo vaišės ir koncertas, kurio atlikėjos buvo Nijolė Benotienė (altas), Daina ir Zita Gurklytės (sopranai) ir D. Pargauskaitė (mezzo-sopranas).

"Sutartinė" programą pradėjo religine B. Andriuškos giesme "Graži Marija tu esi" ir nuotaikingomis liaudies dainomis, į kurias su dideliu entuziazmu įsijungė ir visa auditorija. Vėliau dainininkės perėjo į kompozitorių A. Vanagaičio, M. Tamošiūno, F. Bajoro, B. Gorbulskio sukomponuotas dainas. Antroje dalyje, scenoje pasirodžiusios naujoje aprangoje, jos dainavo dzūkų ir žemaičių dainas, taip pat atlikdamos mažiau žinomų jaunesnių kompozitorių, dažniausia gyvenančių Vilniuje, sukomponuotas dainas: M. Noviko, R. Rocevičiaus, J. Tamulionio, E. Narbutaitės.

Koncerto repertuaras buvo pasirinktas lengvo žanro, atitinkąs daugumos dalyvių skonį. Mergaičių balsai skambūs, jos puikiai susidainavusios; nors jos jaunos, bet jau scenoje ne naujokės. Dainos buvo palydimos pačių dainininkių vargonėliais, kartais akordeonu, dūdele ir tamburinu. Jos visos grakščios, rinktinės lietuvaitės. Tokios, kaip kadaise Maironis savo poezijoj yra apdainavęs, sakydamas: "kai užgieda, uždainuoja, širdį taip graudina".

Ne be reikalo kleb. kun. A. Olšauskas po paskutinės dainos, kuri buvo atlikta su Los Angeles vyrų kvartetu, joms dėkodamas, pavadino lietuviškom gražiabalsėm lakštingalomis, o lakštingala, kaip žinome, yra mūsų tautos mylimas paukštelis. Kaip kronikose rašoma, Lietuvos valdovas Jogaila, tapęs Lenkijos karalium, iš Krokuvos atvykdavęs į Lietuvą pasiklausyti miškų ošimo ir lakštingalų čiulbėjimo. "Sutartinės" dainininkės buvo apdovanotos gėlėmis, o publika ilgai joms plojo.

Toliau buvo tęsiamas bankietas, svečiams besivaišinant tradiciniais lietuviškais valgiais ir bažnytiniu vynu. Prie stalų vikriai patarnavo "Spindulio" ansambliečiai, stengdamiesi, kad būtų visi patenkinti. Jei šventė taip puikiai pavyko, tai nuopelnas paraplijos komiteto ir šeimininkių, kurias klebonas dėkodamas gražiai paminėjo.

Atrodo, kad visi buvo patenkinti. Bet vėliau teko nugirsti, kad buvo asmenų, kurie pasigedo tokio masinio pobūdžio švenčių, kurios kadaise vykusios John Marshall mokyklos auditorijoj.

Ig. M.

APIE "LIETUVIŲ DIENŲ" ŽURNALĄ

Buvo dingęs balandžio mėn. numeris

Lietuvių Dienų žurnalo leidėjas Antanas Skirius praneša, kad buvo dingęs balandžio numeris, — 32 pilni maišai net 5 savaites buvo pasimetę Los Angeles centriniame pašte. Atrodo, kad tarnautojai bus buvę nerūpestingi.

Gegužės mėnesio numeris pasiekė skaitytojus. Jo turinyje pažymėtina: J. K. — Įvyko stebuklas. Spaudoje ir gyvenime, Knygų lentynoje, Vytauto Pluko - Mažėlio laumės juosta, granata Lietuvos parnase, apie poetą Salį Šemerį, Salio Šemerio eilėraščiai, Valerijos Baltušienės — VIII-oji premijų šventė, iš laiškų redakcijai.

Anglų skyriuje — politinės aktualijos. viršelyje Petro Maželio nuotrauka. Žurnalas gausiai iliustruotas įvairiomis nuotraukomis . Prenumerata metams — 20 dol., Kanadoje — 30 dol. Prenumeratas siųsti: Lietuvių dienos, 4364 Sunset Blvd., Los Angeles, CA 90029.

Įvairius spaudos darbus atlieka pranciškonų spaustuvė Brooklyne. Skambinti 718 827-1350.

KROKIALAUKIS

Krokialaukis, nedidelis miestelis Alytaus rajone, sankryžoje kelių, einančių į Simną, Alytų, Balbieriškį, Miroslavą, buvo išgarsintas Vakarų spaudoje ir JAV kongrese ("Report on Human Rights") kai praėjusių metų vasarą šios parapijos klebonas kun. Vaclovas Stakėnas apgaulingu būdu buvo iškviestas pas ligonį, nuvežtas į miškelį ir, surišus rankas ir kojas, tenai paliktas. Išsivadavęs iš pančių, pranešė milicijai. Bet iki šiol nėra žinių, kad smurtininkai būtų buvę susekti. Atrodo, kad čia yra ateistų kerštas dėl jo dalyvavimo Tikinčiųjų teisėms ginti komitete.

Miestelio šiaurėje teka Peršėkės upė, kuri įsilieja į Nemuną ties Balbieriškiu. Peršėkė skiria miestelį nuo dvaro centro, kurį po Žemės reformos buvo nupirkęs ūkininkas Lesevičius; jam tragiškai mirus, perėmė jo brolis mokytojas, 1941 m. birželio mėn. išvežtas į Sibirą. Čia dabar yra centras kolchozo "Lenino keliu". Miestelį su dvaro centru jungė aukštai iškeltas per upelį medinis tiltas, nuo kurio 1905 m. revoliucijos dalyviai buvo suplanavę įmesti į vandenį caro pataikūną žandarą Kalėdą. Bet jis, matyti apie tai sužinojęs, pasislėpė.

Važiuojant nuo miestelio į rytus, šalia vieškelio, prie tilto per Baisiaupelį, skiriantį Daugirdų laukus nuo buvusio Krokialaukio dvaro, o vėliau žemę išdalinus naujakuriams, gavusio Čiurlionių kaimo vardą, stovėjo nežinomo liaudies menininko vykusiai sukurta šv. Jono Krikštytojo statula, pro kurią pravažiuodamos pamaldžios moterėlės sukalbėdavo maldelę: "Šv. Jonai, buvai prie mano krikšto, būk ir prie mirimo. Amen."

Vakaruose miestelis buvo tartum suaugęs su Maštalierių kaimu, kurio rytinėj daly, prie pat Krokialaukio gyveno dvi ar trys šeimos totorių. Jie buvo ramūs gyventojai. Kartą metuose važiuodavo toli už Alytaus, į Raižius, kur buvo musulmonų mečetė, pasimelsti Alachui.

Kriokialaukyje pradžios mokykla buvo įsteigta 19 amžiaus viduryje. Čia mokėsi žymus Aušros laikų poetas Ksaveras Vanagėlis (Sakalauskas). Caro laikais pradžios mokykloje mokė susipratę lietuviai mokytojai: Vitkauskas, o vėliau Kazlauskas. Pirmosios vokiečių okupacijos metais (1916) mokykla buvo vikariato patalpose, netoli bažnyčios. Mokė Martynas Abramavičius iš N. Ūdrijos kaimo. Buvo mokama ir vokiečių kalba iš paveiksluoto kietais viršeliais vadovėlio. Kai mokinys pamoką atsakinėdavo nepatenkinamai, mokytojas Abramavičius suduodavo jam vadovėliu į kaktą. Apskritai mokytojas Abramavičius buvo labai griežtas ir žiaurus. Už mažiausį prasižengimą mušdavo mokinius liniuote į delną, nedarė išimčių ir savo broliui Mikui, kuris pas jį gyveno, kol įstojo į Prienų "Žiburio" gimnaziją.

Daug nuopelnų tautiniam susipratimui turi kun. Ignas Čižiauskas, kilęs iš netolimo Šipulčiškių kaimo, vikaravęs šio šimtmečio pradžioje apie dvejus metus Krokialaukyje. Jis įsteigė "Žiburio" draugijos skyrių ir knygynėlį. Kun. Čižausko paraginti ir Daugirdų kaime pas ūkininką Jonyną apylinkės vyrai, sudėję pinigų, įsigijo knygynėlį. Kai kitur savaitgaliais jaunimas rinkdavosi kortomis lošti, pas Jonyną sueidavo skaityti knygelių. Vienas garsiai skaitydavo, kiti klausydavo. Baigus skaityti skyrelį pasidalindavo nuomonėmis ir tokiu būdu lavinosi. Ypač buvo mėgstamos skaityti knygos, kuriose buvo aprašomos kitų tautų kovos už laisvę, svajodami, kada gi Lietuva bus laisva!

Kun. Čižiauskas su vargonininku Leonu Bujanausku 1906 m. surežisavo ir pastatė Visockio kluone (Maštalierių k.) Keturakio vaidinimą "Amerika pirtyje". (Visockio ūkį vėliau nupirko iš Amerikos grįžęs Rutkauskas). Pirmą kartą šioje apylinkėje L. Bujanausko vedamas choras sugiedojo Kudirkos "Lietuva tėvyne mūsų". Tame pat kluone L. Bujanauskas surežisavo ir pastatė vaidinimą su dainomis ir pirmosios vokiečių okupacijos metais. Į vaidinimą buvo atėję ir keliolika vokiečių kareivių, tada apsistojusių Krokialaukio dvare.

Apie 1930 m. Krokialaukyje dažnai lankydavosi kariūno aspiranto uniforma jaunas lituanistas Stasys Barzdukas, draugavęs su mokytoja Albina Kazlauskaite, kurią jis vėliau vedė, ir buvo Prienuose ir Alytuje gimnazijos mokytoju, o vėliau direktorium.

Įsteigus Krokialaukyje pieninę, apylinkės ūkininkų gyvenimas tuojau pagerėjo, nes jie už pristatomą pieną gaudavo nuolatines pajamas, o nugriebtą pieną vartodavo bekonų šėrimui ir tokiu būdu suklestėjo pieno ir gyvulių ūkis. Daugiausia pažangos šioje srityje parodė jaunesnieji ūkininkai.

Daugiau kaip 30 metų Kriokialaukio parapijos klebonu nuo 1906 m. buvo kun. Antanas Dailidė. Žmogus ramaus, malonaus būdo, geros širdies, parapiečių mylimas ir gerbiamas. Su visais jis rasdavo kalbą: liūdinčius nuramindavo, abejojantiems patardavo, bet pats buvo silpnos sveikatos, nes sirgo sunkia reumatizmo forma. Kai dar buvo sveikesnis, jį dažnai galėjai matyti gražiais vasaros pavakariais vaikščiojantį takeliu su rožančium rankoje tarp šventoriaus ir kapinių, kuriose ilsisi 1927 miręs žymus valstybininkas ir diplomatas inž. Tomas Naruševičius, gimęs Daugirdų kaime. Būdamas įsitikinęs, kad liga įsigalėjo dėl drėgnų ir šlapiuojančių mūrinės klebonijos sienų, klebonas pasistatydino viršuje medines salkas, kur praleisdavo daugiausia laiko, bet ir tai nedaug tegelbėjo.

Kun. Dailidei esanti Krokialaukio klebonu, įvyko viena sensacija. Simno miestelio siuvėjas Garbarskis, Mozės tikybos, persikėlė į Krokialaukį, apsikrikštijo ir tapo labai uoliu kataliku, ypač mėgęs dalyvauti religinėse procesijose, apsivilkęs balta komža, nešdamas baldakimą. Ar jis taip uolus buvo iki gyvenimo galo sunku pasakyti, nes po keleto metų emigravo į Pietų Ameriką.

Ilgesnį laiką klebonas Dailidė neturėjo jaunesnio vikaro, nes vikarais dažniausia buvo skiriami vyresnio amžiaus kunigai, kurie dėl savo ydų ar silpnybių negaudavo klebono vietos. 1929 į Krokialaukį vikaru buvo paskirtas kun. Jurgis Paransevičius, tik ką baigęs kunigų seminariją, kilęs iš lenkų okupuoto Seinų krašto, Krasnavo valsčiaus. Jis buvo labai uolus kunigas, kaip bažnyčioj taip ir už bažnyčios. Žmonių jis buvo mėgiamas ir visur laukiamas svečias dėl savo linksmo būdo ir pamėgimo dainuoti. Labiausia jo mėgstama daina buvo apie Krekenavą ir jos karčiamą ružavą. Jis turėjo didelės įtakos jaunimui. Jo bute vyko nuolatiniai organizaciniais reikalais pasitarimai. Jis globojo ir paliegusį kleboną, stengdamasis palengvinti jo senatvės dienas.

Kai 1938 kun. Dailidė mirė, parapiečiai siuntė delegaciją pas vyskupą, kad kun. Paransevičius būtų skiriamas Krokialaukio klebonu. Bet vyskupas turėjo kitokius planus: Vištyčio klebonas kun. Akelis buvo perkeltas klebonu į Kriokialaukį, o kun. J. Paransevičius paskirtas klebonu į Vištytį. Čia laukė jo baisus likimas. Vokiečiams okupavus Lietuvą, jis buvo Geštapo areštuotas ir išvežtas į Dachau koncentracijos stovyklą. Išgyvenęs nacių pragarą, buvo išlaisvintas tik karui pasibaigus. Su palaužtą sveikata atvykęs į JAV, apsigyveno New Yorke ir netrukus mirė. Ig. M.

VII TAUTINĖ SKAUTŲ STOVYKLA

VII lietuvių skautų tautinė stovykla vyksta rugpjūčio 14-24 dienomis skautų stovyklavietėje — Seven Ranges Scout Reservation, Kensington, Ohio 44427, tel. 216 738 - 2085. Stovyklavietė yra maždaug 100 mylių nuo Clevelando, maždaug 50 mylių nuo Pittsburgh, maždaug 35 mylios nuo Akron.

Ji rengiama Lietuvių Skautų Sąjungos 70 metų sukakčiai paminėti. Stovykla pavadinta "Mano Lietuva".

Stovyklos viršininku yra v.s. fil. Petras Molis. Rengėjai išsiuntinėjo laiškus spaudai, įvairiems visuomenininkams, organizacijoms, kviesdami aplankyti šią tautinę stovyklą.

Stovyklos mokestis asmeniui 165 dol. Jei iš šeimos stovyklauja daugiau nei vienas asmuo, kiekvienas moka 155 dol. Visi kiti moka 20 dol. už parą. Stovyklos lankytojams pusryčiai — 4 dol., pietūs — 7 dol., vakarienė — 9 dol.

Stovyklos pašto pranešimas

Skautai ir skautės iš stovyklos turi progos pasiųsti atvirukus savo tėveliams ir artimiesiems.

Stovykloje sveikinimus tenka rašyti greitai, bet kol įmeta į pašto dėžutę, kartais praeina ir daugiau laiko, kartais adresai būna sutepti, neišskaitomi. Taip adresatas laiku negauna atviruko ar laiško.

Tėveliai prašomi paruošti adresuotų lipinukų, kurie lengvai klijuojami ant vokų ar atvirukų. Tokiu būdu sutaupysyte laiką, ir adresatas tikrai gaus atviruką ar laišką.

Pasitaiko, kad stovyklautojai į krautuvėlę atsineša po 10 ar 20 dol. banknotą. Patariama duoti jaunimui po dolerį ar penkis, nes iš didesnių banknotų gautą grąžą kartais ima ir pameta. Tas ypač taikoma jauniems skautams ir skautėms.

Stovyklos pašto viršininku yra v.s. Stasys Ilgūnas.

NAUJA REZOLIUCIJA EUROPOS PARLAMENTE PABALTIEČIŲ REIKALU

Europos Parlamentas ragina Sovietų Sąjungą atsižvelgti į pabaltiečių laisvo apsisprendimo reikalavimus

Liepos 7 gautas pranešimas iš Pabaltiečių Tarybos biuro Strasbourge, kad Europos Parlamentas tą dieną priėmė naują rezoliuciją Pabaltijo kraštų klausimu, kuri buvo priimta didele balsų dauguma (98 procentais).

Socialistų ir krikščionių demokratų grupių paruošta rezoliucija prašo Europos Parlamento raginti Sovietų Sąjungą atsižvelgti į birželio mėnesy Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje įvykusių demonstracijų metu išreikštus reikalavimus:

1. Atstatyti tarptautiniai pripažįstamą valstybinį suverenumą;

2. Įvesti kultūrinę ir ekonominę autonomiją;

3. Sugrąžinti lietuvių, latvių ir estų kalboms oficialų respublikinių kalbų statusą;

4. Neatidėliojant sustabdyti rusinimo politiką.

Pats faktas, kad Europos Parlamentas priėmė šiuos reikalavimus remiančią rezoliuciją aiškiai rodo, jog prie Parlamento priklausiančios valstybės ir toliau nepripažįsta Pabaltijo valstybių aneksavimo, kuris buvo įmanomas Hitlerio-Stalino 1939 metų pakto dėka. Rezoliucija primena Helsinkio Baigiamojo akto 8-ąjį principą, kuriuo užtikrinamas visų tautų laisvas apsisprendimas.

Rezoliucija taip pat reikalauja, kad Europos Bendruomenės užsienio reikalų ministeriai Europos Politinio Kooperavimo Akto rėmuose paremtų pabaltiečių teisėtus reikalavimus.

Pranešime iš Strasbourgo toliau minima, kad šių metų pradžioje Pabaltiečių Tarybos biuras Europoje ėmėsi iniciatyvos perkelti Pabaltijo klausimo svarstymą į tarptautinę plotmę. Naujai priimtoji rezoliucija, birželio mėnesį V. Vokietijos užsienio reikalų ministerio pavaduotojos Irmgard Adam-Schwätzer padarytas pareiškimas Europos Parlamentui, ir Pabaltiečių Tarybos biuro direktoriaus Algio Klimaičio pasikalbėjimai su Europos Bendruomenės užsienio įgaliotiniu Willy de Clercq rodo, kad dabar pats tinkamiausias laikas svarstyti Pabaltijo klausimą tarptautinėje plotmėje.

Visa tai taip pat vaizdžiai rodo, kad Pabaltijo klausimas tapo tikru perstroikos autentiškumo egzaminu.

(Elta)

VIII tautinių šokių šventės uždarymo metu įteikti žymenis pasižymėjusiems tautinių šokių mokytojams, šokių kūrėjams, ansamblių vadovams. Iš k. L. Sagys, Rita ir Juozas Karasiejai, dr. V. Kvedaras, O. Ivaškienė, V. Belajus, J. Matulaitienė ir G. Breichmanienė. Pranešėja R. Kurienė. Nuotr. V. Bacevičiaus

DEMONSTRAVO IR KAUNE

(Kaunas, liepos 5, LIC) Lietuvių Informacijos Centras praneša, kad birželio 25 įvyko demonstracija Kaune. Į ją susirinko keli tūkstančiai žmonių, įskaitant ir Vilniaus jaunimo teatro darbotoją Vytautą Bogušį. Jos tikslas buvo — reikalauti, kad valdžia nutrauktų statybas prie Šv. Gertrūdos bažnyčios, kuri iš trijų pusių jau apstatyta. Jei užstatys ją ir iš ketvirtosios, bažnytėlė bus palaidota tarp daugiaaukščių namų.

Kaip pasakojo telefonu Bogušis, demonstracija Kaune prasidėjo 12 valandą ir truko 50 minučių. Kalbėjo Kauno miesto partijos pirmasis sekretorius, taip pat Justas Vincas Paleckis. Mitingui vadovavo klubas "Atgaja" ir architektas-muzikantas Algirdas Kaušpėdas.

Demonstracijoje Paleckis sakė, kad valdžia gal pakeis naujo pastato projektą — statys jį mažesnį, kad šiek tiek matytųsi bažnyčia, bet jau išmūryti naujo pastato pamatai, investuota apie ketvirtis milijono rublių. Žmonės iš minios siūlė tuos pinigus patys surinkti ir sugrąžinti valdžiai, jei tik nutrauks statybą.

Demonstraciją užbaigė Algirdas Kaušpėdas, pareikšdamas, kad reikėtų griežtai nubausti Paminklų konservavimo instituto darbuotojus Vilniuje už tokio pastato projektą.

Kauno demonstracijoje buvo iškeltos keturios trispalvės — trys iš Vilniaus, viena iš Kauno. Kai kalbos buvo baigtos, žmonės užtraukė "Lietuva, tėvyne mūsų". Netoliese stovėjęs radiofikuotas autobusas paleidęs trankią muziką, bet į himno pabaigą ji nutilo ir žmonės netrukdomi sudainavo "Lietuva brangi."

(LIC)

Atidarant tautinių šokių šventę, tos šventės dalyviai žygiuoja prie Laisvės paminklo. Priekyje eina šokių mokytojai. Pirmoje eilėje antroji iš k. eina Jadvyga Matulaitienė iš New Yorko, ilgametė tautinių šokių mokytoja, Tryptinio ansamblio vadovė. Nuotr. K. Miklo

Iš Lietuvių Katalikų Bažnyčios Kronikos

(atkelta iš 2 psl.)

Neleidžiama naudotis advokato paslaugomis

Mes čia esą niekuo dėti, nusiplauname, kaip tas Poncijus Pilotas, rankas ir tiek. Išeina, kad, pasak minėto straipsnio autoriaus, "skęstančiųjų gelbėjimas yra pačių skęstančiųjų reikalas". Juo labiau, kad politinėse bylose iki teismo advokato, nors jo vaidmuo ir minimalus, paslaugomis neleidžiama naudotis.

Reikia sakyti tiesą apie asmens kulto padarinius

Persitvarkymo dvasia reikalauja atviromis akimis pažvelgti į praeitį, atvedusią visuomenę į sustingimo įvairiose srityse būklę. Reikia pagaliau pasakyti visą tiesą ir apie asmens kulto padarinius Lietuvai.

Tabu, kurie lig šiolei kaustė mintį šioje srityje, privalo būti galutinai pašalinti. Dėl to aš noriu ir ne tik noriu bet ir privalau — atkreipti dėmesį į 1974 metų rudenį įvykius, susijusius su manimi. Tuomet VSK organai, remdamiesi melagingu įskundimu (arba pačių sugalvota versija) padarė mano bute kratą.

Apkaltino antitarybine poezija

Įskundimas, esą aš parašęs apie R. Kalantą 15 posmų eilėraštį ir jį, važinėdamas kaip žurnalistas į komandiruotes, platinęs po Lietuvą, suprantama, nepasitvirtino.

Bet VSK darbuotojams tas ir nerūpėjo, nes jie turėjo tikslą paimti mano poetinę kūrybą, apibūdindami ją kaip "antitarybinius eilėraščius." (taip suformuota kratos protokole).

Iš manęs atimta poezija buvo panaudota tam, kad būtų galima mane pašalinti iš partijos, iš darbo, iš žurnalistų sąjungos.

Tokiu būdu galima susidoroti su bet kuo

Ir žinoma, taip buvo padaryta "autoritetingais" bei veidmainingais pretekstais. Ar neatrodo, kad tokiu būdu galima nesunkiai susidoroti su bet kuo?

Šių metų pradžioje "Pravdoje" išspausdintame straipsnyje aprašytas labai panašus kratos ir jos tikslų atvejis. Kaip galima žengti į priekį drąsiai ir ryžtingai, nepašalinus grėsmingo pažeidimų šešėlio? O jis ne vienas. Ir ne tik mano atveju.

Nesunku parašyti pareiškimą, prašant paleisti ir įsipareigoti "nesiimti ateity priešistatyminių veiksmų" kaip skambėjo pasiūlyta formuluotė. Bet tai reikštų pripažinti, kad aš kažkada ėmiausi tokių veiksmų, o tai būtų aiški netiesa.

Tai reikštų susitaikyti su tais neteisėtumais, kurie padaryti mano ir kitų kalinių atžvilgiu. Tai reikštų susitaikyti su ta visiškai neteisinga, sąmoningai iškreipta mano įsitikinimų ir pažiūrų interpretacija, kurią pateikė VSK organai, taip pat teismas.

Tai reikštų numoti į patirtus pažeidimus lageryje, numoti į pergyventas fizines ir dvasines kančias ir pasityčiojimą. Tai reikštų susitaikyti su kūrybos atėmimu, tiek suimant (rinkinys "Lūkesys" bei mokslinio darbui apie susvetimėjimą surinkta medžiaga), tiek parengtinio tardymo metus (VSK aš parašiau 270 eilėraščių ir poemą "Kelias", kurie, žinoma, visi pakliuvo į kaltinamųjų rankas).

Tai reikštų numoti ranką į demokratizavimo procesą, esą jis ne mano reikalas.

Atvirkščiai! Ne tie, kurie mane persekiojo, teisė, kalino, ne tie, kurie iš tribūnų svaidė prakeikimus mano adresu, yra širdimi ir protu už demokratizavimą.

Tai padėjo subręsti persitvarkymo idėjai

Žinoma, jie šiandien taip pat stoja į persitvarkymą. Bet taip jie darė dėl žinomų priežasčių. Tuo tarpu visas mano, kaip ir kitų politkalinių, nueitas kančių ir išbandymų kelias, visos mano dvasinės pastangos politinės filosofijos darbai ir poetinė kūryba yra viena tų begalinės daugybės vidinių ir išorinių priežasčių bei paskatų, vertusių ir padėjusių suprasti persitvarkymo idėjai, padvelkti naujiems vėjams. Ir tai sakau be jokios tendencijos. Štai kodėl būtina paleisti be iš ankstinių sąlygų ir įsipareigojimų.

Man rūpi tik tiesa

Aš suprantu, kad šiuo laišku rizikuoju užsitraukti naują valdžia ir galia disponuojančiųjų rūstybės potrūkį. Bet man nesvarbu mano asmeninis gyvenimas. Man rūpi tiesos likimas, rūpi ateitis.

Visa ką aš padariau, padariau vedamas šio rūpesčio, taip pat nerimo dėl Lietuvos ir lietuvių tautos rytojaus. Tokiu tikslu ir parašiau šitą nerimastingą, bet tikėjimu ir viltimi dvelkiantį laišką.

Rubikonas turi būti peržengtas galutinai ir negrįžtamai.

1987 m. vasario 19 d.

Prokuroro atsakymas

Į Gintauto Iešmanto laišką LTSR Prokuroras atsakė: "Išdėstyti laiške išvedžiojimai neatitinka bylos medžiagos bei įrodymų ir neduoda juridinio pagrindo imtis priemonių atleisti Jus nuo tolesnio bausmės atlikimo, kurį paskyrė teismas 1980 m. gruodžio 22 d."

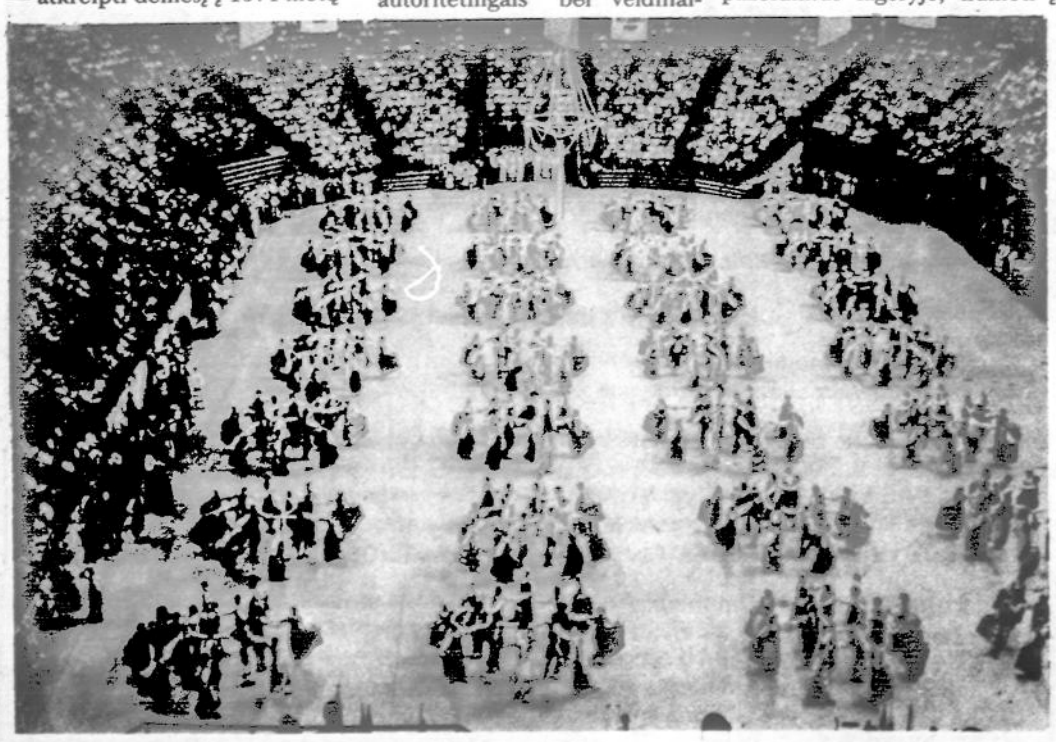

Tautinių šokių šventėje. Nuotr. J. Garlos

VAKARŲ VOKIETIJOS PENSIJOS

Pagal 1979 gruodžio 1 d. įsigaliojusią sutartį tarp JAV ir Vakarų Vokietijos ir užsieniečiai, dirbę V.Vokietijoje ir mokėję soc. apdraudą, bet gyveną už V. Vokietijos ribų, gali gauti V. Vokietijos pensiją.

Nuo 1986 sausio 1 d. V.Vokietijoje galioja naujas pensijų įstatymas. Aplinkraštyje, datuotame 1987 liepos 1 d. rašoma:

Senatvės pensijos (ALTERSRUHEGELD).

63 metų amžiaus. Reikia turėti mažiausiai 180 mėnesių, apmokėtų V. Vokietijos mokesčiais.

65 metų amžiaus. (Vyrams ir moterims). Reikia turėti tik 60 mėnesių, apmokėtų V. Vokietijos soc. apdraudos mokesčiais.

Moterims padaryta viena išimtis. Sulaukusi 60 metų kuri turi 180 apdraustų mėnesių, gali gauti senatvės pensiją.

Moterims, turinčioms reikiamus kreditus bent kuriai pensijai, kurioms gimė vaikai V. Vokietijoje, yra duodami papildomi kreditai. Vaikų gimimą reikia įrodyti gimimo metrikais.

Šeimoje, kur tik vyras gauna V. Vokietijos pensiją, tie kreditai kaikuriais atvejais yra užskaitomi vyrui.

Pensijų formos (Antrag auf Versichertenrente aus der deutschen Rentenversicherung) gaunamos kiekvienoje JAV Social Security įstaigoje. Jos yra vokiečių ir anglų kalbomis. Jas reikia labai rūpestingai užpildyti ir, pridėjus reikiamus dokumentus, pasiųsti šiuo adresu:

An die
Landesversicherungsanstalt
Hamburg,
Postfach 601560
2000 Hamburg 60, West Germany.

Pensijų laukimo laikas trunka 1-2 metai. Todėl turintieji teisę senatvės pensijai, sulaukę 63 metų, gali dokumentus jau užpildyti.

Pastaba: Išvykę iš Vokietijos 1956 -57 metais, nors ir gavę ilgesnį laiką bedarbio pašalpą, gali dokumentus pildyti, nes už bedarbio laikotarpį yra duodami kreditai.

Tarnavę Sargybų bei Darbo kuopose prie JAV Armijos bent 4 metus, priskaitant darbo laiką karo metu bei 1 metus stovykloje (jeigu dirbo) gali gauti senatvės pensiją.

Savisaugos dalinių tarnyba bei belaisvės laikas yra užskaitomas. (Žinoma, tik tuo atveju, jeigu buvo tas įrašyta Emigracijos dokumentuose).

V. Vailionis

Į Palangą ir į Klaipėdą ekskursijos su pernakvojimu bus galimos kiekvienai grupei, taip pat dienos ekskursijos į Panevėžį ir į Druskininkus.

1988 M KELIONĖS Į LIETUVĄ

21 DIENŲ KELIONĖS SU 10 DIENŲ LIETUVOJE
21 dienų — Lietuva ir Lenkija
Kelionė 955 — rugsėjo 6 - 26 — $2,459
Varšuvoje 1 naktis, Vilniuje — 11, Rygoje 4, Vilniuje 1, Varšuvoje 2

20 DIENŲ KELIONĖ SU 10 DIENŲ LIETUVOJE
20 dienų — Lietuva, Rusija, Švedija, Suomija
Kelionė 809 — rugpjūčio 9 - 29 — $2,769
Maskvoj 2 naktys, Vilniuj 10, Leningrade 2, Stokholme 2, nakties kelionė laivu į Helsinki, Helsinky 1

15 DIENŲ KELIONĖS SU 10 DIENŲ LIETUVOJE
15 dienų — Lietuva, Suomija
Kelionė 106 — spalio 6 — 20 — $1,899
Vilniuje 11 naktų, Helsinky 2

14 DIENŲ KELIONĖS SU 10 DIENŲ LIETUVOJE
14 dienų — Lietuva, Suomija
Kelionė 103 — lapkričio 3 - 16 — $1,349
Kelionė 128 — gruodžio 28 — sausio 11 — $1,629
Naujų Metų sutikimas, Vilniuje 11 naktų, Helsinky 1

13 DIENŲ KELIONĖS SU 10 DIENŲ LIETUVOJE
Kelionė 915 — rugsėjo 15 - 27 — $1,969
Vilniuje 11 naktų

10 DIENŲ KELIONĖS SU 7 DIENOMIS LIETUVOJE
Kelionė 999 — rugsėjo 15 - 24 — $1,729
Vilniuje 8 naktys.

Baltic Tour patarnauja sudarant jūsų artimiesiems dokumentus viešnagei pas jus.

Nuperkamos mašinos ir kitos dovanos užsienio valiutos pardotuvėse Vilniuje, Kaune ir Klaipėdoje.

Taip pat pradedame naują paslaugą, statant paminklus jūsų mirusiems giminaičiams Lietuvoj.

Dėl brošiūros ir daugiau informacijos kreiptis:

BALTIC TOURS
SUITE 4
77 OAK STREET
NEWTON, MA 02164
617 965 - 8080

INTERNATIONAL INDUSTRIES

Algis Grigas, pirmininkas

NAUJAS PATARNAVIMAS

NORINTIEMS APRŪPINTI ARTIMUOSIUS LIETUVOJE

Jūsų giminės bei artimieji gali netrukus sėdėti už naujos Volgos ar Žigulių vairo! Arba: be palydovo, jiems patogiu laiku gali apsipirkti užsienio valiutos parduotuvėje Vilniuje, Kaune ar Klaipėdoje už jūsų nurodytą sumą.

Kreipkitės — atsakysime visus jūsų klausimus.

International Industries
10401 South Roberts Road
Palos Hills, Illinois 60465
Telefonas: (312) 430-0074

LIETUVIŲ KATALIKŲ SUSIVIENIJIMAS

Už prieinamus mokesčius pasiūlo moderniškus apdraudos planus.

Susiv. savo nariams moka dividendus ir teikia pirmenybes prašant — gavimui mortgičių.

Norį įsirašyti kreipkitės į Susivienijimo Centrą, P. O. Box 32, Wilkes-Barre, PA 18703. Didžiojo New Yorko rajono lietuviai kreipkitės į Susivienijimo direktorių Joną A. Vainių, 3 Clare Dr., East Northport, N.Y. 11731. Namų tel. 516 261-3797, ofiso tel. 718 847 - 2686.

ATOSTOGŲ AR PASTOVIAM APSIGYVENIMUI NUOSAVYBĖS, IŠNUOMAVIMAI.

Atvykite į saulėtus Pietinės Floridos pajūrius, įsigyti namus ar investacijai. Mes galime jums pagelbėti surasti puikias nuosavybes pagal jūsų pageidavimą bet kur nuo Fort Lauderdale iki West Palm Beach.

Kreiptis:

MILDA LIKTORIUS
OFISE: 305 - 781 - 5500
namuose: 305 - 491 - 4494

Winter Harbor REALTY INC.

AŠ KALBU LIETUVIŠKAI!

VERTINGOS MENIŠKOS KNYGOS

Monografija apie dail. Adalbertą Staneiką Lithuanian Artist and Diplomat. Apie jo gyvenimą rašo Feliksas Andriūnas, artimai dailininką pažinęs, cituojami lietuvių diplomatų atsiliepimai, jo kūrybą aptaria Paulius Jurkus. Įdėta 23 spalvotos reprodukcijos ir daug nespalvotų reprodukcijų, įvairių paveikslų ir piešinių. Albumas turi 156 puslapius įrištas į kietus viršelius, išleistas gražiai ir skoningai. Kaina — 30 dol.

Rainer Maria Rilke — Sakmė apie Korneto Kristoforo Rilkės meilę ir mirtį. Vertė Henrikas Nagys iliustravo Telesforas Valius. Išleido Algimanto Mackaus knygų leidimo fondas. Autorius yra žymus vokiečių poetas, į lietuvių kalbą išvertė irgi žymus poetas Henrikas Nagys. Iliustravo irgi žymus lietuvių grafikas Telesforas Valius. Dalis iliustracijų yra medžio raižiniai. Kaina — 12 dol.

Dail. Povilo Puzino monografija su Fr. Whitaker įvadu. Reprodukcijos spalvotos, išleista labai gražiai. Kaina 20 dol.

Jurgio Juodžio — TAUTOS KELIU, paveikslai sukurti jo stiliumi, beveik visi spalvoti, temos ištisai lietuviškos. Kaina 7 dol.

Monografija apie dail. Juoza Bagdoną, parašė ir suredagavo Paulius Jurkus, daug nespalvotų reprodukcijų. Kaina — 5 dol.

ĮDOMŪS LEIDINIAI

A. Rūtos, Daigynas, romanas. 12 dol.

J. Gliaudos — Atolas — Koralų sala, romanas, 11 dol.

N. Sadūnaitės, KGB akiratyje. 5 dol.

A. Saudargienės, Naikinamieji, kalinio pasakojimai. 12 dol.

A. Gailiušio, Savaronio duktė, romanas. 9 dol.

A. Gailiušio, Visaip atsitinka, novelės, 4 dol.

J. Gliaudos, Kovo ketvirtoji, apybraiža apie šv. Kazimierą. 4 dol.

J. Rūtenio, Šventieji dūmai, poezija. 4 dol.

A. Rūtos, Margu rašto keliu. Premijuota. 10 dol.

V. Statkaus, Lietuvos ginkluotos pajėgos, 30 dol.

Šios ir kitos knygos bei lietuviškos muzikos plokštelės ir suvenyrai gaunama Darbininke, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y.11207.

NAUJOS KNYGŲ LAIDOS

Į Laisvę Fondas išleidą antrą laidą: Juozo Keliuočio "Dangus nusidažo raudonai" — 12 dol., Kęstučio K. Girniaus "Partizanų kovos Lietuvoje" — 10 dol.

Persiuntimui pridedama 1 dol. už kiekvieną knygą. Knygas galima gauti Darbininko administracijoje: 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Remkime Tautos Fondą ir padėkime finansuoti ELTA biuletenių leidimą šešiomis kalbomis. Jie pasiekia visą laisvąjį pasaulį, informuodami apie tikrą padėtį okupuotoje Lietuvoje. Neužmirškime Lietuvos Laisvės Iždo, pagerbdami savo artimuosius ir jų atminimą. Aukos Tautos Fondui nurašomos nuo federalinių mokesčių (IRS Tax Exempt No. 51-0172223). Aukas siųsti adresu: Tautos Fondas, Lithuanian National Foundation, Inc., P. O. Box 21073. Woodhaven, N.Y. 11421.

NAUJI LEIDINIAI

Alės Rūtos, Margu rašto keliu. 10 dol.

V. Statkaus, Lietuvos ginkluotos pajėgos. 30 dol.

M. Blyno, Lietuvos senovės palikimas. 5 dol.

Z. Raulinaičio, Kelias į sostą. 10 dol.

J. Gliaudos, Kovo ketvirtoji. 4 dol.

A. Maceinos, Ora et lebora. 10 dol.

A. Rubšio, Islamas — religija, kultūra. 5 dol.

P. Jurkaus, Kai Vilniaus liepos žydi 10 dol.

Darbininkas, 341 Highland Blvd. Brooklyn, NY. (Persiuntimui $1.00.

SVARBŪS KOMPLEKTAI

Juozo Brazaičio Raštai. Redagavo A. Skrupskelienė ir Č. Grincevičius. 6 tomai įrišti į kietus viršelius. Kiekvienas tomas kainuoja po 16 dol., persiuntimui pridedama po 2 dol. už tomą. Gaunama Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Bronius Kviklys — "Lietuvos bažnyčios". Stambiuose atskiruose tomuoe Telšių, Panevėžio, Kaišedorių vyskupijos, Kauno, Vilniaus arkivyskupijų I ir II tomai. Kiekvieno gausiai iliustruoto ir įrišto tomo kaina 23 dol. Persiuntimui pridedama po 2 dol. Gaunama Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B. S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
296-4130

BANK-BY-MAIL
Postage paid both ways
Fast, convenient, private, safe, free!
That's what BANKING-BY-MAIL is

Greitai, prieinamai, privačiai, saugiai, nemokamai. Tai taupymas paštu So. Boston Savings Bank būdu. Ar jums reikia pinigus padėti į banką ar juos atsiimti, tai galite atlikti namie bet kuriuo laiku. Jūsų siuntą gavęs, bankas tuoj įtraukia sumą į sąskaitą. Prisideda ir užtikrinimas, kad jūsų pinigai peino aukščiausius procentus, leidžiamus įstatymų. Dėl lengvo taupymo būdo per paštą skambinkit Mr. Donahue 268-2500 arba rašykit paduotais adresais.

MAIN OFFICE
460 West Broadway
South Boston
9 AM to 3:30 PM
Monday thru Friday
Saturday 10 AM to 1 PM
268-2500
NEPONSET CIRCLE OFFICE
740 Gallivan Blvd
8:30 AM to 5:30 PM
Mon. Tues. Wed & Fri
Thurs. – 8:30 AM to 7:30 PM
Saturday 8:30 AM to 12 Noon

South Boston Savings Bank
"ALWAYS THE LEADER"
ALFRED W. ARCHIBALD PRESIDENT

Darbininko administracijoje dar gaunama anglų kalba šie leidiniai: Soviet Genocide in Lithuania by J. Pajaujis, 12 dol.; Lithuanians in America by A. Skučas, 8 dol.; Samogitia by Ch. T. Pichel, 8 dol.; The Baltic Nations by B. J. Kaslas, 12 dol.; The USSR-Germany Aggression Against Lithuania by B. J. Kaslas, 15 dol.; When the Soviets Came... by R. Raid, 12 dol.; Lithuania Minor by M. Brakas, 10 dol.; Dr. Alexander Carolus Curtius, 4 dol. Persiuntimui pridedama po 1.50 dol. už knygą. Šios bei kitos knygos, plokštelės ir įvairūs suvenyrai gaunama Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

LITHUANIAN SASHES. Tai didžiulis albumas, išleistas Lietuvių Tautodailės Instituto Toronte. Pirmoje dalyje daugybė įvairiaspalvių juostų nuotraukų, o antroje dalyje — gaminimo technikinės instrukcijos. 316 psl. Veikalą paruošė Anastazija ir Antanas Tamošaičiai. Įrišta į ištaikingus viršelius. Geriausia dovana svarbiomis progomis. Kaina su persiuntimu tik 50 dol. Gaunama: Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

GT INTERNATIONAL

G.T. International dėkoja visiems savo klientams, kurie įgalino šios įstaigos augimą ir patarnavimų plėtimą. Kviečiame visus su mumis keliauti šiais metais.

1988 EKSKURSIJŲ TVARKARAŠTIS

Nr. 8808/F	**Lietuva** 10 d., Maskva 1 d. [illegible] 1 d., Amsterdamas 3 d., rugpjūčio 15-31. N.Y. $2,085.00; Ch[illegible] **IŠPARDUOTA**
Nr. 8809/M	**Lietuva** 9 d., Maskva 2 d., rugpjūčio 16-28. **IŠPARDUOTA** [C]hicago $2,125.00.
Nr. 8810/F	**Lietuva** 10 d., Maskva 1 d., Leningradas 1 d., Vakarų Vokietijoje (Oktoberfest) 5 d., rugsėjo 19-spalio 7. N.Y. $2,349.00; Chicago $2,435.00.
Nr. 8811/M	**Lietuva** 9 d., Maskva 2, rugsėjo 20-spalio 2. N.Y. $1,995.00; Chicago $2,125.00

G.T. International tvarko visus kelionių reikalus oro, vandens ir sausumos keliais. Turizmui ar biznio kelionei kreipkitės pas mus.
G. T. International padeda sutvarkyti iškvietimo dokumentus artimiesiems iš Lietuvos.

G.T. INTERNATIONAL, INC. 10401 SOUTH ROBERTS ROAD
PALOS HILLS, ILLINOIS 60465 TEL.: (312) 430-7272

FEDERALINĖ LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

KASA

LITHUANIAN FEDERAL CREDIT UNION

Centras: 86 - 01 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11418
Tel. (718) 441-6799

Skyriai: Chicagoje, Cicero, St. Petersburge, Detroite, Waterburyje

Aktyvas: 70 milijonų dolerių

KASOJE mainomi čekiai, priimami Social Security indėliai, išduodami Money Orders ir nemokamai duodamas čekių rašymo patarnavimas.

KASA moka didesnius mokesčius už reguliarias sutaupas ir certifikatus, negu kiti bankai.

KASA palankiom sąlygom duoda paskolas, tvarko palikimus ar vaikų fondus ir duoda VISA korteles ir atlieka kitus bankinius patarnavimus.

KIEKVIENA TAUPOMOJI SĄSKAITA FEDERALINĖS VALDŽIOS APDRAUSTA IKI $100.000

KASOS įstaiga Richmond Hill veikia šešias dienas savaitėje: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9 iki 7:30 v.v., antradieniais, trečiadieniais ir penktadieniais nuo 9 iki 5 v.v., šeštadieniais nuo 9 iki 2 val. popiet.

Apie paskolų ir certifikatų palūkanų pasikeitimus prašoma teirautis KASOJE darbo valandomis. Per telefoną arba paštu Jums bus suteiktos vėliausios informacijos.

A. A. JUOZĄ PRAPUOLENĮ ATSISVEIKINANT

Juozas Prapuolenis

Birželio 22 Rahway, N.J., ligoninėje mirė Juozas Prapuolenis. Dvejus metus jis buvo paralyžuotas, negalėjo nei vaikščioti, nei kalbėti. Liko žmona Angelika, trys sūnūs — Kazimieras, Vincentas, Tomas, dukra Laima. Lietuvoje liko brolis Vincas Prapuolenis ir dvi seserys — Marija Bepirštienė ir Petronė Prapuolenytė.

Buvo pašarvotas August F. Schmid šermeninėje Elizabethe. Birželio 24 vakare atsisveikinimo metu rožinį sukalbėjo Šv. Petro ir Povilo bažnyčios diakonas Samalionis. Kitą dieną mišias aukojo kun. Juozas Pragulbickas, asistuojant tam pačiam diakonui. Giedojo parapijos choras ir solistai.

Apie 30 automobilių palydėjo į Šv. Gertrudos kapines. Važiuojant į kapines, buvo sustota ir prie velionio gyventų namų. Kapinėse maldas sukalbėjo kun. J. Pragulbickas ir diakonas Samalionis. Polaidotuviniai pietūs buvo Big Stash restorane Lindene.

Velionis buvo gimęs 1921 sausio 16 Virbalyje, Lietuvoje. Ten baigė pradžios mokyklą ir gimnaziją. Norėjo būti kunigu, bet aplinkybės buvo nepalankios, ir nuo to sumanymo atsisakė. Vokiečių okupacijos metu veikė pogrindyje, 1944 pasitraukė į Vokietiją ir po karo gyveno pabėgėlių stovyklose. 1950 atvyko Amerikon ir apsigyveno Lindene. 24 metus dirbo Federal Pacific Electric Co. Newark mieste, į pensiją išėjo 1983 metais.

1957 birželio 7 jis susituokė su Angelika Petkute. Būdamas jautrios ir gailestingos širdies, jis iškvietė į Ameriką nuolatiniam apsigyvenimui vieną šeimą iš Anglijos ir keturias šeimas iš Vokietijos, pagelbėjo jiem surasti butus ir darbus.

Dalyvavo Lindeno visuomeniniame gyvenime, rėmė klubus, Lindeno veiklą aprašė Lietuvių Enciklopedijoje (XVI tomas, psl. 226-228). Dalyvavo Alto, Balfo, Lietuvių Bendruomenės veikloje, atgaivino SLA 3-čią kuopą Elizabethe, ilgus metus ėjo sekretoriaus pareigas.

1951 įsteigtoje lituanistinėje mokykloje buvo jos vedėjas ir mokytojas. Dalį vaikų į mokyklą jis pats atveždavo ir paskui grąžindavo į namus. Steigiant Lindene viešąją biblioteką, jis paaukojo keliasdešimt knygų, kurias tvarkė ir prižiūrėjo a. a. Kazys Degutis.

Prieš keletą metų jis buvo pakviestas į Šv. Petro ir Povilo bažnyčią būti lektoriumi, nes skaitė labai aiškiai, gražiai ištardamas. Skaitė tol, kol buvo ištiktas paralyžiaus.

Buvusių lindeniečių vardu sakau sudie, mielas Juozai, gi šeimai ir kitiems giminėms čia ir Lietuvoje reiškiu gilią užuojautą.

Stasys Vaičiūnas

BOSTONO ŽINIOS

Tautinių šokių šventėje

Aštuntoje tautinių šokių šventėje Hamiltone, Kanadoje, iš Bostono dalyvavo lietuvių tautinių šokių sambūris ir tautinių šokių grupė "Sūkurys". Pirmoji yra vyriausia lietuvių tautinių šokių grupė, veikianti jau 51 metus be jokios pertraukos. Jos steigėja yra Ona Ivaškienė, o dabartinis vadovas — Gediminas Ivaška. Jos 35 šokėjai ir keturi valdybos bei administracijos nariai į šventę vyko specialiu autobusu. "Sūkurio" šokėjai ir vadovai vyko savo automobiliais. Iš viso jų šventėje dalyvavo 32 asmenys — 30 šokėjų ir du vadovai: Vytautas Bruzgys ir jo padėjėja Rūta Mickūnienė.

Ivaškų vadovaujamame sambūryje šoko iki 18 metų, gi studentų grupėje — vyresni nei 18 metų. "Sūkurys" šoko studentų ir veteranų grupėse.

Tokiu būdu iš Bostono į aštuntąją tautinių šokių šventę buvo nuvykę 72 asmenys, įskaitant ir grupių vadovus.

Kardinolo įvesdinimo iškilmėse

Į popiežiaus paskirtų kardinolų įvesdinimo iškilmes iš Brocktono buvo nuvykęs kun. Petras Šakalys, Šv. Kazimiero lietuvių parapijos klebonas. Drauge su kitais lietuviais Romoje jam tesko pasveikinti lietuvį kardinolą Vincentą Sladkevičių. Išvykus klebonui, jį pavadavo tėv. Rafaelis Šakalys, OFM, iš Kennebunkporto pranciškonų vienuolyno.

Balfo 72 skyriaus pobūvis

Balfo 72 skyriaus Brocktone metinis pobūvis rengiamas lapkričio 5, šeštadienį, 6:30 v.v. Sandaros salėje, 30 Intervale St., Brocktone. Balfo pobūviuose naminių būdu paruošiama lietuviška vakarienė ir suorganizuojami gausūs laimėjimai. Pobūvio tikslas — sudaryti kiek galima daugiau lėšų šalpai.

Skubi informacija

Lietuvių spaudos skaitytojai ir lietuvių radijo programų klausytojai laukia plačios ir skubios informacijos iš šių mūsų viešo susižinojimo priemonių. Šios gi prašo tokios informacijos iš lietuvių organizacijų ir pavienių asmenų, turinčių žinių apie svarbesnius visuomeninio ir kultūrinio gyvenimo įvykius.

Bostono ir apylinkių lietuvių gyvenimas spaudoje ir radijo programoje tiek nušviečiamas, kiek gaunama žinių iš patikimų šaltinių. Tad turimas žinias siųskite tiesiog norimam laikraščiui ar Laisvės Varpo vedėjui 'Petrui Viščiniui, 173 Arthur St., Brockton, MA. 02402. Tel. 617 586-7209.

Laisvės Varpo radijas taip pat stengiasi greitai painformuoti ir apie Bendruosius įvykius, kaip naujojo lietuvio kardinolo investitūrą Vatikane, JAV viceprezidento G. Bush apsilankymą pas lietuvius pranciškonus Kennebunkporte, Maine, kai ten liepos 10 buvo rengiama Lietuvių diena.

Džiugu, kad Bostono ir apylinkės lietuviams atstovavę VII-tame PLB seime Toronte Česlovas Mickūnas ir Alfonsas Petrutis greitai pranešė apie įvykius. Č. Mickūno telefoninis pranešimas buvo perduotas liepos 3 d. radijo laidoje, o A. Petručio platesnis reportažas apie kultūros kongresą, PLB seimą ir Tautinių šokių šventę buvo perduotas liepos 10 d. radijo laidoje.

Nauja užkandinės vedėja

So. Bostono Lietuvių Piliečių d-jos užkandinės lig šioliniam vedėjui Jonui Stankui pasitraukus iš tų pareigų, nauja užkandinis vedėja pakviesta Ona Mileikienė iš Randolpho, buvusi Sandaros klubo Brocktone virtuvės vedėja.

Tuo būdu nuo liepos 16 užkandinė vėl veikia normaliai šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 12 val. Joje prieinamomis kainomis gaminami lietuviški valgiai ir kepama pizza.

Šaulių sukaktis

Martyno Jankaus šaulių kuopa Brocktone šiemet mini savo veiklos 30 metų sukaktį. Minėjimas vyks lapkričio 19 , šeštadienį, 6:30 val. vak. Sandaros salėje Brocktone. Bus vakarienė su atitinkama programa. Šaulių kuopa yra viena iš veikliausių lietuvių organizacijų Brocktone. Dabar jos pirmininkė yra Stasė Gofensienė.

Dariaus-Girėno skrydžio sukaktis

Kiekvieneriais metais Laisvės Varpas pamini Dariaus -Girėno per Atlantą tragiško skrydžio sukaktį. Šiemet tai sukakčiai liepos 17 d. radijo laidoje skirta 30 minučių.

Po reportažo kaip laisva Lietuva laukė savo didvyrių, o vėliau liūdėjo dėl jų tragiško likimo, ryškintas jų ryžtas ir pasiaukojimas tėvynės labui.

Salės rūpesčiai

So. Bostono Lietuvių Piliečių d-jos namo remonto ir išnuomavimo Welfare įstaigai paruošiamieji darbai jau baigiami. Reikalingi miesto leidimai jau gauti. Lieka paruošti galutinius namo vidaus pertvarkymo planus.

Pagal principinį susitarimą su Welfare įstaiga pirmas ir antras namo aukštai, o taip pat ketvirto aukšto dalis bus išnuomota Welfare įstaigai penkeriems metams. Trečias aukštas su didžiąja sale liktų lietuvių reikalams.

Tokiu būdu būtų išpręstas tolimesnis įstaigos išlaikymas, kuris surištas su didelėmis išlaidomis, kaip nekilnojamo turto mokestis miestui, draudimas, remontai ir kitos. Uždarius d-jos barą pirmame aukšte, pajamos gerokai sumažėjo, o pagrindinės išlaidos liko beveik tos pačios.

Ieškant išeities, namo žymios dalies išnuomavimas įstaigai atrodo pats geriausias sprendimas. Svarbu, kad trečio aukšto salė liktų lietuviškiems reikalams.

ST. PETERSBURG FLA.

Lietuviška biblioteka

Lietuviška biblioteka organizuojama prie veikiančio klubo. Birželio 18 buvo sušauktas specialus susirinkimas ir buvo svarstoma, ar tokia biblioteka reikalinga, ar tai bibliotekai reikalingas priestatas prie klubo. Reikalą teigiamai nusprendė klubo nariai entuziastai, pažadėdami tam reikalui piniginę paramą.

Statybos reikalama sudaryta komisija, į kurią įeina inž. J. Mikaila, inž. V. Mažeika, inž. M. Krasauskas, V. Gedmintas ir K. Staponkus. Visi asmenys yra prityrę ir kvalifikuoti, pasižymėję savo profesijose. Jie ištirs visas statybos sąlygas ir parengs planus.

Žinia apie kardinolą

Gegužės 29 klubo pietų metu kun. Viktoras Dabušis pranešė apie vyskupo Vincento Sladkevičiaus paskyrimą kardinolu. Taip pat nupasakojo ir jo biografiją. Pietų dalyviams tai buvo tikrai maloni žinia, ir jie ilgai plojo.

Išėjo į pensiją

A. Karnius po 35 metų darbo Babcock and Wilcox firmoje birželio 1 išėjo į pensiją. Birželio 5 klubo pietų metu, klubo vicepirmininkui Kostui Vaičaičiui pakvietus, visi A. Karniui sugiedojo Ilgiausių metų. A. Karnius yra lietuvių klubo pirmininkas.

Tragiškojo birželio minėjimas

Birželio 12 paminėta baisiojo birželio trėmimai. Klubas užprašė mišias už išvežtuosius Šv. Vardo bažnyčioje Gulfporte. Su vėliavomis dalyvavo Palangos ir Romo Kalantos šaulių kuopos ir Lietuvos vyčių kuopa. Jautrų, dienai pritaikytą pamokslą pasakė kun. Vytautas Zakaras, OFM.

Antroji minėjimo dalis byko lietuvių klubo salėje po pietų. Klubo pirmininkas A. Karnius padarė trumpą įvadą, tylos minute pagerbti žuvę tremtiniai. Paskaitą skaitė dirbęs Lietuvos diplomatinėje tarnyboje Vladas Žilinskas. A. Mateika ir S. Vaškys paskaitė tai dienai pritaikytos poezijois.

St. Petersburgo miesto gimtadienis

Birželio 11 iškilmingai paminėta St. Petersburgo miesto 100 metų gimtadienis. Straub parke, kuris yra miesto centre prie Tampos įlankos, buvo specialiai pastatyta salė, kur grojo jūrininkų orkestras iš Orlando. Atneštos įvairių tautų vėliavos, jų tarpe ir lietuviška trispalvė. Ją nešė tautiniais drabužiais pasipuošusi Audra Radvilaitė. Sugiedotas himnas, skaityta St. Petersburge gimusių poetų kūrybą, Albertsono kepykla iškepė specialų pyragą, kuris svėrė 6000 svarų. Vėliau pyragas buvo dalijamas visiems iškilmių dalyviams.

Iškilmių mugėje dalyvavo ir lietuvių klubas. Klubo valdybos paprašyta, maisto paviljoną įruošė tautinių šokių grupė "Aušra". Ji pagamino skanias dešras su reikiamais priedais. Pasisekimas buvo geras. Dešrų buvo pagaminta 600 svarų. Vakare turėjo būti simfoninio orkestro koncertas, bet dėl lietaus jis buvo atšauktas.

Joninių išvyka į gamtą

Lietuvių pensininkų klubas birželio 22 surengė Joninių išvyką į gamtą Veteranų parke ketvirtame paviljone. Atsilankė gana daug žmonių. Buvo Geras maistas ir tradicinė programa. Klubui pirmininkauja Steponas Lingys.

Mirė Stasys Durickas

Birželio 9 Gulfporte mirė Stasys Durickas, velionis buvo gimęs 1906 Vilniaus krašte. Nepriklausomybės laikais gyveno ir dirbo Šėtoje, Kėdainių apskrityje. 1944 pasitraukė iš Lietuvos į Vokietiją. Ilgesnį laiką gyveno Schwaebisch Gmunde. Atvykęs į Ameriką, apsigyveno N. Anglijoje. Išėjęs į pensiją, persikėlė į Gulfport. Velionis ilgą laiką buvo zakristijonas Šv. Kazimiero misijoje St. Petersburg Beach, Fla. Liko žmona Sofija, dukros Teresė ir Rita, sūnūs Vytautas ir Algirdas. Laidoti išvežtas į Bostoną.

Nauja LB apygardos valdyba

LB Floridos apygardos suvažiavimas įvyko balandžio 29 St. Petersburgo lietuvių klube. Tada buvo išrinkta nauja valdybva, kuri pareigomis pasiskirstė taip: pirmininkas Povilas Jančauskas, vicepirmininkas Jurgis Mikaila, sekretorius Stasys Vaškys, iždininkė Ona Šiaudikienė, narys religiniams ir socialiniamns reikalams kun. Viktoras Dabušis, narė jaunimo reikalams Kristina Krulikienė.

L. Ž. P.

Brockton, Mass., JAV kongreso atstovas Brian Donnelly birželio 29 kongrese pasakė kalbą, kurioje reikalavo, kad Lietuvai būtų suteikta plati autonomija. Jis taip pat priminė ir išvežtuosius į Sibirą lietuvius. Jo kalba buvo paskelbta Congressional Record.

— **Cleveland, Ohio**, LB apylinkės valdyba spalio 8-9 rengia tradicines Lietuvių Dienas.

JUNO BEACH, FLA.

Pianistė Dalia Sakaitė vyksta atostogauti į Lake Worth, kur gyvena jos tėvelis. rugpjūčio 12 jos koncertas rengiamas Juno Beach metodistų bažnyčioje. Koncerto pradžia 2 val. popiet. Pianistė atliks Bacho, Liszto, Prokofjevo, Schumanno, Strausso ir Šimkaus kūrinius. Į koncertą kviečiami ir amerikiečiai muzikos mėgėjai.

LB apylinkės valdyba, kuriai dabar pirmininkauja Algis Augūnas, ieško tinkamos vietos, kur galėtų nors kartą per mėnesį susirinkti pietums apylinkės lietuviai ir pabendrauti. Tokiom progom galėtų išgirsti aktualias informacijas, aptarti visuomeninius reikalus. Būtų galima suorganizuoti ir kultūrinę programą.

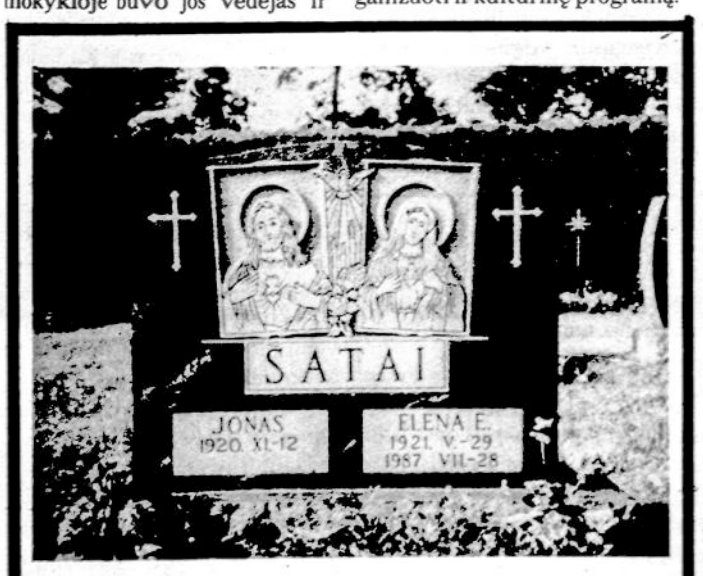

Šių metų liepos 29 dieną suėjo vieneri metai nuo mirties

A. A.
ELENOS ŠATIENĖS

Prisimenant šią liūdną sukaktį, Šv. Mišios buvo aukojamos pranciškonų Kennebunkport, Maine, ir seseilių, Putnam, Conn. koplyčiose.

Prisimenant laidotuves, reiškiu padėką kun. Pauliui Sabuliui už paskutinį patarnavimą, atsisveikinimo rožančių ir gedulingas mišias. Dėkoju kun. dr. V. Cukurui už apeigas kapinėse. Dėkoju seselėms vienuolėms ir draugams, kurie dalyvavo šermenyse ir paminklo pašventinime.

Dar kartą dėkoju visiems, kurie užprašė mišias, laidotuvių direktoriui Stoko, paminklo statytojui Patrick J. O'Donnell.

Elenute, ilsėkis ramybėje, po vienerių metų vis vienišas ir liūdintis Tavo vyras Jonas, Waterbury, Conn.

A. A.
ADOLFUI DIMUI

mirus, jo žmonai dr. Stefai Dimienei gilaus skausmo dienose reiškiame nuoširdžią užuojautą ir kartu liūdime.

Bronius ir Bronė Oniūnai

A. A.
ADOLFUI DIMUI

iškeliavus amžinybėn, jo žmoną, mūsų mielą dr. Stefą ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Marina ir Zigmas Raulinaičiai

A. A.
JONUI SVILUI

mirus, seseris dr. Leonidą Giedraitienę, Birutę Lukošienę, brolį Vytautą ir jų šeimas bei artimuosius nuoširdžiai užjaučia

Kibirkščiai ir Vilgaliai

RENGINIAI

Rugsėjo 25 d. 3 v. popiet — Laisvės Varpo rudens koncertas So. Bostono Liet. Piliečių draugijos trečio aukšto salėje.

Spalio 2 — gobelenų ir dailės darbų paroda. Rengia Lietuvių Tautodailės Instituto skyriaus valdyba.

Lapkričio 13 — Henriko Nagio poezijos rečitalis. Rengia Lietuvių Tautodailės Instituto skyriaus valdyba.

1989 balandžio 23 — Šv. Petro lietuvių parapijos So. Bostone metinis banketas Lantana restorane Randolphe.

DARBININKAS

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N.Y. 11207

Redakcija.....(718) 827-1352
Administr.....(718) 827-1351

Spaustuvė.....(718) 827-1350
Vienuolynas...(718) 235-5962
Vyskupas ... (718) 827-7932
Salė (kor.)....(718) 827-9645
Salės adm. ....(718) 235-8386

Kultūros Židinyje šį savaitgalį: rugpjūčio 7, sekmadienį Apreiškimo parapijos gegužinė — -piknikas kieme ir salėse.

Svečių iš Lietuvos šią vasarą ypač pagausėjo, atvyksta net po kelis iš vienos šeimos pasisvečiuoti pas gimines bei pažįstamus. Svečiai nori pamatyti New Yorką. Prašome jiem parodyti ir lietuviškąją dalį — lietuviškas parapijas, Kulstūros Židinį, galeriją, vienuolyną.

Vysk. Paulius Baltakis, OFM, praeitą savaitę buvo išvykęs į Washingtoną ir dalyvavo Kunigų Vienybės seime, Lietuvos vyčių jubiliejiniame seime, kuris prasidėjo lieps 28 ir baigėsi liepos 31.

Vaizdajuostė "Nebeužtvenksi upės bėgimo" buvo parodyta Kultūros Židinyje liepos 28, o liepos 29 — Aušros Vartų parapijos salėje. Lietuvos laisvinimo reikalams buvo surinkta 1500 dol. Vaizdajuosčių rodymą suorganizavo LB apygardos valdyba, kuriai dabar pirmininkauja Vytautas Alksninis.

Apreiškimo parapijos gegužinė — piknikas bus rugpjūčio 7, sekmadienį, Kultūros Židinio kieme ir salėse. Pradžia 1 val. popiet. Anksčiau metinė gegužinė buvo rengiama vokiečių Plattdeutsche parke, bet ten pakėlė nuomos kainas, tada ten rengti pasidarė nebeįmanoma. Jau praeitais metais metinė gegužinė buvo surengta Kultūros Židinyje ir praėjo sėkmingai. Ir šiemet laukiama daug svečių. Veiks valgių, gėrimų bufetas, bus įvairių loterijų. Visi galės pabendrauti lietuviškoje nuotaikoje. Visus atsilankyti kviečia parapijos kunigai ir parapijos taryba.

Norintieji paremti Apreiškimo parapijos gegužinės loterijas — laimėjimus dovanomis (fantais), prašomi jas atnešti į parapijos raštinę, tiesiog į gegužinę — pikniką ar pranešti Pranutei Ąžuolienei, tel. 296 - 1205.

Apreiškimo parapijos gegužinėje rugpjūčio 7 d. 3 v. popiet Kultūros Židinio salėje bus rodomi naujai pagaminti paskutinių pavergtoje Lietuvoje įvykių — demonstracijų filmai.

Apreiškimo parapijos klebonas kun. Jonas Pakalniškis su vaikučiais, priėmusiais pirmąją Komuniją, Darius Razgaitis ir Rūta Siminkaitė laiko plakatus, kuriuos jie ta proga padarė ir kurie puošė altorių.

APREIŠKIMO PARAPIJOS

PIKNIKAS – KASMETINĖ GEGUŽINĖ

1988 m. rugpjūčio 7 d.
Kultūros Židinyje (kieme ir salėse)
Pradžia 1 val. p. p.

Veiks valgių, gėrimų bufetas. Bus loterija, daug įvairių laimėjimų, smagus pabendravimas su lietuviškomis dainomis ir muzika.

Visas šios gegužinės pelnas — bažnyčios vargonų atnaujinimui

Visus atsilankyti kviečia

PARAPIJOS KUNIGAI IR TARYBA

Bronė Oniūnienė, iš Juno Beach,, Fla., buvo atvykusi tvarkyti velionės Marijos Slavinskienės palikimo reikalų. Ji ir Juozas Milukas yra palikto velionės testamento vykdytojai. Velionė praeitų metų rugpjūčio 25 žuvo automobilio katastrofoje. Bronė Oniūnienė į Floridą išskrido rugpjūčio 2 d. Svečiavosi pas Oną Osmolskienę Richmond Hill, N.Y.

Gintė Damušytė, Liet. Informacijos Centro vedėja, Liet. Religinės Šalpos darbuotoja, liepos 29 išskrido į Vokietiją, kur dalyvaus Europos lietuvių studijų ir poilsio savaitėje. Grįžta rugpjūčio 13.

Lietuvių Moterų Federacijos New Yorko Klubas per savo valdybos iždininkę Sofiją Skobeikienę Darbininkui stiprinti atsiuntė 75 dol. auką su gražiausiais linkėjimais. Administracija nuoširdžiai dėkoja.

Juozas Bružas, kuris pagaminoįspūdingas vaizdajuostes apie liepos 9 demonstracijas Vilniuje ir apie Kryžių kalną prie Šiaulių, praneša, kad pas jį galima nusipirkti šias vaizdajuostes. Pirmoji apie demonstracijas pavadinta "Nebeužtvenksi upės bėgimo". Jos kaina 50 dol., antroji — "Kelionė į Keryžių kalną" — 25 dol. Šios kelionės yra pagaminta ir su angliškutekstu įkalbėjimu. Jo adresas yra toks: J. Bružas, P. O. Box 157, So. Woodstock, Conn., 06267. Telefonas 203 974-1407.

Į lietuvių dieną Putname liepos 24 buvo suorganizuotas autobusas iš New Yorko. Keleiviai buvo patenkinti, kad taip patogiai aplankė vienuolyno sodybą ir dalyvavo dideliame piknike.

Tadas ir Elena Sviderskiai, nauji emigrantai, pernai apsigyvenę New Yorke, neseniai išvyko į Europą. Jie yra paveikslų restauruotojai, daugiausia restauruoja senas ikonas. Su jais pasikalbėjimą išspausdino Art News žurnalas, kur juos pristatė kaip ikonų restauruotojus specialistus. Tada gavo nemažai pasiūlymų ne tik Amerikoje, Kanadoje, bet ir Europoje. Išvyko į Vieną, paskui keliaus į Londoną, Berlyną, kur pasirašys keletą trumpalaikių sutarčių, kurių svarbiausia yra Sotheby's aukcionas. Į New Yorką grįžta maždaug po pusmečio. Jie bus savo patirtį praturtinę europietiška praktika, bus gavę ir naujų rekomendacijų, kurios jiem padės lengviau gauti užsakymų iš amerikietiškų meno galerijų, dailės muziejų bei įvairių kolekcionierių.

NAUJA KNYGA

Lietuviai tautininkai, komunistų kankiniai, dokumentuota ir nuotraukomis iliustruota knyga pasirodė spaudos kioskuose. Knygą suredagavo: A. Karulis, J. Prunskis ir M. Valiukėnas.

Knygos kaina 8 dol. su persiuntimu. Gaunama Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y, 11207.

Paieškoma Antano Vaičiulaičio knyga "Italijos vaizdai". Knyga išleista apie 1950 metus Ventos leidyklos Vokietijoje. Buvo premijuota Liet. Rašytojų Draugijos premija. Kas turėtų ir galėtų padovanoti, prašom siųsti Darbininko radakcijai.

RED HOT bargains! Drug dealers' cars, boats, planes repo'd. Surplus. Your Area Buyers Guide. (1) 805 - 687-6000. Ext.S-4505.

HIRING! Federal government jobs in your area and overseas. Many immediate openings without waiting list or test. $15.000 to $68,000. Phone call refundable. 602 838 - 8885. Ext. 6057.

A. a. Adolfo Dimo šviesiam prisiminimui Marina iar Zigmas Raulinaičiai skiria 50 dol. auką Kultūros Židiniui paremti. Židinio administracija už auką nuoširdžiai dėkoja.

Jonas Šatas, Waterbury, Conn., savo žmonos Elenos mirties vienerių metų prisiminimui paaukojo Darbininkui 100 dol. Jonas ir a. a. Elena dosniai aukojo vienuolynams ir taip pat neužmiršta mūsų spaudos. Administracija nuoširdžiai dėkoja.

Antanas Steigvila iš Hamiltono, Ont., Kanados, a.a. Adolfo Dimo pagerbimui paaukojo Darbininko spaudai puoselėti 50 dol. Geradariui padėka.

S. Valatka, Roselle, N. J., Darbininko administracijai padovanojo rašomąją mašinėlę su lietuviškais ženklais. Mašinėlė tarnaus administracijos reikalams. Administracija nuoširdžiai dėkoja.

Rokas Petkevičius, gyvenąs Lewiston, Maine, išleidžia savo eilėraščių knygą, kurią spausdins pranciškonų spaustuvė Brooklyne ir kurią administruos Tėv. Petras Baniūnas, OFM. Autorius po antrojo pasaulinio karo iš Vokietijos atvyko į Lewistoną ir dabar ten tebegyvena. Eilėraščių tematika daugiausia patriotinė.

Kunigų Vienybės seimas vyko Washingtone liepos 24 ir liepos 25. Buvo suvažiavę per 20 kunigų. Seime taip pat dalyvavo ir vysk. Paulius Baltakis, OFM. Seimas pasižymėjo tuo, kad darbo posėdžiam buvo skirta nedaug laiko. Valdyba su mažais pakeitimais palikta ta pati. Seimo dalyviai lankė įvairias sostinės įstaigas ir supažindino su Lietuvos padėtimi. Aplankė ir Amerikos vyskupų konferencijos centrinę įstaigą. Visi aplankymai buvo sėkmmingi ir labai reikalingi.

Irena Banaitienė, sunegalavus širdžiai, buvo paguldyta ligoninėje, kurioje išbuvo tris savaites. Iš ligoninės grįžo liepos 31 d.

Prel. Vytautas Balčiūnas, iš Putnamo Conn., atvykęs įvairiais reikalais į Liet. Religinės Šalpos įstaigą rugpiūčio 1 taip pat lankėsi ir Darbininko redakcijoje, supažindino su savo darbais, kokias leidžia knygas. Jis yra serijos "Krikščionis gyvenime" vyriausias organizatorius, reikalų tvarkytojas.

ŠAULIŲ KULTŪRINIS SAVAITGALIS

Jau eilė metų, kaip šauliai Darbo dienos savaitgalį rengia savo iškylą į pranciškonų vasarvietę Kennebunkporte. Savaitgalį rengia Trakų rinktinė Naujoje Anglijoje.

Šiais metais į stovyklą atvyks LŠST pirmininkas Mykolas Abarius. Bus ir įdomi programa — su šaudymo varžybomis, susipažinimo vakaru, šokiais, su paskaitomis, iškilmingomis pamaldomis.

Kviečiami dalyvauti visi šauliai, prašomi dalyvauti uniformuoti ir su dalinio vėliavomis. Norintieji dalyvauti, kambarius užsisako pas vasarvietės vedėją Tėv. Gabrielių Baltrušaitį, OFM. Telefonas 207 967 - 2011. užsiregistravę gauna 10 procentų nuolaidos nuo kambario kainos.

New Yorko šauliams. Kuopos pirmininkas Kęstutis Miklas išsiuntinėjo šauliams pranešimą ir paraginimą dalyvauti šiame studijiniame ir poilsio savaitgalyje. Pirmininkas prašo, kad kas numato vykti, apie tai praneštų kuopos sekretoriui Kazimierui Bačauskui.

Trakų šaulių rinktinės pirmininku yra Algirdas Zenkus, gyvenąs Worcester, Mass.

Dr. Kęstutis Valiūnas rugpjūčio 6 sulaukia 65 metų. Gimė jis Kaune, mokėsi Lietuvoje ir Vokietijoje, daktaro laipsnį gavo Tūbingeno universitete. Ilgametis Vliko pirmininkas, — pirmininku išbuvo 12 metų, keturias kadencijas. Pirmininko pareigas jis iš V. Sidzikausko perėmė 1966. Iš savo veiklos kaip Vliko pirmininkas parašė prisiminimus, kurių angliška laida greit pasirodys. Lietuvišką laida pasirodys vėliau. Dabar gyvena Southampton, N.Y. Linkime sukaktuvininkui ilgiausių ir gražiausių metų.

VAIZDAJUOSČIŲ VAKARONĖ ŽIDINYJE

(atkelta iš 6 psl.)

pertraukėlė. Antrai daliai parodyta to paties Juozo Bružo pagaminta vaizdajuostė "Kelionė į Kryžių kalną". Vaizdajuostė jau paruošta, įkalbėta. Moters balsas pradžioje deklamuoja Brazdžionio eilėraštį "Aš čia gyva", rodo Lietuvos vaizdus, paskui prieina prie Kryžių kalno istorijos, rodo pačius kryžius. Jų ten daugybė. Tai lietuviškų kryžių giria, lietuviškosios mistikos apraiška. Tokio dalyko tikrai niekur nėra visame pasaulyje, kad kalnas pavirstų šventa kryžių giria. Sako, kad yra 3000 didelių kryžių, mažų kryžių kryželių daugybė.

Visa vaizdajuostė turi muzikinį foną, kur grojama įtalų kompozitoriaus Albinoni muzika. Vaizdajuostė nufilmuota prieš porą metų, dabar neseniai aptvarkyta ir suredaguota. Kita jos laida turi angliškai įkalbėjimą. Jos ilgis 20 minučių.

Aiškinamosios kalbos

Po vaizdajuosčių rodymo kalbėjo Lietuvos gen. konsulas Anicetas Simutis. Jo pagrindinė mintis ir buvo, kad lietuvių tauta gyva. Pasakojo, kaip Lietuvoje pergyveno šias demonstracijas, nes jam teko pasikalbėti su vienų dalyvavusiu demonstracijose. Minėjo ir buvusio Lietuvos ministerio Urbšio įspūdžius, kai jam pranešė apie demonstracijas.

LB apygardos pirmininkas V. Alksninis pranešė, kad naujam sąjūdžiui paremti buvo renkamos aukos ir kad surinkta 1200 dol. Jie greitai bus pervežti į Vilnių. Minėjo ir tai, kad gautas iš Lietuvos pogrindžio prašymas, kuriame prašo kraštui atsiųsti kuo daugiau lietuviškų vėliavų lipinukų su vytimi ir kitais tautiniais ženklais. Chicagoje Kasos banke atidaryta speciali sąskaita. Prašė ir tai paremti aukomis.

Dar trumpai kalbėjo ir pats tų vaizdajuosčių autorius, atsakinėjo į klausimus. LB apygardos pirmininkas Vytautas Alksninis ir visa visuomenė dėkoja Juozui Bružui už šią puikią dovaną, už įspūdingą Lietuvos pavaizdavimą.

Juozas Bružas buvo atsivežęs keletą "Nebeužtvenksi upės bėgimo" kopijų. Jas pardavinėjo po 50 dol. Taip pat sakė, kad galima įsigyti ir "Kelionė į Kryžių kalną". Kaina — 25 dol. Juozo Bružo telefonas yra toks: 203 974-1407.

A. a. Adolfo Dimo atminimui J. A. Milukas Kultūros Židiniui paaukojo 50 dol. Už auką administracija nuoširdžiai dėkoja.

Dail Charles Katinas, Petro Juknio giminaitis, gyvena Manhattane ir plačiai reiškiasi kaip dailininkas. Dabar jis dalyvauja kolektyvinėje parodoje, kuri vyksta nuo rugpjūčio 6 iki 25 Marcuse Pfeifer ir Michael Ingbar galerijoje 568 - 578 Broadway, Manhattane, N.Y.

RUGPJŪTIS PRANCIŠKONŲ VASARVIETĖJE KENNEBUNKPORTE

Pranciškonų vasarvietėje Kennebunkporte rugpjūčio mėnuo yra lietuviškiausias, čia vasaroja tik lietuviai, suvažiavę iš įvairių Amerikos ir Kanados miestų. Rugpjūčio mėnesį vyksta ir gyvas kultūrinis judėjimas. Rengiami koncertai, paskaitos, literatūros vakarai.

Šią savaitę jau buvo solisto Antano Keblio koncertas, vasarotojų choras koncertas. Rugpjūčio 6, šeštadienį, bus solistės Onos Aleksaitės koncertas. Solistė gyvena Bostone. Paskui prasidės ateitininkų sendraugių studijų ir poilsio savaitė, kuri baigiama koncertu, rugsėjo 3-5 vyksta šaulių kultūrinis savaitgalis.

Šiemet sueina 40 metų sukaktis, kaip į šią vasarvietę pradėjo rinktis lietuviai vasarotojai ir kaip čia prasidėjo kultūrinis gyvenimas.

IŠKILMINGAS MARIJOS METŲ

UŽDARYMAS

SEKMADIENĮ, RUGPJŪČIO 14, 4:30 V. P.P.
APREIŠKIMO PARAPIJOS BAŽNYČIOJE
BROOKLYN, N.Y.

Procesija — Maldos — Giesmės — Pamokslas
Po ceremonijos — Žolinės Vigilijos Mišios

GIEDOS: Apreiškimo parapijos choras vadovaujamas muziko Viktoro Ralio ir Holy Virgin Protection Choir

Nuoširdžiai kviečiame visus Marijos žemės vaikus ateiti ir pagerbti savo Motiną

PARAPIJOS KUNIGAI IR TARYBA